

De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 1998

Citation for published version (APA):

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt, ROA. (1993). *De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 1998: Statistische Bijlage*. Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt, Faculteit der Economische Wetenschappen. ROA Reports No. 010B <https://doi.org/10.26481/umarep.1993010B>

Document status and date:

Published: 01/01/1993

DOI:

[10.26481/umarep.1993010B](https://doi.org/10.26481/umarep.1993010B)

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Statistische Bijlage

De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 1998

ROA-R-1993/10B

STATISTISCHE BIJLAGE
DE ARBEIDSMARKT NAAR OPLEIDING EN BEROEP TOT 1998

ROA-R-1993/10B

RESEARCHCENTRUM VOOR ONDERWIJS EN ARBEIDSMARKT

**Rijksuniversiteit Limburg
Faculteit der Economische Wetenschappen**

Maastricht, december 1993

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm, of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de directeur van het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt. In geval van overname van het data-materiaal moet telkens als bron worden vermeld: "Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt" of "ROA".

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 1998: statistische bijlage / Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt. - Maastricht: Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt, Rijksuniversiteit Limburg, Faculteit der Economische Wetenschappen. - Fig., tab.- ([Rapport] / Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt, ISSN 0922-8098; ROA-R-1993/10B)
ISBN 90-5321-116-0

Trefw.: arbeidsmarkt; Nederland; toekomst/onderwijs en arbeidsmarkt; Nederland; toekomst.

INHOUDSOPGAVE

Bladzijde

1. TOELICHTING OP DE OPZET VAN DE STATISTISCHE BIJLAGE	i
2. TOELICHTING OP DE FIGUREN EN TABELLEN	iii
Figuur 1. Aantal werkenden per beroepssector 1988-1992	1
Figuur 2. Leeftijdsverdeling per beroepssector, gemiddelde 1988-1992	1
Figuur 3. Verwacht aantal baanopeningen verdeeld naar uitbreidings- en vervangingsvraag per beroepssector 1993-1998	2
Tabel 1. Aantal werkenden per beroepsklasse, gemiddelde 1988-1992	3
Tabel 2. Aantal werkenden per beroepsklasse naar geslacht, gemiddelde 1988-1992	6
Tabel 3. Percentage werkenden naar leeftijdsklasse per beroepsklasse, gemiddelde 1988-1992	9
Tabel 4. Aantal en percentage werkenden met een arbeidsduur van minder dan 30 uur per week per beroepsklasse, gemiddelde 1988-1992	12
Tabel 5. Vacatiegraad en percentage moeilijk vervulbare vacatures per beroepsklasse, ultimo september 1992	15
Tabel 6. Percentage werkenden naar opleidingsniveau per beroepsklasse, gemiddelde 1990-1992	18
Tabel 7. Conjunctuurgevoeligheid per beroepsklasse	22
Tabel 8. Uitwijkmogelijkheden naar andere bedrijfsklassen per beroepsklasse, gemiddelde 1988-1992	25
Tabel 9. Verwachte uitbreidingsvraag per beroepsklasse 1993-1998	28
Tabel 10. Verwachte vervangingsvraag per beroepsklasse 1993-1998	32
Tabel 11. Verwachte baanopeningen per beroepsklasse 1993-1998	36
Tabel 12. Verdeling verwachte baanopeningen over uitbreidings- en vervangingsvraag per beroepsklasse 1993-1998	40
Tabel 13. Typering verwacht werkgelegenheidsperspectief per beroepsklasse	43
Figuur 4. Aantal werkenden per opleidingsniveau 1990-1992	53
Figuur 5. Percentage onderbenutting per opleidingsniveau 1992	53
Figuur 6. Verwacht aantal baanopeningen verdeeld naar uitbreidings- en vervangingsvraag per opleidingsniveau 1993-1998	54
Figuur 7. Verwachte instroom van schoolverlaters per opleidingsniveau 1993-1998	54
Figuur 8. Verwacht toekomstig arbeidsmarktpersectief per opleidingsniveau 1993-1998	55
Tabel 14. Aantal werkenden per opleidingstype, gemiddelde 1990-1992	56
Tabel 15. Aantal werkenden per opleidingstype naar geslacht, gemiddelde 1990-1992	58

Tabel 16	Percentage onderbenutting per opleidingstype 1992	60
Tabel 17.	Uitwijkmogelijkheden naar andere bedrijfsklassen per opleidingstype, gemiddelde 1990-1992	62
Tabel 18.	Uitwijkmogelijkheden naar andere beroepsgroepen op een aansluitend of hoger functieniveau per opleidingstype, gemiddelde 1990-1992	64
Tabel 19.	Verwachte uitbreidingsvraag per opleidingstype 1993-1998	66
Tabel 20.	Verwachte vervangingsvraag per opleidingstype 1993-1998	68
Tabel 21.	Verwachte baanopeningen per opleidingstype 1993-1998	70
Tabel 22.	Verdeling verwachte baanopeningen over uitbreidings- en vervangingsvraag per opleidingstype 1993-1998	72
Tabel 23.	Verwachte instroom van schoolverlaters per opleidingstype 1993-1998	74
Tabel 24.	Verwacht arbeidsmarktperspectief per opleidingstype 1993-1998	76
Tabel 25.	Typering verwacht arbeidsmarktperspectief per opleidingstype	78

1. TOELICHTING OP DE OPZET VAN DE STATISTISCHE BIJLAGE

Deze *Statistische bijlage* heeft als primair doel een totaaloverzicht te geven van de arbeidsmarktinformatie die ten grondslag ligt aan het ROA-rapport *De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 1998* (ROA-R-1993/10). Dit rapport verschijnt eens in de twee jaren, terwijl de bijlage jaarlijks wordt geactualiseerd. Voor 93 beroepsklassen en 49 opleidingstypen worden grafieken en tabellen gepresenteerd die informatie geven over:

- de actuele arbeidsmarktsituatie;
- enkele risico-indicatoren;
- de arbeidsmarktprognoses.

Deze actualisering bevat behalve nieuwe arbeidsmarktdata en -indicatoren ook nieuwe arbeidsmarktprognoses.

Voor de indeling van de beroepsklassen en de opleidingstypen is gebruik gemaakt van door het ROA ontwikkelde indelingen, die zijn afgeleid van classificaties die het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) hanteert. In de ROA-beroepenclassificatie wordt elke beroepsklasse weergegeven middels een 4-cijfer code. Het eerste cijfer heeft betrekking op de beroepssector, waarvoor het opleidingsprofiel van de desbetreffende beroepsklasse de doorslaggevende factor is geweest. Deze beroepssectoren zijn in de tabellen met beroepeninformatie vetgedrukt opgenomen. Het tweede cijfer verwijst naar de branche of bedrijfssector waarin de beroepsbeoefenaren werkzaam zijn. Het derde cijfer verwijst naar het (mediane) onderwijsniveau van de werkenden in de desbetreffende beroepsklasse en het vierde cijfer betreft een volgnummer. De classificatie van de opleidingstypen, op basis van de Standaard Onderwijs Indeling van het CBS, bestaat uit een niveau-component (het eerste cijfer) en een richting-component (het tweede en derde cijfer). Het opleidingsniveau wordt in de tabellen met opleidingeninformatie telkens vetgedrukt aangegeven.

Het merendeel van de tabellen met actuele arbeidsmarktinformatie en -indicatoren is gebaseerd op de Enquête Beroepsbevolking (EBB) van het CBS. Voor beroepen heeft de informatie betrekking op de periode 1988-1992; voor opleidingen op de periode 1990-1992. De informatie is gebaseerd op de nieuwe definitie van de beroepsbevolking, waarbij alleen degenen die tenminste 12 uur per week werkzaam zijn tot de werkzame personen worden gerekend.

In deze derde uitgave van de *Statistische bijlage* is de benaming van de beroepsklassen verbeterd en is, in verband met de overgang van lager beroepsonderwijs naar voorbereidend beroepsonderwijs, bij de opleidingstypen de aanduiding 'LBO' vervangen door 'VBO'. Vergeleken met de vorige uitgave wordt een aantal tabellen anders gepresenteerd:

- In de prognosetabellen is dit jaar een kolom toegevoegd waarin de gemiddelde jaarlijkse groeivoet is opgenomen. Hierdoor wordt de vergelijking met andere prognoses vergemakkelijkt.
- De in de vorige *Statistische bijlage* voor de beroepsklassen geïntroduceerde tabel met het percentage werkenden in loondienst, en het percentage zelfstandigen en meewerkenden is helaas in deze uitgave komen te vervallen, wegens het niet beschikbaar zijn van de actuele gegevens.
- Bij de opleidingeninformatie is de tabel met de actuele werkloosheidspercentages per opleidingstype, wegens het ontbreken van de basisgegevens, komen te vervallen.

- De samenvattende werkgelegenheidstypering per beroepsklasse en de arbeidsmarktperpectieven per opleidingstype zijn in deze uitgave, ter wille van de leesbaarheid, minder star beschreven. De werkloosheidstypering die in de beschrijvingen per opleidingstype is opgenomen, is afkomstig van de schoolverlatersenquête *RUBS* en *HBO-Monitor*. Voor het basisonderwijs en voor het WO zijn echter geen werkloosheidsgegevens beschikbaar. De verbijzondering van het werkloosheidspercentage naar RBA-regio is in deze uitgave komen te vervallen, omdat hiervoor geen actuele gegevens beschikbaar zijn.
- Bij de beroepenspreiding per opleidingstype wordt alleen nog maar de beroepsgroepenspreiding exclusief onderbenutting gepresenteerd. Deze indicator geeft de uitwijkmogelijkheden van opleidingen naar beroepsgroepen op een aansluitend of hoger functieniveau. Daarmee is de tabel met betrekking tot de beroepenspreiding inclusief onderbenutting komen te vervallen. De reden hiervoor is dat de laatstgenoemde indicator weinig informatie toevoegt. Bovendien werd deze spreidingsmaatstaf bepaald op basis van beroepsklassen (een hoger aggregatieniveau), wat de vergelijkbaarheid bemoeilijkte.
- Nieuw is tabel 5, waarin de vacatiegraad en het percentage moeilijk vervulbare vacatures per beroepsklasse wordt weergegeven.

Evenals in de vorige versies van de *Statistische bijlage* is het, als gevolg van publicatierestricties die het CBS stelt, niet mogelijk om informatie te verstrekken over enkele kleine beroepsklassen:

- 2031 Landbouw(technische) ingenieurs;
- 3712 Monteurs energievoorziening en elektriciteitsnetten;
- 4111 Vissers en schaaldierkwekers;
- 5034 Dierenartsen.

De beroepsklasse 'Elektrotechnische opzichters en uitvoerders' (code 3722) voldoet ditmaal -in tegenstelling tot eerdere jaren- wel aan de ondergrens voor publicatie en is uit de bovenstaande opsomming verdwenen.

Bij de opleidingstypen zijn ook dit jaar de opleidingstypen 'HBO horeca' (code 583) en 'HBO theologisch' (code 516) niet opgenomen. Wel wordt ditmaal -evenals in de vorig jaar verschenen 'Statistische bijlage, Actualisering 1992'- informatie verstrekt over het opleidingstype 'WO medisch laboratorium' (code 652).

Door de gegevens met betrekking tot de actuele arbeidsmarktdata te baseren op gemiddelden over meerdere jaren, kan een lagere ondergrens voor publicatie worden gehanteerd. Als gevolg daarvan zijn de tabellen beter gevuld met informatie. Dit geldt vooral voor de tabellen met veel onderverdelingen, zoals bijvoorbeeld bij de opleidingsniveaus per beroepsklasse.

Indien in een tabel met actuele arbeidsmarktinformatie voor een bepaalde categorie niet aan de ondergrens voor publicatie wordt voldaan, wordt dit aangegeven door middel van een '.'. Daarnaast wordt bij de vacatiegraad in tabel 5 het 'x' teken gebruikt om aan te geven dat de desbetreffende cijfers ontbreken. Tenslotte wordt in de prognosetabellen en in tabel 5 het '-' teken gebruikt om aan te geven dat de verwachte ontwikkeling op het desbetreffende punt nihil is.

2. TOELICHTING OP DE FIGUREN EN TABELLEN

Voor zowel beroepen als opleidingen worden eerst grafieken gepresenteerd waarin op een hoger aggregatieniveau (respectievelijk 10 beroepssectoren en 7 opleidingsniveaus) de informatie uit een aantal tabellen grafisch wordt weergegeven. De grafieken van de beroepssectoren hebben betrekking op de werkgelegenheid en de leeftijdsopbouw van de werkenden in de periode 1988-1992 en de baanopeningen voor de periode 1993-1998. De grafieken met betrekking tot de opleidingsniveaus hebben betrekking op de werkgelegenheid in de periode 1990-1992, het percentage onderbenutting per opleidingsniveau in 1992 en de verwachte baanopeningen, de verwachte instroom van schoolverlaters en de indicator voor het verwachte arbeidsmarktperspectief voor de periode 1993-1998. Na de grafieken volgt een groot aantal tabellen die betrekking hebben op actuele arbeidsmarktinformatie, arbeidsmarktindicatoren en prognoses.

De *actuele arbeidsmarktinformatie* voor de diverse beroepsklassen heeft betrekking op de aantallen en percentages werkenden, verbijzonderd naar geslacht, leeftijd, arbeidsduur en opleidingsniveau. Ook wordt per beroepsklasse de vacatiegraad, dat is het aantal openstaande vacatures gedeeld door het aantal werkenden, weergegeven. Voor de opleidingstypen zijn eveneens de aantallen en percentages werkenden, verbijzonderd naar geslacht in de *Statistische bijlage* opgenomen.

De *arbeidsmarktindicatoren* vormen belangrijke bouwstenen voor de analyse van de risicopositie van beroepsklassen en opleidingstypen. De conjunctuurindicator per beroepsklasse geeft aan in welke mate de werkgelegenheid in een beroepsklasse gevoelig is voor conjuncturele ontwikkelingen, gemeten over een lange periode. De spreidingsindicatoren, zoals bijvoorbeeld de uitwijkmogelijkheden naar andere bedrijfsklassen per beroepsklasse, geeft aan in welke mate de werkenden in een beroepsklasse voor hun werkgelegenheid afhankelijk zijn van één bedrijfsklasse, of dat men kan uitwijken naar andere bedrijfsklassen. De arbeidsmarktindicatoren kunnen worden gezien als een aanvulling op de prognoses in de zin van het geven van informatie over mogelijke toekomstige werkgelegenheidsrisico's en uitwijkmogelijkheden naar andere bedrijfsklassen. Immers, een goed arbeidsmarktperspectief gecombineerd met een hoge conjunctuurgevoeligheid en een lage bedrijfsklassespreiding geeft aan dat de perspectieven weliswaar goed zijn, maar dat de werkgelegenheidsontwikkeling waarschijnlijk tamelijk gevoelig zal zijn voor conjunctuurschommelingen en dat de werkgelegenheidskansen bovendien sterk afhankelijk zullen zijn van de ontwikkelingen in slechts enkele specifieke bedrijfsklassen.

Voor opleidingen worden zowel de uitwijkmogelijkheden naar andere bedrijfsklassen als de uitwijkmogelijkheden naar andere beroepsgroepen op een gelijkwaardig of hoger functieniveau weergegeven. Daarnaast wordt de mate van onderbenutting in beeld gebracht. Actuele werkloosheidsgegevens per opleidingstype zijn helaas niet beschikbaar. Dit verstoort helaas ook de voor de actuele arbeidsmarktpositie van opleidingstypen zo belangrijke aanvulling die onderbenuttings- en werkloosheidsgegevens elkaar geven. Zo geeft het werkloosheidspercentage een indicatie van het bestaan van kwantitatieve aansluitingsproblemen tussen de vraag naar en het aanbod van een bepaald opleidingstype, terwijl de mate van onderbenutting in aanvulling daarop informatie geeft over de kwalitatieve aansluitingsproblemen.

*De typering van de verwachte werkgelegenheidsperspectieven voor de verschillende beroeps-
klassen* (tabel 13) wordt voorafgegaan door tabellen met de verschillende bouwstenen voor
deze typering. In deze typering staat het verwachte percentage baanopeningen centraal,
aangevuld met de reeds eerder genoemde indicatoren voor de conjunctuurgevoeligheid van de
werkgelegenheid en de uitwijkmogelijkheden naar andere bedrijfsklassen. De baanopeningen zijn
weer opgebouwd uit de uitbreidingsvraag, (de werkgelegenheidsontwikkeling) en de
vervangingsvraag: de baanopeningen die ontstaan als gevolg van pensionering e.d. (tabel 9 tot
en met 12). Anders dan in de vorige uitgaven van de Statistische bijlage wordt in de typering
ditmaal geen volledige opsomming gegeven van de baanopeningen en de indicatoren, maar
worden alleen de meest bepalende factoren genoemd die ten grondslag liggen aan de typering
van het werkgelegenheidsperspectief van de desbetreffende beroepsklasse.

In de typering van de verwachte arbeidsmarktsituatie voor de opleidingstypen (tabel 25) staat
de confrontatie van de verwachte ontwikkeling aan de aanbod- en de vraagzijde van de
arbeidsmarkt centraal (tabel 24), aangevuld met de indicatoren voor de uitwijkmogelijkheden
naar andere bedrijfsklassen, respectievelijk beroepsgroepen en het werkloosheidspercentage
onder schoolverlaters¹.

Het verwachte aanbod in de periode 1993-1998 is opgebouwd uit het geconstrueerde²
werkloosheidspercentage van kortdurig werklozen aan het begin van de prognoseperiode en de
verwachte instroom van schoolverlaters op de arbeidsmarkt gedurende de prognoseperiode. De
vraagzijde heeft betrekking op de ontwikkeling van het percentage baanopeningen gedurende de
prognoseperiode en bestaat uit de uitbreidings- en de vervangingsvraag. De verschillende
onderdelen van de vraag- en aanbodprognoses zijn in de tabellen 19 tot en met 23
weergegeven.

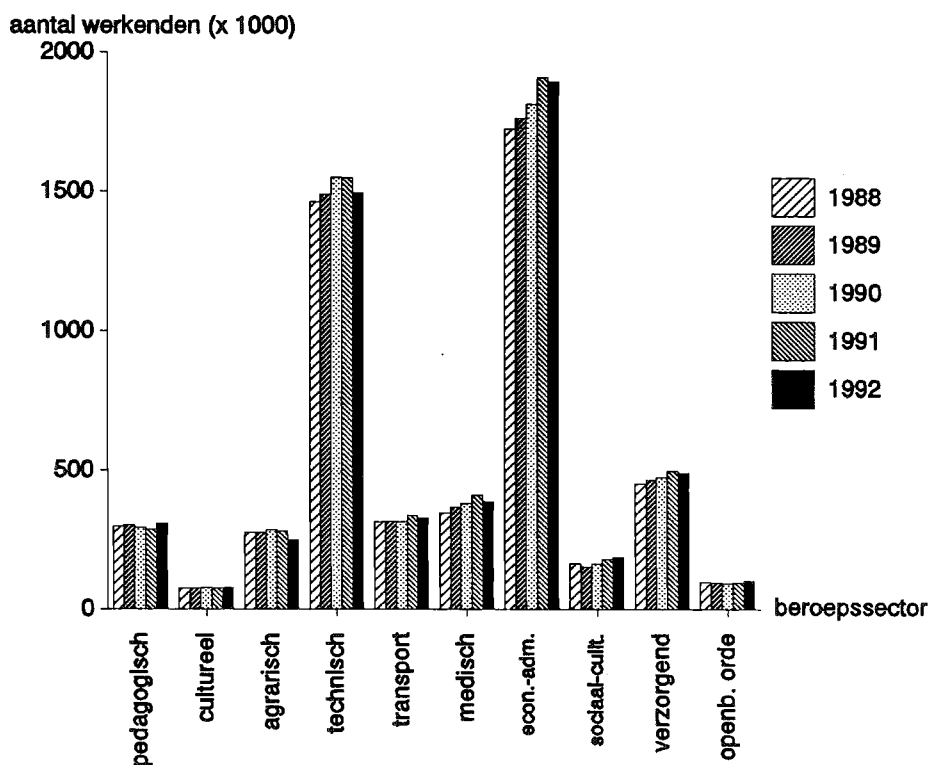
Tot slot dient nog te worden opgemerkt dat de arbeidsmarktdata, -indicatoren en -prognoses
telkens betrekking hebben op een bepaalde beroepsklasse of een bepaald opleidingstype. De
karakterisering van een specifiek beroep of een specifieke vakrichting zou daarbij kunnen
afwijken van de typering voor de beroepsklasse (of het opleidingstype) als geheel.

-
1. Voor het 'Basisonderwijs' en de opleidingstypen binnen het WO was dit laatste helaas niet mogelijk.
  2. Zie voor een toelichting het ROA-werkdocument Methodiek van het informatiesysteem onderwijs-
arbeidsmarkt 1993, ROA-W-1993/3.

INFORMATIE OVER BEROEPEN

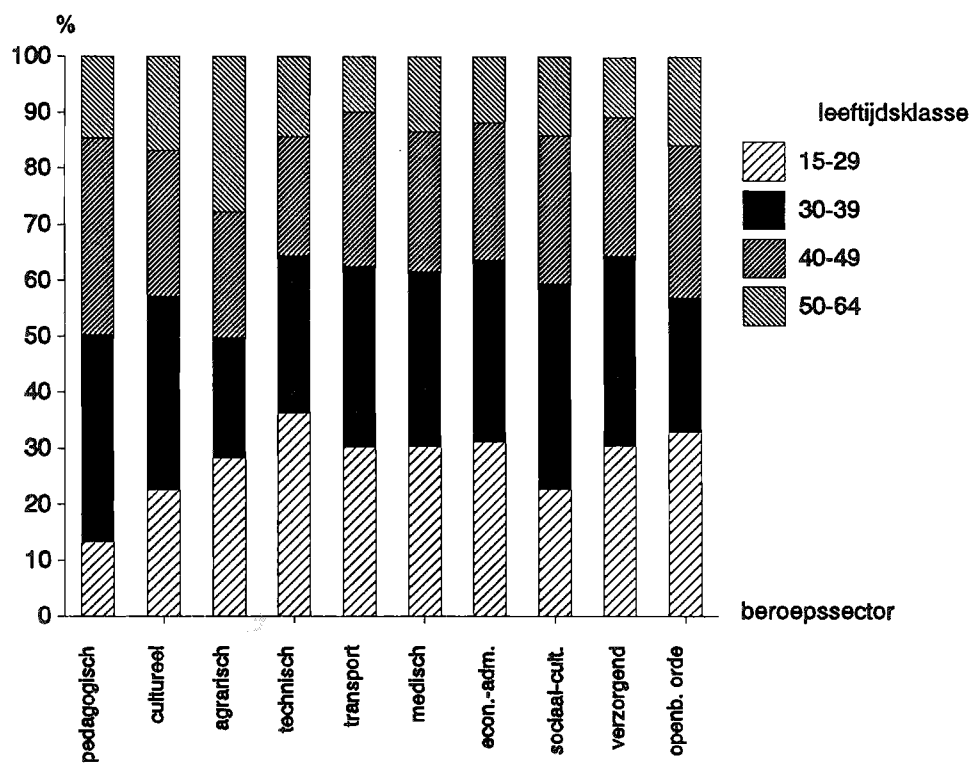

Figuur 1. Aantal werkenden per beroepssector 1988-1992

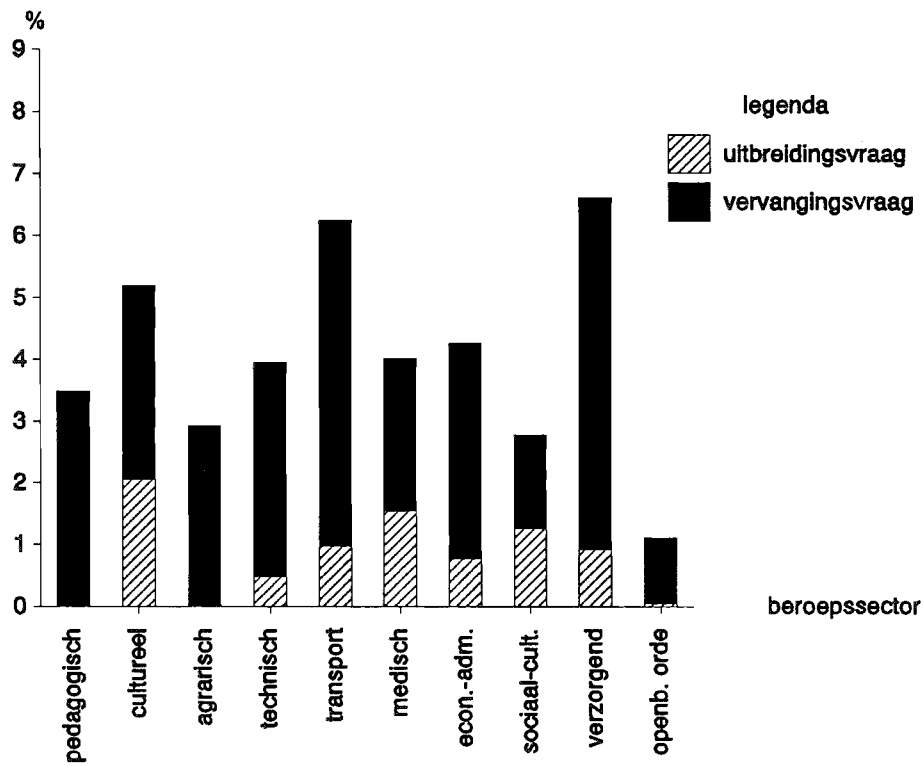
Bron: ROA

Figuur 2. Leeftijdverdeling per beroepssector, gemiddelde 1988-1992

Bron: ROA

Figuur 3. Verwacht aantal baanopeningen verdeeld naar uitbreidings- en vervangingsvraag per beroepssector 1993-1998

Bron: ROA

Tabel 1. Aantal werkenden per beroepsklasse, gemiddelde 1988-1992

ROA-code	beroepsklasse	aantal	%	trend
0	PEDAGOGISCHE BEROEPEN			
0131	Leerkrachten basis- en speciaal onderwijs	100.000	1,8	dalend
0132	Docenten voortgezet en hoger onderwijs	150.000	2,7	dalend
0133	Schoolhoofden e.a. onderwijskundigen	40.000	0,7	constant
0221	Sportinstructeurs, officials, beroepssportlieden	10.000	0,2	dalend
1	CULTURELE BEROEPEN			
1131	Taal- en letterkundigen, vertalers, tolken	6.000	0,1	dalend
1231	Pastorale beroepen	10.000	0,2	dalend
1321	Fotografen, filmers, vormgevers en etaleurs	33.000	0,6	constant
1331	Beeldende en uitvoerende kunstenaars	29.000	0,5	constant
2	AGRARISCHE BEROEPEN			
2011	Uitvoerend agrarisch personeel	140.000	2,5	constant
2012	Zelfstandige agrariërs	133.000	2,4	dalend
3	TECHNISCHE, AMBACHTS- EN INDUSTRIEBEROEPEN			
3011	Heftruck- en hefwerkchauffeurs	23.000	0,4	stijgend
3012	Machinisten bouw en industrie	31.000	0,5	dalend
3021	Leidinggevendende productie, bedrijfskundigen en directeurs	330.000	5,8	constant
3022	Technische en medische vertegenwoordigers	8.000	0,1	stijgend
3023	Technische tekenaars	36.000	0,6	dalend
3024	Technische analisten en amanuenses	31.000	0,5	constant
3031	Beta-onderzoekers en technische vakspecialisten	51.000	0,9	dalend
3111	Voedings- en genotmiddelenbereiders	45.000	0,8	constant
3112	Bakkers en (industriële) bakkerijpersoneel	24.000	0,4	constant
3211	Productiepersoneel textielindustrie	11.000	0,2	dalend
3212	Stoffeers, schoen- en lederwaremakers	20.000	0,3	dalend
3213	Kleding- e.a. textielproductenmakers	21.000	0,4	dalend
3311	Houtwaren-, papier- en kartonmakers	12.000	0,2	constant
3312	Timmerlieden e.a. houtbewerkers	119.000	2,1	constant
3411	Drukkers en productiepersoneel grafische industrie	54.000	0,9	constant
3511	Productiepersoneel chemische industrie	28.000	0,5	constant
3611	Delfstoffen(bewerkers), metaalvervaardigers	14.000	0,2	constant
3612	Machinale metaalbewerkers	39.000	0,7	constant
3613	Lassers en constructiewerkers	59.000	1,0	constant
3614	Machinebank-, plaatwerkers en gereedschapmakers	74.000	1,3	constant
3615	Onderhoudsmonteurs, fietsen- en instrumentmakers	67.000	1,2	constant
3621	Automonteurs en (motor)rijwielherstellers	46.000	0,8	dalend
3622	Middelbare (scheeps)werktuig(bouw)kundigen	15.000	0,3	constant
3631	Hogere werktuigbouwkundigen	14.000	0,2	dalend
3711	Monteurs en controleurs van elektrotechnische producten	24.000	0,4	dalend
3721	Elektriciens, elektro- en telecom(onderhouds)monteurs	99.000	1,8	constant
3722	Elektrotechnische opzichters en uitvoerders	7.000	0,1	constant
3731	Hogere elektrotechnici	18.000	0,3	dalend
3811	Productiepersoneel bouwmaterialen-, glas- en aardewerkindustrie	40.000	0,7	constant
3911	Metselaars, tegelzetters, straatmakers en stukadoors	47.000	0,8	dalend
3912	Betonwerkers, dakdekkers, isoleerders en glaszetters	23.000	0,4	dalend

Tabel 1. Aantal werkenden per beroepsklasse, gemiddelde 1988-1992 (vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	aantal	%	trend
3913	Huis- en constructieschilders	33.000	0,6	constant
3914	Loodgieters, pijpfitters en verwarmingsmonteurs	45.000	0,8	sterk stijgend
3915	Gespecialiseerde bouwvak-, wegenbouw- en reinigingswerkers	76.000	1,3	sterk stijgend
3921	Bouwkundige technici, opzichters en werkvoorbereiders	24.000	0,4	stijgend
3931	Architecten, geodeten e.a. hogere bouwkundigen	29.000	0,5	constant
4	TRANSPORTBEROEPEN			
4011	Expeditiemedewerkers, vul- en inpak(machine)bedienden	116.000	2,1	constant
4112	Matrozen e.a. scheepsdek- en machinekamerpersoneel	5.000	0,1	dalend
4121	Scheepsofficieren, schippers, loodsen en walinspecteurs	8.000	0,1	dalend
4211	Chauffeurs en spoorwegpersoneel	167.000	3,0	constant
4321	Vliegers, verkeersleiders e.a. transportdienstleiders	29.000	0,5	dalend
5	MEDISCHE EN PARAMEDISCHE BEROEPEN			
5021	Gediplomeerde verpleegkundigen en verloskundigen	115.000	2,0	constant
5022	Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden	103.000	1,8	stijgend
5023	Dokters-, tandarts- en dierenartsassistenten	21.000	0,4	constant
5024	Apothekersassistenten, opticiens en orthoptisten	15.000	0,3	constant
5025	EEG-laboranten, logopedisten en andere paramedici	24.000	0,4	constant
5031	Fysio-, arbeids- e.a. bewegingstherapeuten	36.000	0,6	constant
5032	Radiologische, medische en biologische laboranten	26.000	0,5	stijgend
5033	Artsen, medische specialisten en apothekers	35.000	0,6	stijgend
5035	Tandartsen en tandheekkundige specialisten	6.000	0,1	dalend
6	ECONOMISCH-ADMINISTRATIEVE BEROEPEN			
6031	Hogere leidinggevendenden financiën, verkoop e.d.	97.000	1,7	stijgend
6111	Postdistributiepersoneel	41.000	0,7	dalend
6112	Datotypisten en computeroperators	15.000	0,3	dalend
6121	Leidinggevend administratief personeel	39.000	0,7	constant
6122	Secretaressen en typisten	141.000	2,5	dalend
6123	Bibliotheek- en archiefmedewerkers	21.000	0,4	dalend
6124	Boekhoudkundige, belasting-, en bankemployées	329.000	5,8	constant
6125	Commercieel-administratieve employées	319.000	5,7	constant
6126	Telefonisten, balie-employées, enquêteurs e.d.	75.000	1,3	constant
6131	Systeemanalisten, -programmeurs en -beheerders	111.000	2,0	stijgend
6132	Economen, accountants e.a. economische specialisten	51.000	0,9	constant
6211	Winkelbedienden e.a. verkopers	257.000	4,6	constant
6221	Winkeliers, detail- en groothandelaren	138.000	2,4	constant
6222	Vertegenwoordigers, filiaalhouders, inkopers, makelaars e.d.	134.000	2,4	constant
6331	Leidinggevendenden openbaar bestuur en beleidsambtenaren	28.000	0,5	stijgend
6332	Advocaten, notarissen, rechters e.a. juridische deskundigen	29.000	0,5	constant
7	SOCIAAL-CULTURELE BEROEPEN			
7021	Journalisten, auteurs en presentatoren	32.000	0,6	stijgend
7031	Bibliothecarissen, archivariissen en conservatoren	14.000	0,2	dalend
7032	Personeels- en beroepenspecialisten, arbeidsbemiddelaars	25.000	0,4	sterk stijgend
7033	Maatschappelijk en cultureel werkers	60.000	1,1	stijgend
7034	Sociale wetenschappenbeoefenaren	22.000	0,4	constant
7035	Voorlichters e.a. mediaspecialisten	17.000	0,3	dalend

Tabel 1. Aantal werkenden per beroepsklasse, gemiddelde 1988-1992 (vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	aantal	%	trend
8	VERZORGENDE EN DIENSTVERLENENDE BEROEPEN			
8111	Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel	124.000	2,2	constant
8121	Houders en leidinggevenden horeca- en recreatiebedrijven	57.000	1,0	constant
8211	Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	149.000	2,6	constant
8212	Kinder-, gezins- en bejaardenverzorgenden	113.000	2,0	constant
8221	Kappers en schoonheidsspecialisten	33.000	0,6	stijgend
9	OPENBARE ORDE EN VEILIGHEIDSBEROEPEN			
9121	Politie-, brandweer- en bewakingspersoneel	58.000	1,0	constant
9221	Beroepsmilitairen	39.000	0,7	dalend
	Totaal	5.643.000		

Bron: CBS/ROA

Tabel 2. Aantal werkenden per beroepsklasse naar geslacht, gemiddelde 1988-1992

ROA- code	beroepsklasse	mannen	vrouwen	totaal
0	PEDAGOGISCHE BEROEPEN			
0131	Leerkrachten basis- en speciaal onderwijs	35.000	65.000	100.000
0132	Docenten voortgezet en hoger onderwijs	99.000	51.000	150.000
0133	Schoolhoofden e.a. onderwijskundigen	29.000	11.000	40.000
0221	Sportinstructeurs, officials, beroepssportlieden	6.000	4.000	10.000
1	CULTURELE BEROEPEN			
1131	Taal- en letterkundigen, vertalers, tolken	2.000	4.000	6.000
1231	Pastorale beroepen	8.000	2.000	10.000
1321	Fotografen, filmers, vormgevers en etaleurs	21.000	12.000	33.000
1331	Beeldende en uitvoerende kunstenaars	16.000	13.000	29.000
2	AGRARISCHE BEROEPEN			
2011	Uitvoerend agrarisch personeel	94.000	46.000	140.000
2012	Zelfstandige agrariërs	122.000	11.000	133.000
3	TECHNISCHE, AMBACHTS- EN INDUSTRIEBEROEPEN			
3011	Heftruck- en hefvoorkchauffeurs	23.000	.	23.000
3012	Machinisten bouw en industrie	31.000	.	31.000
3021	Leidinggevendende produktie, bedrijfskundigen en directeuren	305.000	25.000	330.000
3022	Technische en medische vertegenwoordigers	7.000	.	8.000
3023	Technische tekenaars	34.000	2.000	36.000
3024	Technische analisten en amanuenses	23.000	8.000	31.000
3031	Bèta-onderzoekers en technische vakspecialisten	45.000	6.000	51.000
3111	Voedings- en genotmiddelenbereiders	37.000	8.000	45.000
3112	Bakkers en (industriële) bakkerijpersoneel	22.000	2.000	24.000
3211	Productiepersoneel textielindustrie	8.000	3.000	11.000
3212	Stoffeerders, schoen- en lederwarenmakers	14.000	6.000	20.000
3213	Kleding- e.a. textielproduktenmakers	4.000	17.000	21.000
3311	Houtwaren-, papier- en kartonmakers	12.000	.	12.000
3312	Timmerlieden e.a. houtbewerkers	117.000	2.000	119.000
3411	Drukkers en productiepersoneel grafische industrie	43.000	11.000	54.000
3511	Productiepersoneel chemische industrie	26.000	2.000	28.000
3611	Delfstoffen(be)werkers, metaalvervaardigers	14.000	.	14.000
3612	Machinale metaalbewerkers	35.000	4.000	39.000
3613	Lassers en constructiewerkers	57.000	2.000	59.000
3614	Machinebank-, plaatwerkers en gereedschapsmakers	73.000	.	74.000
3615	Onderhoudsmonteurs, fietsen- en instrumentmakers	65.000	2.000	67.000
3621	Automonteurs en (motor)rijwielherstellers	46.000	.	46.000
3622	Middelbare (scheeps)werktuig(bouw)kundigen	15.000	.	15.000
3631	Hogere werktuigbouwkundigen	14.000	.	14.000
3711	Monteurs en controleurs van elektrotechnische produkten	16.000	8.000	24.000
3721	Elektriciens, elektro- en telecom(onderhouds)monteurs	96.000	3.000	99.000
3722	Elektrotechnische opzichters en uitvoerders	7.000	.	7.000
3731	Hogere elektrotechnici	18.000	.	18.000
3811	Productiepersoneel bouwmaterialen-, glas- en aardewerkindustrie	36.000	4.000	40.000
3911	Metselaars, tegelzetters, straatmakers en stukadoors	47.000	.	47.000
3912	Betonwerkers, dakdekkers, isoleerders en glaszetters	23.000	.	23.000

Tabel 2. Aantal werkenden per beroepsklasse naar geslacht, gemiddelde 1988-1992 (vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	mannen	vrouwen	totaal
3913	Huis- en constructieschilders	33.000	.	33.000
3914	Loodgieters, pijpfitters en verwarmingsmonteurs	45.000	.	45.000
3915	Gespecialiseerde bouwvak-, wegenbouw- en reinigingswerkers	71.000	5.000	76.000
3921	Bouwkundige technici, opzichters en werkvoorbereiders	24.000	.	24.000
3931	Architecten, geodeten e.a. hogere bouwkundigen	27.000	2.000	29.000
4	TRANSPORTBEROEPEN			
4011	Expeditiemedewerkers, vul- en inpak(machine)bedienden	83.000	33.000	116.000
4112	Matrozen e.a. scheepsdek- en machinekamerpersoneel	5.000	.	5.000
4121	Scheepsofficieren, schippers, loodsen en walinspecteurs	8.000	.	8.000
4211	Chauffeurs en spoorwegpersoneel	160.000	7.000	167.000
4321	Vliegers, verkeersleiders e.a. transportdienstleiders	28.000	.	29.000
5	MEDISCHE EN PARAMEDISCHE BEROEPEN			
5021	Gediplomeerde verpleegkundigen en verloskundigen	24.000	91.000	115.000
5022	Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden	13.000	90.000	103.000
5023	Dokters-, tandarts- en dierenartsassistenten	.	21.000	21.000
5024	Apothekersassistenten, opticiens en orthoptisten	3.000	12.000	15.000
5025	EEG-laboranten, logopedisten en andere paramedici	6.000	18.000	24.000
5031	Fysio-, arbeids- e.a. bewegingstherapeuten	12.000	24.000	36.000
5032	Radiologische, medische en biologische laboranten	8.000	18.000	26.000
5033	Artsen, medische specialisten en apothekers	26.000	9.000	35.000
5035	Tandartsen en tandheelkundige specialisten	5.000	.	6.000
6	ECONOMISCH-ADMINISTRATIEVE BEROEPEN			
6031	Hogere leidinggevenden financiën, verkoop e.d.	80.000	17.000	97.000
6111	Postdistributiepersoneel	33.000	8.000	41.000
6112	Datotypisten en computeroperators	6.000	9.000	15.000
6121	Leidinggevend administratief personeel	28.000	11.000	39.000
6122	Secretaressen en typisten	3.000	138.000	141.000
6123	Bibliotheek- en archiefmedewerkers	8.000	13.000	21.000
6124	Boekhoudkundige, belasting-, en bankemployées	154.000	175.000	329.000
6125	Commercieel-administratieve employées	156.000	163.000	319.000
6126	Telefonisten, balie-employées, enquêteurs e.d.	16.000	59.000	75.000
6131	Systeemanalisten, -programmeurs en -beheerders	98.000	13.000	111.000
6132	Economen, accountants e.a. economische specialisten	42.000	9.000	51.000
6211	Winkelbedienden e.a. verkopers	95.000	162.000	257.000
6221	Winkeliers, detail- en groothandelaren	109.000	29.000	138.000
6222	Vertegenwoordigers, filiaalhouders, inkopers, makelaars e.d.	109.000	25.000	134.000
6331	Leidinggevenden openbaar bestuur en beleidsambtenaren	23.000	5.000	28.000
6332	Advocaten, notarissen, rechters e.a. juridische deskundigen	20.000	9.000	29.000
7	SOCIAAL-CULTURELE BEROEPEN			
7021	Journalisten, auteurs en presentatoren	19.000	13.000	32.000
7031	Bibliothecarissen, archivariissen en conservatoren	6.000	8.000	14.000
7032	Personeels- en beroepenspecialisten, arbeidsbemiddelaars	13.000	12.000	25.000
7033	Maatschappelijk en cultureel werkers	24.000	36.000	60.000
7034	Sociale wetenschappenbeoefenaren	10.000	12.000	22.000
7035	Voorlichters e.a. mediaspecialisten	12.000	5.000	17.000

Tabel 2. Aantal werkenden per beroepsklasse naar geslacht, gemiddelde 1988-1992 (vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	mannen	vrouwen	totaal
8	VERZORGENDE EN DIENSTVERLENENDE BEROEPEN			
8111	Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel	52.000	72.000	124.000
8121	Houders en leidinggevenden horeca- en recreatiebedrijven	34.000	23.000	57.000
8211	Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	49.000	100.000	149.000
8212	Kinder-, gezins- en bejaardenverzorgenden	3.000	110.000	113.000
8221	Kappers en schoonheidsspecialisten	6.000	27.000	33.000
9	OPENBARE ORDE- EN VEILIGHEIDSBEROEPEN			
9121	Politie-, brandweer- en bewakingspersoneel	53.000	5.000	58.000
9221	Beroepsmilitairen	38.000	.	39.000
	Totaal	3.695.000	1.948.000	5.643.000

Bron: CBS/ROA

Tabel 3. Percentage werkenden naar leeftijdsklasse per beroepsklasse, gemiddelde 1988-1992

ROA- code	beroepsklasse	leeftijdsklasse			
		15-29 %	30-39 %	40-49 %	50-64 %
0	PEDAGOGISCHE BEROEPEN				
0131	Leerkrachten basis- en speciaal onderwijs	20	41	31	9
0132	Docenten voortgezet en hoger onderwijs	9	36	38	17
0133	Schoolhoofden e.a. onderwijskundigen	9	32	38	21
0221	Sportinstructeurs, officials, beroepssportlieden	37	32	21	.
1	CULTURELE BEROEPEN				
1131	Taal- en letterkundigen, vertalers, tolken	.	42	.	.
1231	Pastorale beroepen	.	28	28	44
1321	Fotografen, filmers, vormgevers en etaleurs	34	33	22	10
1331	Beeldende en uitvoerende kunstenaars	18	37	30	16
2	AGRARISCHE BEROEPEN				
2011	Uitvoerend agrarisch personeel	41	21	20	18
2012	Zelfstandige agrariërs	15	22	25	37
3	TECHNISCHE, AMBACHTS- EN INDUSTRIEBEROEPEN				
3011	Heftruck- en hefvoorkchauffeurs	40	27	22	11
3012	Machinisten bouw en industrie	28	30	28	15
3021	Leidinggevendende productie, bedrijfskundigen en directeurs	12	29	36	23
3022	Technische en medische vertegenwoordigers	25	31	25	19
3023	Technische tekenaars	40	30	20	10
3024	Technische analisten en amanuenses	40	26	19	15
3031	Beta-onderzoekers en technische vakspecialisten	25	36	24	15
3111	Voedings- en genotmiddelenbereiders	48	25	17	10
3112	Bakkers en (industriële) bakkerijpersoneel	52	22	15	11
3211	Productiepersoneel textielindustrie	38	24	19	19
3212	Stoffeerdere, schoen- en lederwaremakers	40	20	23	18
3213	Kleding- e.a. textielproductenmakers	38	23	25	15
3311	Houtwaren-, papier- en kartonmakers	46	21	21	.
3312	Timmerlieden e.a. houtbewerkers	33	29	25	13
3411	Drukkers en productiepersoneel grafische industrie	39	26	22	12
3511	Productiepersoneel chemische industrie	34	30	23	13
3611	Delfstoffen(be)werkers, metaalvervaardigers	39	29	21	.
3612	Machinale metaalbewerkers	40	26	21	13
3613	Lassers en constructiewerkers	41	27	22	9
3614	Machinebank-, plaatwerkers en gereedschapmakers	40	27	20	12
3615	Onderhoudsmonteurs, fietsen- en instrumentmakers	32	31	22	15
3621	Automonteurs en (motor)rijwielherstellers	47	27	17	10
3622	Middelbare (scheeps)werktuig(bouw)kundigen	29	25	29	18
3631	Hogere werktuigbouwkundigen	21	34	28	17
3711	Monteurs en controleurs van elektrotechnische producten	44	25	21	10
3721	Elektriciens, elektro- en telecom(onderhouds)monteurs	43	27	20	10
3722	Elektrotechnische opzichters en uitvoerders	.	.	33	.
3731	Hogere elektrotechnici	23	37	23	17
3811	Productiepersoneel bouwmaterialen-, glas- en aardewerkindustrie	46	26	17	12
3911	Metselaars, tegelzetters, straatmakers en stukadoors	35	28	25	12
3912	Betonwerkers, dakdekkers, isoleerders en glaszetters	40	31	20	9

Tabel 3. Percentage werkenden naar leeftijdsklasse per beroepsklasse, gemiddelde 1988-1992 (vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	leeftijdsklasse			
		15-29 %	30-39 %	40-49 %	50-64 %
3913	Huis- en constructieschilders				
3914	Loodgieters, pijpfitters en verwarmingsmonteurs	34	31	22	13
3915	Gespecialiseerde bouwvak-, wegenbouw- en reinigingswerkers	37	25	23	15
3921	Bouwkundige technici, opzichters en werkvoorbereiders	22	33	26	20
3931	Architecten, geodeten e.a. hogere bouwkundigen	12	35	32	21
4	TRANSPORTBEROEPEN				
4011	Expeditiemedewerkers, vul- en inpak(machine)bedienden	47	24	17	12
4112	Matrozen e.a. scheepsdek- en machinekamerpersoneel	44			
4121	Scheepsofficieren, schippers, loodsen en walinspecteurs			38	25
4211	Chauffeurs en spoorwegpersoneel	27	31	28	14
4321	Vliegers, verkeersleiders e.a. transportdienstleiders	16	30	32	21
5	MEDISCHE EN PARAMEDISCHE BEROEPEN				
5021	Gediplomeerde verpleegkundigen en verloskundigen	36	39	19	7
5022	Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden	59	28	11	2
5023	Dokters-, tandarts- en dierenartsassistenten	57	24	14	
5024	Apothekersassistenten, opticiens en orthoptisten	45	28	17	
5025	EEG-laboranten, logopedisten en andere paramedici	32	28	26	15
5031	Fysio-, arbeids- e.a. bewegingstherapeuten	31	42	20	7
5032	Radiologische, medische en biologische laboranten	42	37	13	8
5033	Artsen, medische specialisten en apothekers	11	43	31	14
5035	Tandartsen en tandheelkundige specialisten		45	36	
6	ECONOMISCH-ADMINISTRATIEVE BEROEPEN				
6031	Hogere leidinggevenden financiën, verkoop e.d.	10	35	37	19
6111	Postdistributiepersoneel	30	31	25	15
6112	Datatypisten en computeroperators	47	30	17	
6121	Leidinggevend administratief personeel	16	38	31	16
6122	Secretaressen en typisten	45	28	19	8
6123	Bibliotheek- en archiefmedewerkers	34	29	22	15
6124	Boekhoudkundige, belasting-, en bankemployées	43	28	19	10
6125	Commercieel-administratieve employées	41	28	20	12
6126	Telefonisten, balie-employées, enquêteurs e.d.	42	26	21	10
6131	Systeemanalisten, -programmeurs en -beheerders	35	41	19	5
6132	Economen, accountants e.a. economische specialisten	26	33	25	15
6211	Winkelbedienden e.a. verkopers	55	17	18	10
6221	Winkeliers, detail- en groothandelaren	15	26	33	26
6222	Vertegenwoordigers, filiaalhouders, inkopers, makelaars e.d.	30	29	26	15
6331	Leidinggevenden openbaar bestuur en beleidsambtenaren		35	38	22
6332	Advocaten, notarissen, rechters e.a. juridische deskundigen	19	44	26	11
7	SOCIAAL-CULTURELE BEROEPEN				
7021	Journalisten, auteurs en presentatoren	23	39	25	13
7031	Bibliothecarissen, archivariissen en conservatoren	21	36	25	18
7032	Personeels- en beroepenspecialisten, arbeidsbemiddelaars	30	36	24	10
7033	Maatschappelijk en cultureel werkers	15	43	32	10
7034	Sociale wetenschapsbeoefenaren	20	44	27	9
7035	Voorlichters e.a. mediaspecialisten	35	32	21	12

Tabel 3. Percentage werkenden naar leeftijdsklasse per beroepsklasse, gemiddelde 1988-1992 (vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	leeftijdsklasse			
		15-29 %	30-39 %	40-49 %	50-64 %
8	VERZORGENDE EN DIENSTVERLENENDE BEROEPEN				
8111	Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel	50	22	19	9
8121	Houders en leidinggevenden horeca- en recreatiebedrijven	20	32	30	17
8211	Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	28	23	29	19
8212	Kinder-, gezins- en bejaardenverzorgenden	40	25	24	11
8221	Kappers en schoonheidsspecialisten	60	16	16	7
9	OPENBARE ORDE EN VEILIGHEIDSBEROEPEN				
9121	Politie-, brandweer- en bewakingspersoneel	28	41	21	10
9221	Beroepsmilitairen	41	26	24	9
	Totaal	34	29	24	14

Bron: CBS/ROA

Tabel 4. Aantal en percentage werkenden met een arbeidsduur van minder dan 30 uur per week per beroepsklasse, gemiddelde 1988-1992

ROA- code	beroepsklasse	aantal	%
0	PEDAGOGISCHE BEROEPEN		
0131	Leerkrachten basis- en speciaal onderwijs	29.000	29
0132	Docenten voortgezet en hoger onderwijs	92.000	61
0133	Schoolhoofden e.a. onderwijskundigen	8.000	20
0221	Sportinstructeurs, officials, beroepssportlieden	5.000	53
1	CULTURELE BEROEPEN		
1131	Taal- en letterkundigen, vertalers, tolken	3.000	45
1231	Pastorale beroepen	3.000	26
1321	Fotografen, filmers, vormgevers en etaleurs	6.000	18
1331	Beeldende en uitvoerende kunstenaars	14.000	47
2	AGRARISCHE BEROEPEN		
2011	Uitvoerend agrarisch personeel	38.000	27
2012	Zelfstandige agrariërs	12.000	9
3	TECHNISCHE, AMBACHTS- EN INDUSTRIEBEROEPEN		
3011	Heftruck- en hefvorkchauffeurs	.	.
3012	Machinisten bouw en industrie	.	.
3021	Leidinggevendende produktie, bedrijfskundigen en directeuren	21.000	6
3022	Technische en medische vertegenwoordigers	.	.
3023	Technische tekenaars	.	.
3024	Technische analisten en amanuenses	3.000	10
3031	Bèta-onderzoekers en technische vakspecialisten	3.000	5
3111	Voedings- en genotmiddelenbereiders	4.000	9
3112	Bakkers en (industriële) bakkerijpersoneel	2.000	9
3211	Produktiepersoneel textielindustrie	.	.
3212	Stoffeerders, schoen- en lederwarenmakers	3.000	15
3213	Kleding- e.a. textielproduktenmakers	8.000	39
3311	Houtwaren-, papier- en kartonmakers	.	.
3312	Timmerlieden e.a. houtbewerkers	6.000	5
3411	Drukkers en produktiepersoneel grafische industrie	5.000	9
3511	Produktiepersoneel chemische industrie	.	.
3611	Delfstoffen(be)werkers, metaalvervaardigers	.	.
3612	Machinale metaalbewerkers	.	.
3613	Lassers en constructiewerkers	2.000	3
3614	Machinebank-, plaatwerkers en gereedschapmakers	3.000	3
3615	Onderhoudsmonteurs, fietsen- en instrumentmakers	3.000	4
3621	Automonteurs en (motor)rijwielherstellers	3.000	5
3622	Middelbare (scheeps)werktuig(bouw)kundigen	.	.
3631	Hogere werktuigbouwkundigen	.	.
3711	Monteurs en controleurs van elektrotechnische produkten	3.000	13
3721	Elektriciens, elektro- en telecom(onderhouds)monteurs	4.000	4
3722	Elektrotechnische opzichters en uitvoerders	.	.
3731	Hogere elektrotechnici	.	.
3811	Produktiepersoneel bouwmaterialen-, glas- en aardewerkindustrie	3.000	6
3911	Metselaars, tegelzetters, straatmakers en stukadoors	2.000	4
3912	Betonwerkers, dakdekkers, isoleerders en glaszetters	.	.

Tabel 4. Aantal en percentage werkenden met een arbeidsduur van minder dan 30 uur per week per beroepsklasse, gemiddelde 1988-1992 (vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	aantal	%
3913	Huis- en constructieschilders	.	.
3914	Loodgieters, pijpfitters en verwarmingsmonteurs	.	.
3915	Gespecialiseerde bouwvak-, wegenbouw- en reinigingswerkers	4.000	5
3921	Bouwkundige technici, opzichters en werkvoorbereiders	.	.
3931	Architecten, geodeten e.a. hogere bouwkundigen	2.000	7
4	TRANSPORTBEROEPEN		
4011	Expeditiemedewerkers, vul- en inpak(machine)bedienden	16.000	13
4112	Matrozen e.a. scheepsdek- en machinekamerpersoneel	.	.
4121	Scheepsofficieren, schippers, loodsen en walinspecteurs	.	.
4211	Chauffeurs en spoorwegpersoneel	17.000	10
4321	Vliegers, verkeersleiders e.a. transportdienstleiders	.	.
5	MEDISCHE EN PARAMEDISCHE BEROEPEN		
5021	Gediplomeerde verpleegkundigen en verloskundigen	37.000	32
5022	Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden	31.000	30
5023	Dokters-, tandarts- en dierenartsassistenten	10.000	45
5024	Apothekersassistenten, opticiens en orthoptisten	4.000	28
5025	EEG-laboranten, logopedisten en andere paramedici	10.000	43
5031	Fysio-, arbeids- e.a. bewegingstherapeuten	17.000	46
5032	Radiologische, medische en biologische laboranten	6.000	23
5033	Artsen, medische specialisten en apothekers	6.000	17
5035	Tandartsen en tandheelkundige specialisten	.	.
6	ECONOMISCH-ADMINISTRATIEVE BEROEPEN		
6031	Hogere leidinggevenden financiën, verkoop e.d.	6.000	6
6111	Postdistributiepersoneel	7.000	17
6112	Datotypisten en computeroperators	4.000	23
6121	Leidinggevend administratief personeel	2.000	5
6122	Secretaressen en typisten	46.000	32
6123	Bibliotheek- en archiefmedewerkers	8.000	39
6124	Boekhoudkundige, belasting-, en bankemployées	73.000	22
6125	Commercieel-administratieve employées	65.000	20
6126	Telefonisten, balie-employées, enquêteurs e.d.	31.000	41
6131	Systeemanalisten, -programmeurs en -beheerders	4.000	4
6132	Economen, accountants e.a. economische specialisten	5.000	9
6211	Winkelbedienden e.a. verkopers	92.000	36
6221	Winkeliers, detail- en groothandelaren	12.000	9
6222	Vertegenwoordigers, filiaalhouders, inkopers, makelaars e.d.	11.000	8
6331	Leidinggevenden openbaar bestuur en beleidsambtenaren	3.000	9
6332	Advocaten, notarissen, rechters e.a. juridische deskundigen	3.000	10
7	SOCIAAL-CULTURELE BEROEPEN		
7021	Journalisten, auteurs en presentatoren	7.000	22
7031	Bibliothecarissen, archivariissen en conservatoren	5.000	32
7032	Personeels- en beroepenspecialisten, arbeidsbemiddelaars	4.000	14
7033	Maatschappelijk en cultureel werkers	22.000	37
7034	Sociale wetenschapsbeoefenaren	8.000	36
7035	Voorlichters e.a. mediaspecialisten	3.000	18

Tabel 4. Aantal en percentage werkenden met een arbeidsduur van minder dan 30 uur per week per beroepsklasse, gemiddelde 1988-1992 (vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	aantal	%
8	VERZORGENDE EN DIENSTVERLENENDE BEROEPEN		
8111	Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel	50.000	40
8121	Houders en leidinggevenden horeca- en recreatiebedrijven	8.000	14
8211	Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	84.000	56
8212	Kinder-, gezins- en bejaardenverzorgenden	75.000	66
8221	Kappers en schoonheidsspecialisten	11.000	33
9	OPENBARE ORDE- EN VEILIGHEIDSBEROEPEN		
9121	Politie-, brandweer- en bewakingspersoneel	3.000	4
9221	Beroepsmilitairen	.	.
	Totaal	1.126.000	20

Bron: ROA

Tabel 5. Vacatiegraad en percentage moeilijk vervulbare vacatures per beroepsklasse, ultimo september 1992*

ROA- code	beroepsklasse	vacatiegraad %	waarvan moeilijk vervulbaar %
0	PEDAGOGISCHE BEROEPEN		
0131	Leerkrachten basis- en speciaal onderwijs	x	x
0132	Docenten voortgezet en hoger onderwijs	x	x
0133	Schoolhoofden e.a. onderwijskundigen	x	x
0221	Sportinstructeurs, officials, beroepssportlieden	-	-
1	CULTURELE BEROEPEN		
1131	Taal- en letterkundigen, vertalers, tolken	-	-
1231	Pastorale beroepen	1	-
1321	Fotografen, filmers, vormgevers en etaleurs	1	50
1331	Beeldende en uitvoerende kunstenaars	-	-
2	AGRARISCHE BEROEPEN		
2011	Uitvoerend agrarisch personeel	1	61
2012	Zelfstandige agrariërs	-	-
3	TECHNISCHE, AMBACHTS- EN INDUSTRIEBEROEPEN		
3011	Heftruck- en hefvorkchauffeurs	1	-
3012	Machinisten bouw en industrie	1	67
3021	Leidinggevendende productie, bedrijfskundigen en directeurs	-	45
3022	Technische en medische vertegenwoordigers	4	33
3023	Technische tekenaars	1	50
3024	Technische analisten en amanuenses	1	-
3031	Bèta-onderzoekers en technische vakspecialisten	1	17
3111	Voedings- en genotmiddelenbereiders	2	38
3112	Bakkers en (industriële) bakkerijpersoneel	1	50
3211	Productiepersoneel textielindustrie	1	-
3212	Stoffeerders, schoen- en lederwarenmakers	1	-
3213	Kleding- e.a. textielproductenmakers	-	-
3311	Houtwaren-, papier- en kartonmakers	2	-
3312	Timmerlieden e.a. houtbewerkers	1	64
3411	Drukkers en productiepersoneel grafische industrie	1	40
3511	Productiepersoneel chemische industrie	1	33
3611	Delfstoffen(bewerkers), metaalvervaardigers	-	-
3612	Machinale metaalbewerkers	1	50
3613	Lassers en constructiewerkers	2	60
3614	Machinebank-, plaatwerkers en gereedschapmakers	1	67
3615	Onderhoudsmonteurs, fietsen- en instrumentmakers	1	40
3621	Automonteurs en (motor)rijwielherstellers	1	50
3622	Middelbare (scheeps)werktuig(bouw)kundigen	-	-
3631	Hogere werktuigbouwkundigen	2	33
3711	Monteurs en controleurs van elektrotechnische producten	1	50
3721	Elektriciens, elektro- en telecom(onderhouds)monteurs	2	38
3722	Elektrotechnische opzichters en uitvoerders	1	-
3731	Hogere elektrotechnici	1	50
3811	Productiepersoneel bouwmaterialen-, glas- en aardewerkindustrie	1	40
3911	Metselaars, tegelzetters, straatmakers en stukadoors	2	78
3912	Betonwerkers, dakdekkers, isoleerders en glaszetters	2	50

* Exclusief vacatures bij overheid, onderwijs, sociale werkplaatsen, uitzendbureaus en uitleenbedrijven.

Tabel 5. Vacatiegraad en percentage moeilijk vervulbare vacatures per beroepsklasse, ultimo september 1992 (vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	vacatiegraad %	waarvan moeilijk vervulbaar %
3913	Huis- en constructieschilders	1	67
3914	Loodgieters, pijpfitters en verwarmingsmonteurs	2	80
3915	Gespecialiseerde bouwvak-, wegenbouw- en reinigingswerkers	1	67
3921	Bouwkundige technici, opzichters en werkvoorbereiders	2	50
3931	Architecten, geodeten e.a. hogere bouwkundigen	1	50
4	TRANSPORTBEROEPEN		
4011	Expeditiemedewerkers, vul- en inpak(machine)bedienden	1	24
4112	Matrozen e.a. scheepsdek- en machinekamerpersoneel	2	-
4121	Scheepsofficieren, schippers, loodsen en walinspecteurs	1	-
4211	Chauffeurs en spoorwegpersoneel	1	40
4321	Vliegers, verkeersleiders e.a. transportdienstleiders	-	-
5	MEDISCHE EN PARAMEDISCHE BEROEPEN		
5021	Gediplomeerde verpleegkundigen en verloskundigen	1	36
5022	Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden	1	43
5023	Dokters-, tandarts- en dierenartsassistenten	1	33
5024	Apothekersassistenten, opticiens en orthoptisten	1	100
5025	EEG-laboranten, logopedisten en andere paramedici	-	100
5031	Fysio-, arbeids- e.a. bewegingstherapeuten	1	33
5032	Radiologische, medische en biologische laboranten	1	-
5033	Artsen, medische specialisten en apothekers	1	100
5035	Tandartsen en tandheelkundige specialisten	2	100
6	ECONOMISCH-ADMINISTRATIEVE BEROEPEN		
6031	Hogere leidinggevenden financiën, verkoop e.d.	1	29
6111	Postdistributiepersoneel	-	-
6112	Datatypisten en computeroperators	1	-
6121	Leidinggevend administratief personeel	-	-
6122	Secretaressen en typisten	1	7
6123	Bibliotheek- en archiefmedewerkers	-	-
6124	Boekhoudkundige, belasting-, en bankemployées	1	21
6125	Commercieel-administratieve employées	-	21
6126	Telefonisten, balie-employées, enquêteurs e.d.	2	17
6131	Systeemanalisten, -programmeurs en -beheerders	1	42
6132	Economen, accountants e.a. economische specialisten	1	29
6211	Winkelbedienden e.a. verkopers	2	25
6221	Winkeliers, detail- en groothandelaren	-	-
6222	Vertegenwoordigers, filiaalhouders, inkopers, makelaars e.d.	1	33
6331	Leidinggevenden openbaar bestuur en beleidsambtenaren	x	x
6332	Advocaten, notarissen, rechters e.a. juridische deskundigen	1	-
7	SOCIAAL-CULTURELE BEROEPEN		
7021	Journalisten, auteurs en presentatoren	1	50
7031	Bibliothecarissen, archivariissen en conservatoren	1	-
7032	Personeels- en beroepenspecialisten, arbeidsbemiddelaars	1	-
7033	Maatschappelijk en cultureel werkers	2	22
7034	Sociale wetenschapsbeoefenaren	1	-
7035	Voorlichters e.a. mediaspecialisten	1	-

Tabel 5. Vacatiegraad en percentage moeilijk vervulbare vacatures per beroepsklasse, ultimo september 1992 (vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	vacatiegraad %	waarvan moeilijk vervulbaar %
8	VERZORGENDE EN DIENSTVERLENENDE BEROEPEN		
8111	Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel	2	28
8121	Houders en leidinggevendenden horeca- en recreatiebedrijven	x	x
8211	Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	2	39
8212	Kinder-, gezins- en bejaardenverzorgenden	1	36
8221	Kappers en schoonheidsspecialisten	2	60
9	OPENBARE ORDE- EN VEILIGHEIDSBEROEPEN		
9121	Politie-, brandweer- en bewakingspersoneel	1	33
9221	Beroepsmilitairen	x	x
	Totaal	1	35

Bron: CBS vacature-enquête/ROA

Tabel 6. Percentage werkenden naar opleidingsniveau per beroepsklasse, gemiddelde 1990-1992

ROA- code	beroepsklasse	Basisonderwijs %	MAVO %	VBO %	HAVO %	MBO %	HBO %	WO %	totaal aantal
0	PEDAGOGISCHE BEROEPEN								
0131	Leerkrachten basis- en speciaal onderwijs	.	.	.	.	7	91	.	97.000
0132	Docenten voortgezet en hoger onderwijs	.	.	.	.	4	55	39	149.000
0133	Schoolhoofden e.a. onderwijskundigen	.	.	.	.	13	49	30	42.000
0221	Sportinstructeurs, officials, beroepssportlieden	.	.	.	.	37	.	.	10.000
1	CULTURELE BEROEPEN								
1131	Taal- en letterkundigen, vertalers, tolken	.	.	.	.	.	.	45	5.000
1231	Pastorale beroepen	.	.	.	.	.	35	53	9.000
1321	Fotografen, filmers, vormgevers en etaleurs	.	.	.	.	44	29	.	34.000
1331	Beeldende en uitvoerende kunstenaars	.	.	.	.	13	57	8	30.000
2	AGRARISCHE BEROEPEN								
2011	Uitvoerend agrarisch personeel	21	7	34	2	34	.	.	141.000
2012	Zelfstandige agrariërs	10	3	34	.	49	3	.	131.000
3	TECHNISCH, AMBACHTS- EN INDUSTRIEBEROEPEN								
3011	Heftruck- en hefvoorkchauffeurs	40	9	32	.	15	.	.	23.000
3012	Machinisten bouw en industrie	27	.	30	.	37	.	.	30.000
3021	Leidinggevenden productie, bedrijfskundigen en directeurs	6	3	12	3	45	20	10	344.000
3022	Technische en medische vertegenwoordigers	.	.	.	.	41	35	.	8.000
3023	Technische tekenaars	.	.	10	.	65	17	.	35.000
3024	Technische analisten en amanuenses	.	.	.	.	39	39	.	32.000
3031	Beta-onderzoekers en technische vakspecialisten	.	.	.	.	15	32	49	50.000
3111	Voedings- en genotmiddelenbereiders	30	9	30	.	29	.	.	45.000
3112	Bakkers en (industriële) bakkerijpersoneel	13	.	29	.	50	.	.	24.000
3211	Productiepersoneel textielindustrie	37	.	32	.	.	.	.	10.000

Tabel 6. Percentage werkenden naar opleidingsniveau per beroepsklasse, gemiddelde 1990-1992 (vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	Basisonderwijs %	MAVO %	VBO %	HAVO %	MBO %	HBO %	WO %	totaal aantal
3212	Stoffeers, schoen- en lederwarenmakers	26	.	34	.	32	.	.	19.000
3213	Kleding- e.a. textielproductenmakers	28	.	38	.	28	.	.	20.000
3311	Houtwaren-, papier- en kartonmakers	29	.	29	.	25	.	.	12.000
3312	Timmerlieden e.a. houtbewerkers	12	3	43	.	40	.	.	120.000
3411	Drukkers en productiepersoneel grafische industrie	10	9	23	5	50	.	.	55.000
3511	Productiepersoneel chemische industrie	14	.	25	.	45	.	.	28.000
3611	Delfstoffen(bel)werkers, metaalvervaardigers	28	.	31	.	28	.	.	15.000
3612	Machinale metaalbewerkers	29	8	34	.	27	.	.	40.000
3613	Lassers en constructiewerkers	17	.	46	.	32	.	.	60.000
3614	Machinebank-, plaatwerkers en gereedschapsmakers	11	3	34	.	48	.	.	76.000
3615	Onderhoudsmonteurs, fietsen- en instrumentmakers	9	3	28	.	56	.	.	68.000
3621	Automonteurs en (motor)rijwielherstellers	8	.	32	.	55	.	.	44.000
3622	Middelbare (scheeps)werktuig(bouw)kundigen	.	.	.	.	53	27	.	15.000
3631	Hogere werktuigbouwkundigen	.	.	.	.	33	44	15	13.000
3711	Monteurs en controleurs van elektrotechnische producten	28	13	30	.	26	.	.	23.000
3721	Elektriciens, elektro- en telecom(onderhouds)monteurs	5	3	24	2	61	4	.	101.000
3722	Elektrotechnische opzichters en uitvoerders	.	.	.	.	54	.	.	7.000
3731	Hogere elektrotechnici	.	.	.	.	36	36	21	16.000
3811	Productiepersoneel bouwmaterialen-, glas- en aardewerkindustrie	30	8	38	.	21	.	.	40.000
3911	Metselaars, tegelzeters, straatmakers en stukadoors	30	.	42	.	23	.	.	45.000
3912	Betonwerkers, dakdekkers, isoleerders en glaszetters	36	.	43	.	16	.	.	22.000
3913	Huis- en constructieschilders	16	.	41	.	40	.	.	34.000
3914	Loodgieters, pijpfitters en verwarmingsmonteurs	13	.	37	.	45	.	.	45.000
3915	Gespecialiseerde bouwvak-, wegenbouw- en reinigingswerkers	36	6	28	.	14	.	.	80.000
3921	Bouwkundige technici, opzichters en werkvoorbereiders	.	.	.	.	66	18	.	25.000
3931	Architecten, geodeten e.a. hogere bouwkundigen	.	.	.	.	24	38	33	29.000
4	TRANSPORTBEROEPEN								
4011	Expeditiemedewerkers, vul- en inpak(machine)bedienden	34	12	31	3	18	.	.	117.000
4112	Matrozen e.a. scheepsdek- en machinekamerpersoneel	35	.	.	.	.	.	.	6.000

Tabel 6. Percentage werkenden naar opleidingsniveau per beroepsklasse, gemiddelde 1990-1992 (vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	Basisonderwijs %	MAVO %	VBO %	HAVO %	MBO %	HBO %	WO %	totaal aantal
4121	Scheepsofficieren, schippers, loodsen en walinspecteurs	.	.	.	.	34	33	.	9.000
4211	Chaufeurs en spoorwegpersoneel	24	7	39	2	27	.	.	172.000
4321	Vliegers, verkeersleiders e.a. transportdienstleiders	17	11	15	.	35	17	.	27.000
5	MEDISCHE EN PARAMEDISCHE BEROEPEN								
5021	Gediplomeerde verpleegkundigen en verloskundigen	.	.	.	.	65	30	.	117.000
5022	Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden	2	5	4	5	75	8	.	108.000
5023	Dokters-, tandarts- en dierenartsassistenten	.	.	.	.	73	.	.	22.000
5024	Apothekerassistenten, opticiens en orthoptisten	.	.	.	.	87	.	.	16.000
5025	EEG-laboranten, logopedisten en andere paramedici	.	.	.	.	33	48	.	24.000
5031	Fysio-, arbeids- e.a. bewegingstherapeuten	.	.	.	.	25	64	7	37.000
5032	Radiologische, medische en biologische laboranten	.	.	.	.	23	60	.	28.000
5033	Artsen, medische specialisten en apothekers	.	.	.	.	.	.	94	36.000
5035	Tandartsen en tandheelkundige specialisten	.	.	.	.	.	.	91	5.000
6	ECONOMISCH-ADMINISTRATIEVE BEROEPEN								
6031	Hogere leidinggevenden financiën, verkoop e.d.	.	3	2	6	34	36	17	107.000
6111	Postdistributiepersoneel	21	15	35	5	23	.	.	40.000
6112	Datotypisten en computeroperators	.	22	26	.	30	.	.	14.000
6121	Leidinggevend administratief personeel	.	7	6	9	49	20	5	41.000
6122	Secretarissen en typisten	3	13	5	10	43	23	2	139.000
6123	Bibliotheek- en archiefmedewerkers	.	15	13	.	36	13	.	19.000
6124	Boekhoudkundige, belasting-, en bankemployés	4	13	13	12	45	10	3	338.000
6125	Commercieel-administratieve employés	5	14	13	10	44	11	3	331.000
6126	Telefonisten, balie-employés, enquêteurs e.d.	6	16	12	14	42	10	.	77.000
6131	Systeemanalisten, -programmeurs en -beheerders	.	5	2	12	26	36	17	121.000
6132	Economen, accountants e.a. economische specialisten	.	.	.	6	19	35	37	52.000
6211	Winkelbedienden e.a. verkopers	12	14	25	7	36	4	.	257.000
6221	Winkeliers, detail- en groothandelaren	8	7	10	5	59	10	2	142.000

Tabel 6. Percentage werkenden naar opleidingsniveau per beroepsklasse, gemiddelde 1990-1992 (vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	Basisonderwijs %	MAVO %	VBO %	HAVO %	MBO %	HBO %	WO %	totaal aantal
6222	Vertegenwoordigers, filiaalhouders, inkopers, makelaars e.d.	4	8	11	7	53	14	3	138.000
6331	Leidinggevend openbaar bestuur en beleidsambtenaren	.	.	.	.	22	36	36	30.000
6332	Advocaten, notarissen, rechters e.a. juridische deskundigen	.	.	.	.	8	10	80	30.000
7	SOCIAAL-CULTURELE BEROEPEN								
7021	Journalisten, auteurs en presentatoren	.	.	.	15	18	38	24	34.000
7031	Bibliothecarissen, archivariissen en conservatoren	.	.	.	.	.	50	23	13.000
7032	Personeels- en beroepsspecialisten, arbeidsbemiddelaars	.	.	.	9	23	51	14	28.000
7033	Maatschappelijk en cultureel werkers	.	.	.	.	20	55	19	64.000
7034	Sociale wetenschapsbeoefenaren	.	.	.	.	11	18	69	23.000
7035	Voorlichters e.a. mediaspecialisten	.	.	.	.	16	23	52	15.000
8	VERZORGENDE EN DIENSTVERLENENDE BEROEPEN								
8111	Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel	20	11	29	7	30	2	.	129.000
8121	Houders en leidinggevend horeca- en recreatiebedrijven	14	7	20	4	45	10	.	58.000
8211	Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	35	9	31	3	18	2	.	151.000
8212	Kinder-, gezins- en bejaardenverzorgenden	11	6	20	2	54	6	.	116.000
8221	Kappers en schoonheidsspecialisten	.	6	9	.	81	.	.	35.000
9	OPENBARE ORDE- EN VEILIGHEIDSBEROEPEN								
9121	Politie-, brandweer- en bewakingspersoneel	4	5	14	.	69	4	.	60.000
9221	Beroepsmilitairen	.	9	12	.	53	16	.	37.000
	Totaal	10	7	18	5	38	15	7	5.775.000

Bron: CBS/ROA

Tabel 7. Conjunctuurgevoeligheid per beroepsklasse

ROA- code	beroepsklasse	conjunctuur- indicator	typering
0	PEDAGOGISCHE BEROEPEN		
0131	Leerkrachten basis- en speciaal onderwijs	1,01	klein
0132	Docenten voortgezet en hoger onderwijs	1,04	klein
0133	Schoolhoofden e.a. onderwijskundigen	1,15	klein
0221	Sportinstructeurs, officials, beroepssportlieden	1,47	gemiddeld
1	CULTURELE BEROEPEN		
1131	Taal- en letterkundigen, vertalers, tolken	1,40	klein
1231	Pastorale beroepen	1,51	gemiddeld
1321	Fotografen, filmers, vormgevers en etaleurs	1,55	gemiddeld
1331	Beeldende en uitvoerende kunstenaars	1,53	gemiddeld
2	AGRARISCHE BEROEPEN		
2011	Uitvoerend agrarisch personeel	1,16	klein
2012	Zelfstandige agrariërs	0,99	erg klein
3	TECHNISCHE, AMBACHTS- EN INDUSTRIEBEROEPEN		
3011	Heftruck- en hefvoorkchauffeurs	1,76	gemiddeld
3012	Machinisten bouw en industrie	2,38	groot
3021	Leidinggevendende productie, bedrijfskundigen en directeuren	1,90	gemiddeld
3022	Technische en medische vertegenwoordigers	1,80	gemiddeld
3023	Technische tekenaars	2,04	gemiddeld
3024	Technische analisten en amanuenses	1,77	gemiddeld
3031	Beta-onderzoekers en technische vakspecialisten	1,66	gemiddeld
3111	Voedings- en genotmiddelenbereiders	1,18	klein
3112	Bakkers en (industriële) bakkerijpersoneel	1,11	klein
3211	Productiepersoneel textielindustrie	3,74	erg groot
3212	Stoffeerdere, schoen- en lederwaremakers	2,56	groot
3213	Kleding- e.a. textielproductenmakers	3,31	erg groot
3311	Houtwaren-, papier- en kartonmakers	2,04	gemiddeld
3312	Timmerlieden e.a. houtbewerkers	2,86	erg groot
3411	Drukkers en productiepersoneel grafische industrie	2,07	gemiddeld
3511	Productiepersoneel chemische industrie	2,32	groot
3611	Delfstoffen(be)werkers, metaalvervaardigers	2,54	groot
3612	Machinale metaalbewerkers	2,66	erg groot
3613	Lassers en constructiewerkers	2,59	groot
3614	Machinebank-, plaatwerkers en gereedschapmakers	2,38	groot
3615	Onderhoudsmonteurs, fietsen- en instrumentmakers	2,01	gemiddeld
3621	Automonteurs en (motor)rijwielherstellers	1,38	klein
3622	Middelbare (scheeps)werktuig(bouw)kundigen	2,04	gemiddeld
3631	Hogere werktuigbouwkundigen	2,14	gemiddeld
3711	Monteurs en controleurs van elektrotechnische producten	2,90	erg groot
3721	Elektriciens, elektro- en telecom(onderhouds)monteurs	2,58	groot
3722	Elektrotechnische opzichters en uitvoerders	2,36	groot
3731	Hogere elektrotechnici	2,40	groot
3811	Productiepersoneel bouwmaterialen-, glas- en aardewerkindustrie	2,28	groot
3911	Metselaars, tegelzetters, straatmakers en stukadoors	3,34	erg groot
3912	Betonwerkers, dakdekkers, isoleerders en glaszetters	3,27	erg groot

Tabel 7. Conjunctuurgevoeligheid per beroepsklasse (vervolg)

ROA-code	beroepsklasse	conjunctuur-indicator	typering
3913	Huis- en constructieschilders	3,36	erg groot
3914	Loodgieters, pijpfitters en verwarmingsmonteurs	3,14	erg groot
3915	Gespecialiseerde bouwvak-, wegenbouw- en reinigingswerkers	2,60	erg groot
3921	Bouwkundige technici, opzichters en werkvoorbereiders	1,85	gemiddeld
3931	Architecten, geodeten e.a. hogere bouwkundigen	1,49	gemiddeld
4	TRANSPORTBEROEPEN		
4011	Expeditiemedewerkers, vul- en inpak(machine)bedienden	1,65	gemiddeld
4112	Matrozen e.a. scheepsdek- en machinekamerpersoneel	1,11	klein
4121	Scheepsofficieren, schippers, loodsen en walinspecteurs	1,15	klein
4211	Chauffeurs en spoorwegpersoneel	1,26	klein
4321	Vliegers, verkeersleiders e.a. transportdienstleiders	1,34	klein
5	MEDISCHE EN PARAMEDISCHE BEROEPEN		
5021	Gediplomeerde verpleegkundigen en verloskundigen	1,66	gemiddeld
5022	Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden	1,64	gemiddeld
5023	Dokters-, tandarts- en dierenartsassistenten	1,70	gemiddeld
5024	Apothekersassistenten, opticiens en orthoptisten	1,48	gemiddeld
5025	EEG-laboranten, logopedisten en andere paramedici	1,58	gemiddeld
5031	Fysio-, arbeids- e.a. bewegingstherapeuten	1,62	gemiddeld
5032	Radiologische, medische en biologische laboranten	1,60	gemiddeld
5033	Artsen, medische specialisten en apothekers	1,62	gemiddeld
5035	Tandartsen en tandheelkundige specialisten	1,69	gemiddeld
6	ECONOMISCH-ADMINISTRATIEVE BEROEPEN		
6031	Hogere leidinggevenden financiën, verkoop e.d.	1,69	gemiddeld
6111	Postdistributiepersoneel	1,20	klein
6112	Datotypisten en computeroperators	1,58	gemiddeld
6121	Leidinggevend administratief personeel	1,48	gemiddeld
6122	Secretaressen en typisten	1,53	gemiddeld
6123	Bibliotheek- en archiefmedewerkers	1,40	klein
6124	Boekhoudkundige, belasting-, en bankemployées	1,49	gemiddeld
6125	Commercieel-administratieve employées	1,52	gemiddeld
6126	Telefonisten, balie-employées, enquêteurs e.d.	1,44	klein
6131	Systeemanalisten, -programmeurs en -beheerders	1,61	gemiddeld
6132	Economen, accountants e.a. economische specialisten	1,45	klein
6211	Winkelbedienden e.a. verkopers	1,45	klein
6221	Winkeliers, detail- en groothandelaren	1,39	klein
6222	Vertegenwoordigers, filiaalhouders, inkopers, makelaars e.d.	1,56	gemiddeld
6331	Leidinggevenden openbaar bestuur en beleidsambtenaren	1,08	klein
6332	Advocaten, notarissen, rechters e.a. juridische deskundigen	1,19	klein
7	SOCIAAL-CULTURELE BEROEPEN		
7021	Journalisten, auteurs en presentatoren	1,71	gemiddeld
7031	Bibliothecarissen, archivariissen en conservatoren	1,45	klein
7032	Personeels- en beroepenspecialisten, arbeidsbemiddelaars	1,36	klein
7033	Maatschappelijk en cultureel werkers	1,43	klein
7034	Sociale wetenschappenbeoefenaren	1,40	klein
7035	Voorlichters e.a. mediaspecialisten	1,27	klein

Tabel 7. Conjunctuurgevoeligheid per beroepsklasse (vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	conjunctuur- indicator	typering
8	VERZORGENDE EN DIENSTVERLENENDE BEROEPEN		
8111	Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel	1,40	klein
8121	Houders en leidinggevenden horeca- en recreatiebedrijven	1,34	klein
8211	Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	1,43	klein
8212	Kinder-, gezins- en bejaardenverzorgenden	1,52	gemiddeld
8221	Kappers en schoonheidsspecialisten	1,31	klein
9	OPENBARE ORDE- EN VEILIGHEIDSBEROEPEN		
9121	Politie-, brandweer- en bewakingspersoneel	1,14	klein
9221	Beroepsmilitairen	1,01	klein

Bron: ROA

Tabel 8. Uitwijkmogelijkheden naar andere bedrijfsklassen per beroepsklasse, gemiddelde 1988-1992

ROA-code	beroepsklasse	spreidings-index	typering
0	PEDAGOGISCHE BEROEPEN		
0131	Leerkrachten basis- en speciaal onderwijs	0,13	erg klein
0132	Docenten voortgezet en hoger onderwijs	0,12	erg klein
0133	Schoolhoofden e.a. onderwijskundigen	0,73	gemiddeld
0221	Sportinstructeurs, officials, beroepssportlieden	0,45	klein
1	CULTURELE BEROEPEN		
1131	Taal- en letterkundigen, vertalers, tolken	0,73	gemiddeld
1231	Pastorale beroepen	0,32	klein
1321	Fotografen, filmers, vormgevers en etaleurs	0,85	groot
1331	Beeldende en uitvoerende kunstenaars	0,30	erg klein
2	AGRARISCHE BEROEPEN		
2011	Uitvoerend agrarisch personeel	0,46	klein
2012	Zelfstandige agrariërs	0,11	erg klein
3	TECHNISCHE, AMBACHTS- EN INDUSTRIEBEROEPEN		
3011	Heftruck- en hefvoorkchauffeurs	0,96	erg groot
3012	Machinisten bouw en industrie	0,82	groot
3021	Leidinggevendende productie, bedrijfskundigen en directeuren	0,97	erg groot
3022	Technische en medische vertegenwoordigers	0,74	gemiddeld
3023	Technische tekenaars	0,84	groot
3024	Technische analisten en amanuenses	0,90	groot
3031	Beta-onderzoekers en technische vakspecialisten	0,91	groot
3111	Voedings- en genotmiddelenbereiders	0,72	gemiddeld
3112	Bakkers en (industriële) bakkerijpersoneel	0,15	erg klein
3211	Productiepersoneel textielindustrie	0,58	gemiddeld
3212	Stoffeerdere, schoen- en lederwaremakers	0,84	groot
3213	Kleding- e.a. textielproductenmakers	0,73	gemiddeld
3311	Houtwaren-, papier- en kartonmakers	0,45	klein
3312	Timmerlieden e.a. houtbewerkers	0,64	gemiddeld
3411	Drukkers en productiepersoneel grafische industrie	0,51	gemiddeld
3511	Productiepersoneel chemische industrie	0,68	gemiddeld
3611	Delfstoffen(be)werkers, metaalvervaardigers	0,76	gemiddeld
3612	Machinale metaalbewerkers	0,86	groot
3613	Lassers en constructiewerkers	0,80	gemiddeld
3614	Machinebank-, plaatwerkers en gereedschapmakers	0,86	groot
3615	Onderhoudsmonteurs, fietsen- en instrumentmakers	0,98	erg groot
3621	Automonteurs en (motor)rijwielherstellers	0,62	gemiddeld
3622	Middelbare (scheeps)werktuig(bouw)kundigen	0,94	groot
3631	Hogere werktuigbouwkundigen	0,89	groot
3711	Monteurs en controleurs van elektrotechnische producten	0,83	groot
3721	Elektriciens, elektro- en telecom(onderhouds)monteurs	0,89	groot
3722	Elektrotechnische opzichters en uitvoerders	0,85	groot
3731	Hogere elektrotechnici	0,82	groot
3811	Productiepersoneel bouwmaterialen-, glas- en aardewerkindustrie	0,88	groot
3911	Metselaars, tegelzetters, straatmakers en stukadoors	0,17	erg klein
3912	Betonwerkers, dakdekkers, isoleerders en glaszetters	0,46	klein

Tabel 8.   Uitwijkmogelijkheden naar andere bedrijfsklassen per beroepsklasse, gemiddelde 1988-1992
(vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	spreidings- index	typering
3913	Huis- en constructieschilders	0,25	erg klein
3914	Loodgieters, pijpfitters en verwarmingsmonteurs	0,59	gemiddeld
3915	Gespecialiseerde bouwvak-, wegenbouw- en reinigingswerkers	0,81	groot
3921	Bouwkundige technici, opzichters en werkvoorbereiders	0,78	gemiddeld
3931	Architecten, geodeten e.a. hogere bouwkundigen	0,71	gemiddeld
4	TRANSPORTBEROEPEN		
4011	Expeditiemedewerkers, vul- en inpak(machine)bedienden	0,95	groot
4112	Matrozen e.a. scheepsdek- en machinekamerpersoneel	0,71	gemiddeld
4121	Scheepsofficieren, schippers, loodsen en walinspecteurs	0,70	gemiddeld
4211	Chauffeurs en spoorwegpersoneel	0,69	gemiddeld
4321	Vliegers, verkeersleiders e.a. transportdienstleiders	0,94	groot
5	MEDISCHE EN PARAMEDISCHE BEROEPEN		
5021	Gediplomeerde verpleegkundigen en verloskundigen	0,21	erg klein
5022	Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden	0,41	klein
5023	Dokters-, tandarts- en dierenartsassistenten	0,08	erg klein
5024	Apothekersassistenten, opticiens en orthoptisten	0,59	gemiddeld
5025	EEG-laboranten, logopedisten en andere paramedici	0,47	klein
5031	Fysio-, arbeids- e.a. bewegingstherapeuten	0,32	klein
5032	Radiologische, medische en biologische laboranten	0,51	gemiddeld
5033	Artsen, medische specialisten en apothekers	0,33	klein
5035	Tandartsen en tandheelkundige specialisten	0,07	erg klein
6	ECONOMISCH-ADMINISTRATIEVE BEROEPEN		
6031	Hogere leidinggevenden financiën, verkoop e.d.	0,97	erg groot
6111	Postdistributiepersoneel	0,52	gemiddeld
6112	Datotypisten en computeroperators	0,92	groot
6121	Leidinggevend administratief personeel	0,91	groot
6122	Secretaressen en typisten	0,94	groot
6123	Bibliotheek- en archiefmedewerkers	0,82	groot
6124	Boekhoudkundige, belasting-, en bankemployées	0,92	groot
6125	Commercieel-administratieve employées	0,95	groot
6126	Telefonisten, balie-employées, enquêteurs e.d.	0,95	groot
6131	Systeemanalisten, -programmeurs en -beheerders	0,89	groot
6132	Economen, accountants e.a. economische specialisten	0,79	gemiddeld
6211	Winkelbedienden e.a. verkopers	0,72	gemiddeld
6221	Winkeliers, detail- en groothandelaren	0,77	gemiddeld
6222	Vertegenwoordigers, filiaalhouders, inkopers, makelaars e.d.	0,93	groot
6331	Leidinggevenden openbaar bestuur en beleidsambtenaren	0,32	klein
6332	Advocaten, notarissen, rechters e.a. juridische deskundigen	0,70	gemiddeld
7	SOCIAAL-CULTURELE BEROEPEN		
7021	Journalisten, auteurs en presentatoren	0,86	groot
7031	Bibliothecarissen, archivariissen en conservatoren	0,78	gemiddeld
7032	Personeels- en beroepenspecialisten, arbeidsbemiddelaars	0,83	groot
7033	Maatschappelijk en cultureel werkers	0,73	gemiddeld
7034	Sociale wetenschappenbeoefenaren	0,81	groot
7035	Voorlichters e.a. mediaspecialisten	0,86	groot

Tabel 8.   Uitwijkmogelijkheden naar andere bedrijfsklassen per beroepsklasse, gemiddelde 1988-1992
(vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	spreidings- index	typering
8	VERZORGENDE EN DIENSTVERLENENDE BEROEPEN		
8111	Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel	0,70	gemiddeld
8121	Houders en leidinggevend en horeca- en recreatiebedrijven	0,52	gemiddeld
8211	Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	0,89	groot
8212	Kinder-, gezins- en bejaardenverzorgenden	0,27	erg klein
8221	Kappers en schoonheidsspecialisten	0,07	erg klein
9	OPENBARE ORDE- EN VEILIGHEIDSBEROEPEN		
9121	Politie-, brandweer- en bewakingspersoneel	0,44	klein
9221	Beroepsmilitairen	0,03	erg klein

Bron: ROA

Tabel 9. Verwachte uitbreidingsvraag per beroepsklasse 1993-1998

ROA- code	beroepsklasse	totaal aantal	totaal %	gemiddeld jaarlijks %	typering
0	PEDAGOGISCHE BEROEPEN				
0131	Leerkrachten basis- en speciaal onderwijs	-4.700	-5	-1,0	laag
0132	Docenten voortgezet en hoger onderwijs	-900	-1	-0,1	laag
0133	Schoolhoofden e.a. onderwijskundigen	1.900	5	1,0	gemiddeld
0221	Sportinstructeurs, officials, beroepssportlieden	600	7	1,4	hoog
1	CULTURELE BEROEPEN				
1131	Taal- en letterkundigen, vertalers, tolken	-	1	0,1	gemiddeld
1231	Pastorale beroepen	500	7	1,4	hoog
1321	Fotografen, filmers, vormgevers en etaleurs	4.600	13	2,5	erg hoog
1331	Beeldende en uitvoerende kunstenaars	3.900	12	2,3	hoog
2	AGRARISCHE BEROEPEN				
2011	Uitvoerend agrarisch personeel	-1.600	-1	-0,2	laag
2012	Zelfstandige agrariërs	-1.500	-1	-0,2	laag
3	TECHNISCHE, AMBACHTS- EN INDUSTRIEBEROEPEN				
3011	Heftruck- en hefvrachtauffeurs	2.200	8	1,6	hoog
3012	Machinisten bouw en industrie	800	3	0,5	gemiddeld
3021	Leidinggevenden productie, bedrijfskundigen en directeuren	34.600	9	1,8	hoog
3022	Technische en medische vertegenwoordigers	-300	-5	-1,0	laag
3023	Technische tekenaars	-400	-1	-0,2	laag
3024	Technische analisten en amanuenses	700	2	0,4	gemiddeld
3031	Beta-onderzoekers en technische vakspecialisten	5.100	9	1,8	hoog
3111	Voedings- en genotmiddelenbereiders	-2.000	-4	-0,9	laag
3112	Bakkers en (industrieel) bakkerijpersoneel	-900	-4	-0,7	laag
3211	Productiepersoneel textielindustrie	-1.400	-18	-3,8	erg laag

Tabel 9. Verwachte uitbreidingsvraag per beroepsklasse 1993-1998 (vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	totaal aantal	totaal %	gemiddeld jaarlijks %	typering
3212	Stoffeers, schoen- en lederwarenmakers	-1.700	-9	-2,0	erg laag
3213	Kleding- e.a. textielproductenmakers	-2.400	-13	-2,7	erg laag
3311	Houtwaren-, papier- en kartonmakers	-	-	-	gemiddeld
3312	Timmerlieden e.a. houtbewerkers	-1.500	-1	-0,2	laag
3411	Drukkers en productiersonneel grafische industrie	5.800	10	1,9	hoog
3511	Productiersonneel chemische industrie	-300	-1	-0,2	laag
3611	Delfstoffen(be)werkers, metaalvervaardigers	-300	-2	-0,4	laag
3612	Machinale metaalbewerkers	-100	-	-0,1	gemiddeld
3613	Lassers en constructiewerkers	-1.500	-3	-0,5	laag
3614	Machinebank-, plaatwerkers en gereedschapsmakers	1.100	1	0,3	gemiddeld
3615	Onderhoudsmonteurs, fietsen- en instrumentmakers	-800	-1	-0,2	laag
3621	Automonteurs en (motor)rijwielherstellers	500	1	0,2	gemiddeld
3622	Middelbare (scheeps)werktuig(bouw)kundigen	-400	-4	-0,8	laag
3631	Hogere werktuigbouwkundigen	500	4	0,7	gemiddeld
3711	Monteurs en controleurs van elektrotechnische producten	-1.500	-7	-1,4	erg laag
3721	Elektriciens, elektro- en telecom(onderhouds)monteurs	800	1	0,2	gemiddeld
3722	Elektrotechnische opzichters en uitvoerders	-500	-12	-2,6	erg laag
3731	Hogere elektrotechnici	2.200	10	2,0	hoog
3811	Productiersonneel bouwmaterialen-, glas- en aardewerkindustrie	-4.100	-11	-2,4	erg laag
3911	Metselaars, tegelzeters, straatmakers en stukadoors	600	1	0,3	gemiddeld
3912	Betonwerkers, dakdekkers, isoleerders en glaszetters	300	2	0,3	gemiddeld
3913	Huis- en constructieschilders	1.100	3	0,7	gemiddeld
3914	Loodgieters, pijpfitters en verwarmingsmonteurs	1.100	2	0,5	gemiddeld
3915	Gespecialiseerde bouwvak-, wegenbouw- en reinigingswerkers	1.600	3	0,5	gemiddeld
3921	Bouwkundige technici, opzichters en werkvoorbereiders	100	-	0,1	gemiddeld
3931	Architecten, geodeten e.a. hogere bouwkundigen	3.100	10	1,9	hoog
4	TRANSPORTBEROEPEN				
4011	Expeditiemedewerkers, vul- en inpak(machine)bedienden	7.300	6	1,1	gemiddeld
4112	Matrozen e.a. scheepsdek- en machinekamerpersoneel	-200	-4	-0,8	laag

Tabel 9. Verwachte uitbreidingsvraag per beroepsklasse 1993-1998 (vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	totaal aantal	totaal %	gemiddeld jaarlijks %	typering
4121	Scheepsofficieren, schippers, loodsen en walinspecteurs	-	-	-	gemiddeld
4211	Chauffeurs en spoorwegpersoneel	1.400	1	0,2	gemiddeld
4321	Vliegers, verkeersleiders e.a. transportdienstleiders	1.100	4	0,7	gemiddeld
5	MEDISCHE EN PARAMEDISCHE BEROEPEN				
5021	Gediplomeerde verpleegkundigen en verloskundigen	18.100	14	2,6	erg hoog
5022	Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden	9.800	9	1,7	hoog
5023	Dokters-, tandarts- en dierenartsassistenten	1.700	7	1,4	hoog
5024	Apothekersassistenten, opticiens en orthoptisten	500	4	0,8	gemiddeld
5025	EEG-laboranten, logopedisten en andere paramedici	3.600	15	2,9	erg hoog
5031	Fysio-, arbeids- e.a. bewegingstherapeuten	7.100	17	3,1	erg hoog
5032	Radiologische, medische en biologische laboranten	1.200	4	0,8	gemiddeld
5033	Artsen, medische specialisten en apothekers	4.800	12	2,3	hoog
5035	Tandartsen en tandheelkundige specialisten	700	12	2,2	hoog
6	ECONOMISCH-ADMINISTRATIEVE BEROEPEN				
6031	Hogere leidinggevenden financiën, verkoop e.d.	14.300	12	2,3	hoog
6111	Postdistributiepersoneel	1.500	3	0,6	gemiddeld
6112	Datotypisten en computeroperators	-800	-6	-1,2	erg laag
6121	Leidinggevend administratief personeel	4.500	9	1,8	hoog
6122	Secretarissen en typisten	4.900	3	0,6	gemiddeld
6123	Bibliotheek- en archiefmedewerkers	300	1	0,3	gemiddeld
6124	Boekhoudkundige, belasting-, en bankemployés	12.500	4	0,7	gemiddeld
6125	Commercieel-administratieve employées	1.700	1	0,1	gemiddeld
6126	Telefonisten, balie-employées, enquêteurs e.d.	4.200	5	1,0	gemiddeld
6131	Systeemanalisten, -programmeurs en -beheerders	22.300	16	3,1	erg hoog
6132	Economen, accountants e.a. economische specialisten	2.700	5	0,9	gemiddeld
6211	Winkelbedienden e.a. verkopers	14.900	6	1,1	gemiddeld
6221	Winkeliers, detail- en groothandelaren	-8.200	-5	-1,1	laag

Tabel 9. Verwachte uitbreidingsvraag per beroepsklasse 1993-1998 (vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	totaal aantal	%	gemiddeld jaarlijks %	typering
6222	Vertegenwoordigers, filiaalhouders, inkopers, makelaars e.d.	-1.500	-1	-0,2	laag
6331	Leidinggevend openbaar bestuur en beleidsambtenaren	-600	-2	-0,3	laag
6332	Advocaten, notarissen, rechters e.a. juridische deskundigen	3.300	10	1,9	hoog
7	SOCIAAL-CULTURELE BEROEPEN				
7021	Journalisten, auteurs en presentatoren	8.100	20	3,7	erg hoog
7031	Bibliothecarissen, archivariissen en conservatoren	1.700	11	2,0	hoog
7032	Personeels- en beroepsspecialisten, arbeidsbemiddelaars	4.000	14	2,7	erg hoog
7033	Maatschappelijk en cultureel werkers	2.800	4	0,9	gemiddeld
7034	Sociale wetenschapsbeoefenaren	300	1	0,2	gemiddeld
7035	Voorlichters e.a. mediaspecialisten	2.500	14	2,7	erg hoog
8	VERZORGENDE EN DIENSTVERLENENDE BEROEPEN				
8111	Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel	6.100	5	0,9	gemiddeld
8121	Houders en leidinggevend horeca- en recreatiebedrijven	-100	-	-	gemiddeld
8211	Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	1.000	1	0,1	gemiddeld
8212	Kinder-, gezins- en bejaardenverzorgenden	9.200	7	1,4	hoog
8221	Kappers en schoonheidsspecialisten	-500	-2	-0,3	laag
9	OPENBARE ORDE- EN VEILIGHEIDSBEROEPEN				
9121	Politie-, brandweer- en bewakingspersoneel	1.600	3	0,5	gemiddeld
9221	Beroepsmilitairen	-800	-2	-0,5	laag

Bron: ROA

Tabel 10. Verwachte vervangingsvraag per beroepsklasse 1993-1998

ROA- code	beroepsklasse	totaal aantal	totaal %	gemiddeld jaarlijks %	typering
0	PEDAGOGISCHE BEROEPEN				
0131	Leerkrachten basis- en speciaal onderwijs	17.500	19	3,5	gemiddeld
0132	Docenten voortgezet en hoger onderwijs	24.900	17	3,2	gemiddeld
0133	Schoolhoofden e.a. onderwijskundigen	6.500	17	3,2	gemiddeld
0221	Sportinstructeurs, officials, beroepssportlieden	1.800	21	3,9	hoog
1	CULTURELE BEROEPEN				
1131	Taal- en letterkundigen, vertalers, tolken	1.300	26	4,8	erg hoog
1231	Pastorale beroepen	1.600	23	4,3	hoog
1321	Fotografen, filmers, vormgevers en etaleurs	4.700	13	2,5	laag
1331	Beeldende en uitvoerende kunstenaars	6.700	21	3,8	hoog
2	AGRARISCHE BEROEPEN				
2011	Uitvoerend agrarisch personeel	26.000	19	3,5	gemiddeld
2012	Zelfstandige agrariërs	22.500	16	2,9	gemiddeld
3	TECHNISCHE, AMBACHTS- EN INDUSTRIEBEROEPEN				
3011	Heftruck- en hefvoorkchauffeurs	3.900	15	2,8	laag
3012	Machinisten bouw en industrie	4.400	15	2,8	laag
3021	Leidinggevend productie, bedrijfskundigen en directeuren	65.700	18	3,3	gemiddeld
3022	Technische en medische vertegenwoordigers	500	9	1,8	erg laag
3023	Technische tekenaars	7.100	19	3,5	gemiddeld
3024	Technische analisten en amanuenses	6.200	18	3,3	gemiddeld
3031	Bèta-onderzoekers en technische vakspecialisten	10.300	19	3,5	gemiddeld
3111	Voedings- en genotmiddelenbereiders	8.000	18	3,3	gemiddeld
3112	Bakkers en (industriële) bakkerijpersoneel	5.200	21	3,8	hoog
3211	Productiepersoneel textielindustrie	1.200	16	3,0	gemiddeld

Tabel 10. Verwachte vervangingsvraag per beroepsklasse 1993-1998 (vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	totaal aantal	totaal %	gemiddeld jaarlijks %	typering
3212	Stoffeers, schoen- en lederwarenmakers	3.200	18	3,3	gemiddeld
3213	Kleding- e.a. textielproductenmakers	6.100	33	5,8	erg hoog
3311	Houtwaren-, papier- en kartonmakers	2.200	16	3,0	gemiddeld
3312	Timmerlieden e.a. houtbewerkers	22.800	19	3,6	gemiddeld
3411	Drukkers en productiepersoneel grafische industrie	11.300	19	3,5	gemiddeld
3511	Productiepersoneel chemische industrie	5.300	19	3,6	gemiddeld
3611	Delfstoffen(bel)werkers, metaalvervaardigers	2.400	20	3,7	gemiddeld
3612	Machinale metaalbewerkers	6.400	19	3,5	gemiddeld
3613	Lassers en constructiewerkers	9.000	16	3,0	gemiddeld
3614	Machinebank-, plaatwerkers en gereedschapsmakers	14.000	19	3,6	gemiddeld
3615	Onderhoudsmonteurs, fietsen- en instrumentmakers	11.600	16	3,1	gemiddeld
3621	Automonteurs en (motor)rijwielherstellers	5.200	11	2,2	erg laag
3622	Middelbare (scheeps)werktuig(bouw)kundigen	1.900	17	3,1	gemiddeld
3631	Hogere werktuigbouwkundigen	3.600	25	4,6	erg hoog
3711	Monteurs en controleurs van elektrotechnische producten	4.000	19	3,5	gemiddeld
3721	Elektriciens, elektro- en telecom(onderhouds)monteurs	21.000	21	4,0	hoog
3722	Elektrotechnische opzichters en uitvoerders	700	18	3,3	gemiddeld
3731	Hogere elektrotechnici	4.000	19	3,5	gemiddeld
3811	Productiepersoneel bouwmaterialen-, glas- en aardewerkindustrie	6.100	17	3,1	gemiddeld
3911	Metselaars, tegelzeters, straatmakers en stukadoors	4.600	10	1,9	erg laag
3912	Betonwerkers, dakdekkers, isoleerders en glaszetters	4.200	20	3,8	gemiddeld
3913	Huis- en constructieschilders	5.500	16	3,1	gemiddeld
3914	Loodgieters, pijpfitters en verwarmingsmonteurs	5.900	13	2,5	laag
3915	Gespecialiseerde bouwvak-, wegebouw- en reinigingswerkers	10.300	16	3,0	gemiddeld
3921	Bouwkundige technici, opzichters en werkvoorbereiders	4.800	22	4,1	hoog
3931	Architecten, geodeten e.a. hogere bouwkundigen	5.800	18	3,4	gemiddeld
4	TRANSPORTBEROEPEN				
4011	Expeditiemedewerkers, vul- en inpak(machine)bedienden	22.700	18	3,3	gemiddeld
4112	Matrozen e.a. scheepsdek- en machinekamerpersoneel	400	12	2,3	erg laag

Tabel 10. Verwachte vervangingsvraag per beroepsklasse 1993-1998 (vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	totaal aantal	totaal %	gemiddeld jaarlijks %	typering
4121	Scheepsofficieren, schippers, loodsen en walinspecteurs	1.100	15	2,8	laag
4211	Chauffeurs en spoorwegpersoneel	25.500	15	2,8	laag
4321	Vliegers, verkeersleiders e.a. transportdienstleiders	4.800	16	3,1	gemiddeld
5	MEDISCHE EN PARAMEDISCHE BEROEPEN				
5021	Gediplomeerde verpleegkundigen en verloskundigen	22.300	17	3,2	gemiddeld
5022	Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden	24.800	22	4,0	hoog
5023	Dokters-, tandarts- en dierenartsassistenten	5.600	25	4,5	erg hoog
5024	Apothekersassistenten, opticiens en orthoptisten	3.600	28	5,1	erg hoog
5025	EEG-laboranten, logopedisten en andere paramedici	4.600	20	3,7	gemiddeld
5031	Fysio-, arbeids- e.a. bewegingstherapeuten	9.400	22	4,1	hoog
5032	Radiologische, medische en biologische laboranten	4.500	15	2,8	laag
5033	Artsen, medische specialisten en apothekers	7.400	18	3,4	gemiddeld
5035	Tandartsen en tandheelkundige specialisten	1.400	22	4,0	hoog
6	ECONOMISCH-ADMINISTRATIEVE BEROEPEN				
6031	Hogere leidinggevenden financiën, verkoop e.d.	14.800	12	2,3	erg laag
6111	Postdistributiepersoneel	8.400	19	3,5	gemiddeld
6112	Datatypes en computeroperators	3.300	23	4,3	hoog
6121	Leidinggevend administratief personeel	5.500	11	2,2	erg laag
6122	Secretarissen en typisten	32.800	22	4,1	hoog
6123	Bibliotheek- en archiefmedewerkers	3.200	17	3,1	gemiddeld
6124	Boekhoudkundige, belasting-, en bankemployés	61.000	18	3,3	gemiddeld
6125	Commercieel-administratieve employés	63.100	19	3,6	gemiddeld
6126	Telefonisten, balie-employés, enquêteurs e.d.	21.800	25	4,6	erg hoog
6131	Systeemanalisten, -programmeurs en -beheerders	9.000	7	1,3	erg laag
6132	Economen, accountants e.a. economische specialisten	6.300	11	2,2	erg laag
6211	Winkelbedienden e.a. verkopers	66.600	26	4,7	erg hoog
6221	Winkeliers, detail- en groothandelaren	28.400	18	3,4	gemiddeld

Tabel 10. Verwachte vervangingsvraag per beroepsklasse 1993-1998 (vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	totaal aantal	totaal %	gemiddeld jaarlijks %	typering
6222	Vertegenwoordigers, filiaalhouders, inkopers, makelaars e.d.	21.600	16	3,0	gemiddeld
6331	Leidinggevend openbaar bestuur en beleidsambtenaren	6.400	18	3,4	gemiddeld
6332	Advocaten, notarissen, rechters e.a. juridische deskundigen	3.400	10	2,0	erg laag
7	SOCIAAL-CULTURELE BEROEPEN				
7021	Journalisten, auteurs en presentatoren	3.300	8	1,6	erg laag
7031	Bibliothecarissen, archivariissen en conservatoren	3.000	19	3,6	gemiddeld
7032	Personeels- en beroepsspecialisten, arbeidsbemiddelaars	3.600	13	2,4	laag
7033	Maatschappelijk en cultureel werkers	6.800	11	2,0	erg laag
7034	Sociale wetenschapsbeoefenaren	4.500	20	3,7	gemiddeld
7035	Voorlichters e.a. mediaspecialisten	2.200	13	2,4	laag
8	VERZORGENDE EN DIENSTVERLENENDE BEROEPEN				
8111	Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel	25.100	19	3,5	gemiddeld
8121	Houders en leidinggevend horeca- en recreatiebedrijven	10.500	17	3,2	gemiddeld
8211	Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	29.500	20	3,7	gemiddeld
8212	Kinder-, gezins- en bejaardenverzorgenden	25.700	21	3,8	hoog
8221	Kappers en schoonheidsspecialisten	8.100	24	4,3	erg hoog
9	OPENBARE ORDE- EN VEILIGHEIDSBEROEPEN				
9121	Politie-, brandweer- en bewakingspersoneel	6.000	10	1,9	erg laag
9221	Beroepsmilitairen	7.700	22	4,1	hoog

Bron: ROA

Tabel 11. Verwachte baanopeningen per beroepsklasse 1993-1998

ROA- code	beroepsklasse	totaal aantal	totaal %	gemiddeld jaarlijks %	typering
0	PEDAGOGISCHE BEROEPEN				
0131	Leerkrachten basis- en speciaal onderwijs	17.500	19	3,5	gemiddeld
0132	Docenten voortgezet en hoger onderwijs	24.400	17	3,2	laag
0133	Schoolhoofden e.a. onderwijskundigen	8.400	22	4,0	gemiddeld
0221	Sportinstructeurs, officials, beroepssportlieden	2.500	28	5,1	hoog
1	CULTURELE BEROEPEN				
1131	Taal- en letterkundigen, vertalers, tolken	1.400	27	4,9	hoog
1231	Pastorale beroepen	2.100	31	5,5	hoog
1321	Fotografen, filmers, vormgevers en etaleurs	9.300	26	4,8	hoog
1331	Beeldende en uitvoerende kunstenaars	10.600	33	5,8	erg hoog
2	AGRARISCHE BEROEPEN				
2011	Uitvoerend agrarisch personeel	26.000	19	3,5	gemiddeld
2012	Zelfstandige agrariërs	22.500	16	2,9	laag
3	TECHNISCHE, AMBACHTS- EN INDUSTRIEBEROEPEN				
3011	Heftruck- en hefvrachtaffeurs	6.200	23	4,2	gemiddeld
3012	Machinisten bouw en industrie	5.200	17	3,3	laag
3021	Leidinggevend productie, bedrijfskundigen en directeuren	100.200	27	4,9	hoog
3022	Technische en medische vertegenwoordigers	500	9	1,8	erg laag
3023	Technische tekenaars	7.100	19	3,5	gemiddeld
3024	Technische analisten en amanuenses	6.900	20	3,7	gemiddeld
3031	Beta-onderzoekers en technische vakspecialisten	15.400	28	5,1	hoog
3111	Voedings- en genotmiddelenbereiders	8.000	18	3,3	laag
3112	Bakkers en (industriële) bakkerijpersoneel	5.200	21	3,8	gemiddeld
3211	Productiepersoneel textielindustrie	1.200	16	3,0	laag

Tabel 11. Verwachte baanopeningen per beroepsklasse 1993-1998 (vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	totaal aantal	totaal %	gemiddeld jaarlijks %	typering
3212	Stoffeers, schoen- en lederwarenmakers	3.200	18	3,3	laag
3213	Kleding- e.a. textielproductenmakers	6.100	33	5,8	erg hoog
3311	Houtwaren-, papier- en kartonmakers	2.200	16	3,0	laag
3312	Timmerlieden e.a. houtbewerkers	22.800	19	3,6	gemiddeld
3411	Drukkers en produktiepersoneel grafische industrie	17.100	28	5,1	hoog
3511	Produktiepersoneel chemische industrie	5.300	19	3,6	gemiddeld
3611	Delfstoffen(bel)werkers, metaalvervaardigers	2.400	20	3,7	gemiddeld
3612	Machinale metaalbewerkers	6.400	19	3,5	gemiddeld
3613	Lassers en constructiewerkers	9.000	16	3,0	laag
3614	Machinebank-, plaatwerkers en gereedschapsmakers	15.700	21	3,9	gemiddeld
3615	Onderhoudsmonteurs, fietsen- en instrumentmakers	11.600	16	3,1	laag
3621	Automonteurs en (motor)rijwielherstellers	5.700	12	2,4	erg laag
3622	Middelbare (scheeps)werktuig(bouw)kundigen	1.900	17	3,1	laag
3631	Hogere werktuigbouwkundigen	4.200	29	5,2	hoog
3711	Monteurs en controleurs van elektrotechnische produkten	4.000	19	3,5	gemiddeld
3721	Elektriciens, elektro- en telecom(onderhouds)monteurs	21.800	22	4,1	gemiddeld
3722	Elektrotechnische opzichters en uitvoerders	700	18	3,3	laag
3731	Hogere elektrotechnici	6.200	29	5,2	hoog
3811	Produktiepersoneel bouwmaterialen-, glas- en aardewerkindustrie	6.100	17	3,1	laag
3911	Metselaars, tegelzetter, straatmakers en stukadoors	5.200	11	2,1	erg laag
3912	Betonwerkers, dakdekkers, isoleerders en glaszetter	4.500	22	4,1	gemiddeld
3913	Huis- en constructieschilders	6.600	20	3,6	gemiddeld
3914	Loodgieters, pijpfitters en verwarmingsmonteurs	7.000	16	3,0	laag
3915	Gespecialiseerde bouwvak-, wegenbouw- en reinigingswerkers	11.900	19	3,5	gemiddeld
3921	Bouwkundige technici, opzichters en werkvoorbereiders	4.900	23	4,2	gemiddeld
3931	Architecten, geodeten e.a. hogere bouwkundigen	9.000	28	5,1	hoog
4	TRANSPORTBEROEPEN				
4011	Expeditiemedewerkers, vul- en inpak(machine)bedienden	30.000	23	4,3	gemiddeld
4112	Matrozen e.a. scheepsdek- en machinekamerpersoneel	600	12	2,3	erg laag

Tabel 11. Verwachte baanopeningen per beroepsklasse 1993-1998 (vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	totaal aantal	totaal %	gemiddeld jaarlijks %	typering
4121	Scheepsofficieren, schippers, loodsen en walinspecteurs	1.100	15	2,8	laag
4211	Chaufeurs en spoorwegpersoneel	26.800	15	2,9	laag
4321	Vliegers, verkeersleiders e.a. transportdienstleiders	5.900	20	3,7	gemiddeld
5	MEDISCHE EN PARAMEDISCHE BEROEPEN				
5021	Gediplomeerde verpleegkundigen en verloskundigen	40.300	31	5,6	erg hoog
5022	Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden	34.700	30	5,4	erg hoog
5023	Dokters-, tandarts- en dierenartsassistenten	7.300	32	5,7	erg hoog
5024	Apothekersassistenten, opticiens en orthoptisten	4.000	32	5,7	erg hoog
5025	EEG-laboranten, logopedisten en andere paramedici	8.300	35	6,2	erg hoog
5031	Fysio-, arbeids- e.a. bewegingstherapeuten	16.500	39	6,8	erg hoog
5032	Radiologische, medische en biologische laboranten	5.700	19	3,5	gemiddeld
5033	Artsen, medische specialisten en apothekers	12.200	30	5,4	hoog
5035	Tandartsen en tandheelkundige specialisten	2.100	33	5,9	erg hoog
6	ECONOMISCH-ADMINISTRATIEVE BEROEPEN				
6031	Hogere leidinggevenden financiën, verkoop e.d.	29.100	24	4,4	gemiddeld
6111	Postdistributiepersoneel	9.900	22	4,1	gemiddeld
6112	Datatypes en computeroperators	3.300	23	4,3	gemiddeld
6121	Leidinggevend administratief personeel	10.100	21	3,8	gemiddeld
6122	Secretarissen en typisten	37.700	25	4,6	gemiddeld
6123	Bibliotheek- en archiefmedewerkers	3.500	18	3,4	laag
6124	Boekhoudkundige, belasting-, en bankemployés	73.500	21	3,9	gemiddeld
6125	Commercieel-administratieve employés	64.800	20	3,6	gemiddeld
6126	Telefonisten, balie-employés, enquêteurs e.d.	26.000	30	5,5	hoog
6131	Systeemanalisten, -programmeurs en -beheerders	31.300	23	4,2	gemiddeld
6132	Economen, accountants e.a. economische specialisten	9.000	16	3,0	laag
6211	Winkelbedienden e.a. verkopers	81.500	32	5,6	erg hoog
6221	Winkeliers, detail- en groothandelaren	28.400	18	3,4	laag

Tabel 11. Verwachte baanopeningen per beroepsklasse 1993-1998 (vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	totaal aantal	totaal %	gemiddeld jaarlijks %	typering
6222	Vertegenwoordigers, filiaalhouders, inkopers, makelaars e.d.	21.600	16	3,0	laag
6331	Leidinggevend openbaar bestuur en beleidsambtenaren	6.400	18	3,4	laag
6332	Advocaten, notarissen, rechters e.a. juridische deskundigen	6.700	20	3,8	gemiddeld
7	SOCIAAL-CULTURELE BEROEPEN				
7021	Journalisten, auteurs en presentatoren	11.400	28	5,1	hoog
7031	Bibliothecarissen, archivariissen en conservatoren	4.700	30	5,4	hoog
7032	Personeels- en beroepenspecialisten, arbeidsbemiddelaars	7.600	26	4,8	hoog
7033	Maatschappelijk en cultureel werkers	9.600	15	2,8	laag
7034	Sociale wetenschapsbeoefenaren	4.700	21	3,9	gemiddeld
7035	Voorlichters e.a. mediaspecialisten	4.700	27	4,9	hoog
8	VERZORGENDE EN DIENSTVERLENENDE BEROEPEN				
8111	Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel	31.200	23	4,3	gemiddeld
8121	Houders en leidinggevend horeca- en recreatiebedrijven	10.500	17	3,2	laag
8211	Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	30.500	21	3,8	gemiddeld
8212	Kinder-, gezins- en bejaardenverzorgenden	34.900	28	5,1	hoog
8221	Kappers en schoonheidsspecialisten	8.100	24	4,3	gemiddeld
9	OPENBARE ORDE- EN VEILIGHEIDSBEROEPEN				
9121	Politie-, brandweer- en bewakingspersoneel	7.500	12	2,4	erg laag
9221	Beroepsmilitairen	7.700	22	4,1	gemiddeld

Tabel 12. Verdeling verwachte baanopeningen over uitbreidings- en vervangingsvraag per beroepsklasse 1993-1998

ROA- code	beroepsklasse	aandeel uitbreidings- vraag	aandeel vervangings- vraag
0	PEDAGOGISCHE BEROEPEN		
0131	Leerkrachten basis- en speciaal onderwijs	0	100
0132	Docenten voortgezet en hoger onderwijs	0	100
0133	Schoolhoofden e.a. onderwijskundigen	23	77
0221	Sportinstructeurs, officials, beroepssportlieden	25	75
1	CULTURELE BEROEPEN		
1131	Taal- en letterkundigen, vertalers, tolken	2	98
1231	Pastorale beroepen	24	76
1321	Fotografen, filmers, vormgevers en etaleurs	50	50
1331	Beeldende en uitvoerende kunstenaars	37	63
2	AGRARISCHE BEROEPEN		
2011	Uitvoerend agrarisch personeel	0	100
2012	Zelfstandige agrariërs	0	100
3	TECHNISCHE, AMBACHTS- EN INDUSTRIEBEROEPEN		
3011	Heftruck- en hefvorkchauffeurs	36	64
3012	Machinisten bouw en industrie	15	85
3021	Leidinggevendende productie, bedrijfskundigen en directeurs	34	66
3022	Technische en medische vertegenwoordigers	0	100
3023	Technische tekenaars	0	100
3024	Technische analisten en amanuenses	10	90
3031	Bèta-onderzoekers en technische vakspecialisten	33	67
3111	Voedings- en genotmiddelenbereiders	0	100
3112	Bakkers en (industriële) bakkerijpersoneel	0	100
3211	Productiepersoneel textielindustrie	0	100
3212	Stoffeerdere, schoen- en lederwaremakers	0	100
3213	Kleding- e.a. textielproductenmakers	0	100
3311	Houtwaren-, papier- en kartonmakers	0	100
3312	Timmerlieden e.a. houtbewerkers	0	100
3411	Drukkers en productiepersoneel grafische industrie	34	66
3511	Productiepersoneel chemische industrie	0	100
3611	Delfstoffen(be)werkers, metaalvervaardigers	0	100
3612	Machinale metaalbewerkers	0	100
3613	Lassers en constructiewerkers	0	100
3614	Machinebank-, plaatwerkers en gereedschapmakers	7	93
3615	Onderhoudsmonteurs, fietsen- en instrumentmakers	0	100
3621	Automonteurs en (motor)rijwielherstellers	9	91
3622	Middelbare (scheeps)werktuig(bouw)kundigen	0	100
3631	Hogere werktuigbouwkundigen	13	87
3711	Monteurs en controleurs van elektrotechnische producten	0	100
3721	Elektriciens, elektro- en telecom(onderhouds)monteurs	4	96
3722	Elektrotechnische opzichters en uitvoerders	0	100
3731	Hogere elektrotechnici	35	65
3811	Productiepersoneel bouwmaterialen-, glas- en aardewerkindustrie	0	100
3911	Metselaars, tegelzetters, straatmakers en stukadoors	12	88
3912	Betonwerkers, dakdekkers, isoleerders en glaszetters	7	93

Tabel 12. Verdeling verwachte baanopeningen over uitbreidings- en vervangingsvraag per beroepsklasse 1993-1998 (vervolg)

ROA-code	beroepsklasse	aandeel uitbreidingsvraag	aandeel vervangingsvraag
3913	Huis- en constructieschilders	17	83
3914	Loodgieters, pijpfitters en verwarmingsmonteurs	16	84
3915	Gespecialiseerde bouwvak-, wegenbouw- en reinigingswerkers	14	86
3921	Bouwkundige technici, opzichters en werkvoorbereiders	2	98
3931	Architecten, geodeten e.a. hogere bouwkundigen	35	65
4	TRANSPORTBEROEPEN		
4011	Expeditiemedewerkers, vul- en inpak(machine)bedienden	24	76
4112	Matrozen e.a. scheepsdek- en machinekamerpersoneel	0	100
4121	Scheepsofficieren, schippers, loodsen en walinspecteurs	0	100
4211	Chauffeurs en spoorwegpersoneel	5	95
4321	Vliegers, verkeersleiders e.a. transportdienstleiders	18	82
5	MEDISCHE EN PARAMEDISCHE BEROEPEN		
5021	Gediplomeerde verpleegkundigen en verloskundigen	45	55
5022	Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden	28	72
5023	Dokters-, tandarts- en dierenartsassistenten	23	77
5024	Apothekersassistenten, opticiens en orthoptisten	12	88
5025	EEG-laboranten, logopedisten en andere paramedici	44	56
5031	Fysio-, arbeids- e.a. bewegingstherapeuten	43	57
5032	Radiologische, medische en biologische laboranten	21	79
5033	Artsen, medische specialisten en apothekers	40	60
5035	Tandartsen en tandheelkundige specialisten	35	65
6	ECONOMISCH-ADMINISTRATIEVE BEROEPEN		
6031	Hogere leidinggevenden financiën, verkoop e.d.	49	51
6111	Postdistributiepersoneel	15	85
6112	Datatypisten en computeroperators	0	100
6121	Leidinggevend administratief personeel	45	55
6122	Secretaressen en typisten	13	87
6123	Bibliotheek- en archiefmedewerkers	7	93
6124	Boekhoudkundige, belasting-, en bankemployées	17	83
6125	Commercieel-administratieve employées	3	97
6126	Telefonisten, balie-employées, enquêteurs e.d.	16	84
6131	Systeemanalisten, -programmeurs en -beheerders	71	29
6132	Economen, accountants e.a. economische specialisten	30	70
6211	Winkelbedienden e.a. verkopers	18	82
6221	Winkeliers, detail- en groothandelaren	0	100
6222	Vertegenwoordigers, filiaalhouders, inkopers, makelaars e.d.	0	100
6331	Leidinggevenden openbaar bestuur en beleidsambtenaren	0	100
6332	Advocaten, notarissen, rechters e.a. juridische deskundigen	49	51
7	SOCIAAL-CULTURELE BEROEPEN		
7021	Journalisten, auteurs en presentatoren	71	29
7031	Bibliothecarissen, archivariissen en conservatoren	36	64
7032	Personeels- en beroepenspecialisten, arbeidsbemiddelaars	53	47
7033	Maatschappelijk en cultureel werkers	29	71
7034	Sociale wetenschapsbeoefenaren	6	94
7035	Voorlichters e.a. mediaspecialisten	53	47

Tabel 12. Verdeling verwachte baanopeningen over uitbreidings- en vervangingsvraag per beroepsklasse 1993-1998 (vervolg)

ROA- code	beroepsklasse	aandeel uitbreidings- vraag	aandeel vervangings- vraag
8	VERZORGENDE EN DIENSTVERLENENDE BEROEPEN		
8111	Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel	20	80
8121	Houders en leidinggevenden horeca- en recreatiebedrijven	0	100
8211	Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	3	97
8212	Kinder-, gezins- en bejaardenverzorgenden	26	74
8221	Kappers en schoonheidsspecialisten	0	100
9	OPENBARE ORDE- EN VEILIGHEIDSBEROEPEN		
9121	Politie-, brandweer- en bewakingspersoneel	21	79
9221	Beroepsmilitairen	0	100

Bron: ROA

Tabel 13. Typering verwacht werkgelegenheidsperspectief per beroepsklasse

0 PEDAGOGISCHE BEROEPEN

0131 Leerkrachten basis- en speciaal onderwijs

Hoewel de werkgelegenheid de komende jaren kleiner zal worden, wijkt de totale vraag naar nieuwe leerkrachten voor het basis- en speciaal onderwijs naar verwachting weinig af van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. Verder zijn degenen die in dit beroep werkzaam zijn erg afhankelijk van de werkgelegenheidsontwikkeling binnen het onderwijs, omdat het niet gemakkelijk is uit te wijken naar andere bedrijfssectoren. De werkgelegenheid voor leerkrachten basis- en speciaal onderwijs is echter niet gevoelig voor veranderingen in de economische conjunctuur.

0132 Docenten voortgezet en hoger onderwijs

De vraag naar nieuwe docenten voor het voortgezet en hoger onderwijs is de komende jaren naar verwachting laag, vooral omdat er geen groei is in de werkgelegenheid. Overigens kan de werkgelegenheidsontwikkeling in dit beroep sterk uiteenlopen voor de diverse vakrichtingen binnen het voortgezet onderwijs. Verder is men erg afhankelijk van de werkgelegenheidsontwikkeling binnen het onderwijs, omdat het doorgaans niet gemakkelijk is uit te wijken naar andere bedrijfssectoren. De werkgelegenheid voor leerkrachten voortgezet onderwijs is echter niet erg gevoelig voor veranderingen in de economische conjunctuur.

0133 Schoolhoofden e.a. onderwijskundigen

De vraag naar nieuwe schoolhoofden e.a. onderwijskundigen wijkt de komende jaren naar verwachting weinig af van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. Verder is de werkgelegenheid in dit beroep niet gevoelig voor onverwachte veranderingen in de economische situatie.

0221 Sportinstructeurs, officials, beroepssportlieden

De vraag naar nieuwkomers in deze sportberoepen is de komende jaren naar verwachting groot. De groei in de werkgelegenheid in deze beroepen is hoog en er komen bovendien veel banen vrij vanwege het grote verloop. Wel is men in dit beroep erg afhankelijk van de werkgelegenheidsontwikkeling in de maatschappelijke dienstverlening omdat het niet gemakkelijk is uit te wijken naar andere bedrijfssectoren.

1 CULTURELE BEROEPEN

1131 Taal- en letterkundigen, vertalers, tolken

De komende jaren is de vraag naar nieuwe taal- en letterkundigen, vertalers en tolken naar verwachting groot. Er komen zeer veel bestaande banen vrij vanwege het hoge verloop in dit beroep. Bovendien is de werkgelegenheid voor dit beroep niet gevoelig voor veranderingen in de economische conjunctuur.

1231 Pastorale beroepen

De komende jaren zijn er naar verwachting veel banen voor nieuwe pastorale beroepen. Er zullen nieuwe banen ontstaan, maar vooral zullen er veel ouderen met pensioen gaan, waardoor er veel vraag is naar vervangers. Dit beroep is echter wel erg afhankelijk van een zeer specifiek segment van de werkgelegenheid, omdat er weinig uitwijkmogelijkheden zijn.

1321 Fotografen, filmers, vormgevers en etaleurs

Dankzij een zeer groot aantal nieuwe banen en ondanks een laag verloop in dit beroep, zal de vraag naar nieuwe fotografen, filmers, vormgevers en etaleurs de komende jaren naar verwachting groot zijn. Ook is de werkgelegenheid gespreid over een groot aantal bedrijfssectoren, zodat men niet van een sector afhankelijk is voor het krijgen van werk.

1331 Beeldende en uitvoerende kunstenaars

Doordat er zowel veel nieuwe banen zullen bijkomen, alsook veel vraag ontstaat doordat personen dit beroep gaan verlaten, zal naar verwachting de vraag naar nieuwe beeldende en uitvoerende kunstenaars erg groot zijn. Een nadeel van deze beroepen is echter dat men voor de werkgelegenheid sterk afhankelijk is van de sector maatschappelijke dienstverlening.

2 AGRARISCHE BEROEPEN

2011 Uitvoerend agrarisch personeel

Hoewel de werkgelegenheid de komende jaren licht zal dalen, wijkt de totale vraag naar natuurbeheerders/dierenverzorgenden naar verwachting weinig af van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. De werkgelegenheid in dit beroep is niet erg gevoelig voor schommelingen in de conjunctuur, maar men is in dit beroep wel sterk afhankelijk van de bedrijfssector landbouw, visserij en bosbouw.

2012 Zelfstandige agrariërs

De komende jaren zal naar verwachting een klein aantal banen voor zelfstandige agrariërs verdwijnen. Hierdoor zal de vraag naar nieuwkomers klein zijn. Verder is men in dit beroep sterk afhankelijk van de werkgelegenheid in de landbouw en zijn er erg weinig uitwijkmogelijkheden naar andere bedrijfssectoren. Een voordeel is echter dat de werkgelegenheid in dit beroep ongevoelig is voor schokken in de economie.

3 TECHNISCHE, AMBACHTS- EN INDUSTRIEBEROEPEN

3011 Heftruck- en hefvorkchauffeurs

De komende jaren zal veel nieuwe vraag naar heftruck- en hefvorkchauffeurs ontstaan. Er zullen naar verwachting echter in dit beroep maar weinig werkenden de arbeidsmarkt verlaten, zodat er dus weinig bestaande plaatsen vrij zullen komen. Hierdoor zal het aantal banen dat beschikbaar komt voor nieuwkomers op een gemiddeld niveau zitten. De werkgelegenheid van dit beroep is zeer sterk verdeeld over de verschillende bedrijfssectoren, zodat men niet afhankelijk is van de ontwikkelingen in een bepaald bedrijfssegment.

3012 Machinisten bouw en industrie

Doordat er de komende jaren weinig machinisten bouw en industrie met pensioen zullen gaan, zullen er naar verwachting weinig banen beschikbaar zijn voor nieuwkomers. Verder is de werkgelegenheid in dit beroep zeer conjunctuurgevoelig, maar is het werk wel gespreid over meerdere bedrijfssectoren, zodat men niet afhankelijk is van een bepaalde bedrijfssector.

3021 Leidinggevenden productie, bedrijfskundigen en directeuren

Doordat er naar verwachting de komende jaren veel nieuwe banen zullen ontstaan voor leidinggevenden productie, bedrijfskundigen en directeuren, is de vraag naar nieuwkomers groot. Ook is in vrijwel iedere bedrijfssector werkgelegenheid voor dit beroep, zodat men niet afhankelijk is van een enkele bedrijfssector voor het vinden van een baan.

3022 Technische en medische vertegenwoordigers

Doordat er de komende jaren naar verwachting plaatsen voor technische en medische vertegenwoordigers zullen verdwijnen en ook het verloop in dit beroep zeer gering zal zijn, zijn er erg weinig plaatsen beschikbaar voor nieuwkomers op de arbeidsmarkt. Hoewel men met dit beroep slechts in een beperkt aantal bedrijfssectoren werkzaam kan zijn, zijn er toch voldoende uitwijkmogelijkheden om afhankelijkheid van de werkgelegenheid in een enkele bedrijfssector te voorkomen.

3023 Technische tekenaars

Hoewel er de komende tijd een klein aantal banen voor technische tekenaars gaat verdwijnen, zal naar verwachting de vraag naar nieuwkomers voor dit beroep niet veel afwijken van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. Verder vinden technische tekenaars werk in vele bedrijfssectoren, zodat zij niet afhankelijk zijn van een bepaalde bedrijfssector.

3024 Technische analisten en amanuenses

De vraag naar nieuwe technische analisten en amanuenses wijkt de komende jaren naar verwachting weinig af van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. Deze werkgelegenheid is verder goed gespreid over de bedrijfssectoren, zodat men niet afhankelijk is van een bepaalde bedrijfssector.

3031 Beta-onderzoekers en technische vakspecialisten

De komende jaren zullen er veel nieuwe banen ontstaan voor bèta-onderzoekers en technische vakspecialisten. Hierdoor zal de vraag voor nieuwkomers naar verwachting groot zijn. Ook is men voor de werkgelegenheid in dit beroep niet afhankelijk van een bepaalde bedrijfssector, maar kan men op veel verschillende plaatsen terecht.

3111 Voedings- en genotmiddelenbereiders

Doordat de komende tijd naar verwachting de werkgelegenheid voor voedings- en genotmiddelenbereiders zal dalen, zal het aantal banen dat beschikbaar zal komen voor nieuwkomers laag zijn. Een voordeel van dit beroep is echter dat de werkgelegenheid nauwelijks gevoelig is voor schommelingen in de algemene economische situatie.

3112 Bakkers en (industriële) bakkerijpersoneel

Doordat aan de ene kant de werkgelegenheid voor bakkers en (industriële) bakkerijpersoneel de komende jaren zal dalen, maar er aan de andere kant veel verloop zal zijn, wijkt de totale vraag naar nieuwkomers naar verwachting niet veel af van het gemiddelde niveau. De werkgelegenheid in het beroep is niet erg conjunctuurgevoelig, maar men is wel sterk afhankelijk van de bedrijfssector voedings- en genotmiddelenindustrie.

3211 Productiepersoneel textielindustrie

Door de zeer sterke terugval van de werkgelegenheid voor productiepersoneel textielindustrie zal naar verwachting het aantal banen dat beschikbaar is voor nieuwkomers de komende tijd laag zijn. Verder is de werkgelegenheid in dit beroep sterk afhankelijk van de conjuncturele situatie in de economie.

3212 Stoffeerders, schoen- en lederwarenmakers

Doordat de komende jaren de werkgelegenheid voor stoffeerders, schoen- en lederwarenmakers sterk terug zal lopen, zal naar verwachting het aantal banen dat beschikbaar is voor nieuwkomers de komende tijd laag zijn. Verder is de werkgelegenheid in dit beroep sterk afhankelijk van de conjuncturele situatie in de economie. Wel is de werkgelegenheid in dit beroep goed verdeeld over de diverse bedrijfssectoren.

3213 Kleding- e.a. textielproductenmakers

Hoewel de komende tijd erg veel banen voor kleding- e.a. textielproductenmakers verloren zullen gaan, komen er naar verwachting toch erg veel plaatsen beschikbaar voor nieuwkomers op de arbeidsmarkt. Dit komt door het zeer grote aantal plaatsen dat vrij komt, doordat veel werkenden het beroep verlaten. Een nadeel van dit beroep is dat de werkgelegenheid zeer sterk afhangt van de economische conjunctuur.

3311 Houtwaren-, papier- en kartonmakers

Naar verwachting zullen de komende tijd weinig banen voor houtwaren-, papier- en kartonmakers vrijkomen voor nieuwkomers op de arbeidsmarkt. Verder is men in dit beroep voor werk sterk afhankelijk van de papier- en grafische industrie en heeft men weinig uitwijkmogelijkheden naar andere sectoren.

3312 Timmerlieden e.a. houtbewerkers

Hoewel de komende tijd naar verwachting het aantal banen voor timmerlieden e.a. houtbewerkers zal dalen, zal de vraag naar nieuwkomers niet veel afwijken van het gemiddelde. Wel is de werkgelegenheid in dit beroep zeer gevoelig voor veranderingen in de economische conjunctuur.

3411 Drukkers en productiepersoneel grafische industrie

Doordat er in de nabije toekomst veel nieuwe banen voor drukkers en productiepersoneel in de grafische industrie zullen ontstaan, zal de vraag naar nieuwkomers in dit beroep naar verwachting groot zijn. Hoewel men met dit beroep slechts in een beperkt aantal bedrijfssectoren werkzaam kan zijn, zijn er toch voldoende uitwijkmogelijkheden om afhankelijkheid van de werkgelegenheid in een enkele bedrijfssector te voorkomen.

3511 Productiepersoneel chemische industrie

Hoewel er de komende jaren naar verwachting sprake zal zijn van een lichte krimp van de werkgelegenheid, zal het aantal banen dat vrijkomt voor nieuwkomers op de arbeidsmarkt niet veel afwijken van het gemiddelde. Wel is de werkgelegenheid in dit beroep gevoelig voor schommelingen in de economische conjunctuur.

3611 Delfstoffen(be)werkers, metaalvervaardigers

Hoewel er de komende tijd enkele banen voor delfstoffen(be)werkers, metaalvervaardigers in de metaalindustrie zullen verdwijnen, zal de vraag naar nieuwkomers niet veel afwijken van het gemiddelde. Wel is de werkgelegenheid in dit beroep gevoelig voor veranderingen in de economische conjunctuur.

3612   Machinale metaalbewerkers

Het aantal banen dat naar verwachting de komende tijd beschikbaar komt voor nieuwe machinale metaalbewerkers zal niet sterk afwijken van het gemiddelde. De werkgelegenheid in dit beroep is goed gespreid over de bedrijfssectoren, zodat men voor werk niet afhankelijk is van een enkele bedrijfssector. Wel is de werkgelegenheid zeer gevoelig voor schommelingen in de algehele economische situatie.

3613   Lassers en constructiewerkers

Doordat er de komende jaren een teruggang in de werkgelegenheid voor lassers en constructiewerkers wordt verwacht, is het aantal banen dat beschikbaar komt voor nieuwkomers in dit beroep laag. Verder is de werkgelegenheid in dit beroep ook conjunctuurgevoelig.

3614   Machinebank-, plaatwerkers en gereedschapsmakers

Het aantal banen dat de komende tijd beschikbaar komt voor nieuwe machinebank-, plaatwerkers en gereedschapsmakers, zal naar verwachting niet sterk afwijken van het gemiddelde. De werkgelegenheid in dit beroep is goed gespreid over de bedrijfssectoren, zodat men voor werk niet afhankelijk is van een enkele bedrijfssector. Wel is de werkgelegenheid gevoelig voor schommelingen in de algehele economische situatie.

3615   Onderhoudsmonteurs, fietsen- en instrumentenmakers

In de nabije toekomst krimpt het aantal banen voor onderhoudsmonteurs, fietsen- en instrumentenmakers enigszins. Hierdoor is naar verwachting ook de vraag naar nieuwkomers laag. Wel is de werkgelegenheid van dit beroep zeer gespreid over de bedrijfssectoren, zodat men niet afhankelijk is van de werkgelegenheid in een bepaalde bedrijfssector.

3621   Automonteurs en (motor)rijwielherstellers

Door het zeer lage aantal automonteurs en (motor)rijwielherstellers dat de komende jaren, bijvoorbeeld vanwege pensionering, het beroep zal verlaten, zal naar verwachting de vraag naar nieuwkomers erg laag zijn. Wel is de werkgelegenheid in dit beroep niet erg gevoelig voor schommelingen in de conjunctuur.

3622   Middelbare (scheeps)werktuig(bouw)kundigen

De komende jaren zullen naar verwachting banen voor middelbare (scheeps)werktuig(bouw)kundigen verdwijnen. Hierdoor zal ook de vraag voor nieuwkomers laag zijn. Wel is de werkgelegenheid van dit beroep goed gespreid over de bedrijfssectoren, zodat men niet afhankelijk is van de werkgelegenheid in een bepaalde bedrijfssector.

3631   Hogere werktuigbouwkundigen

De komende tijd zullen er erg veel hogere werktuigbouwkundigen met pensioen gaan, waardoor de vraag naar nieuwkomers in dit beroep naar verwachting groot zal zijn. Ook is de werkgelegenheid in dit beroep gespreid over vele bedrijfssectoren, waardoor men niet afhankelijk is van een bepaalde bedrijfssector.

3711   Monteurs en controleurs van elektronische producten

Hoewel de komende tijd het aantal banen voor monteurs en controleurs van elektronische producten terug zal lopen, zal dankzij het verloop in dit beroep, de vraag naar nieuwkomers niet sterk afwijken van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. De werkgelegenheid in dit beroep is verdeeld over vele bedrijfssectoren, zodat men niet afhankelijk is van de ontwikkeling van een bepaalde sector, maar wel is de werkgelegenheid in dit beroep zeer gevoelig voor veranderingen in de economische conjunctuur.

3721   Elektriciens, elektro- en telecom(onderhouds)monteurs

Hoewel er de komende jaren naar verwachting veel banen vrijkomen doordat oudere werknemers met pensioen gaan, wijkt de vraag naar nieuwkomers toch niet veel af van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. De werkgelegenheid in dit beroep is verdeeld over vele bedrijfssectoren, zodat men niet afhankelijk is van de ontwikkeling van een bepaalde sector, maar wel is de werkgelegenheid in dit beroep nogal gevoelig voor veranderingen in de economische conjunctuur.

3722   Elektrotechnische opzichters en uitvoerders

De komende tijd verdwijnen er veel banen voor elektrotechnische opzichters en uitvoerders. Hierdoor zal naar verwachting de vraag naar nieuwkomers laag zijn. Verder is de werkgelegenheid in dit beroep conjunctuurgevoelig. Wel is de werkgelegenheid verdeeld over diverse bedrijfssectoren, zodat er geen afhankelijkheid van een bepaalde sector is.

3731 Hogere elektrotechnici

Doordat er de komende jaren veel banen voor hogere elektrotechnici bij zullen komen, zal naar verwachting de vraag naar nieuwkomers in dit beroep groot zijn. De werkgelegenheid in dit beroep is verdeeld over vele bedrijfssectoren, zodat men niet afhankelijk is van de ontwikkeling van een bepaalde sector, maar wel is de werkgelegenheid in dit beroep nogal gevoelig voor veranderingen in de economische conjunctuur.

3811 Productiepersoneel bouwmaterialen-, glas- en aardewerkindustrie

Door de sterke terugval van de werkgelegenheid voor productiepersoneel bouwmaterialen-, glas- en aardewerkindustrie, zal naar verwachting de vraag naar nieuwkomers laag zijn. Ook is de werkgelegenheid in dit beroep gevoelig voor schommelingen in de conjunctuur. De werkgelegenheid is wel goed gespreid over de bedrijfssectoren, zodat men niet afhankelijk is van een bepaalde bedrijfssector.

3911 Metselaars, tegelzetters, straatmakers en stukadoors

Het aantal metselaars, tegelzetters, straatmakers en stukadoors dat de komende jaren met pensioen zal gaan is erg laag. Hierdoor zal naar verwachting de vraag naar nieuwkomers erg laag zijn. Ook is de werkgelegenheid in dit beroep erg gevoelig voor schommelingen in de conjunctuur en is de werkgelegenheid sterk geconcentreerd in de bouw, zodat men voor werk erg afhankelijk is van deze bedrijfssector.

3912 Betonwerkers, dakdekkers, isoleerders en glaszetters

De vraag naar nieuwe betonwerkers, dakdekkers, isoleerders en glaszetters wijkt de komende jaren naar verwachting niet veel af van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. Wel is men voor dit beroep sterk afhankelijk van de bouw, waardoor de werkgelegenheid zeer gevoelig is voor de economische conjunctuur.

3913 Huis- en constructieschilders

De vraag naar nieuwe huis- en constructieschilders zal de komende jaren naar verwachting niet veel afwijken van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. Ook is de werkgelegenheid in dit beroep erg gevoelig voor schommelingen in de conjunctuur en is de werkgelegenheid sterk geconcentreerd in de bouw, zodat men voor werk erg afhankelijk is van deze bedrijfssector.

3914 Loodgieters, pijpfitters en verwarmingsmonteurs

Het aantal loodgieters, pijpfitters en verwarmingsmonteurs dat de komende jaren met pensioen zal gaan, is laag. Hierdoor zal naar verwachting de vraag naar nieuwkomers laag zijn. Ook is de werkgelegenheid in dit beroep erg gevoelig voor schommelingen in de conjunctuur.

3915 Gespecialiseerde bouwvak-, wegebouw- en reinigingswerkers

De komende jaren wijkt de vraag naar nieuwe gespecialiseerde bouwvak-, wegebouw- en reinigingswerkers naar verwachting niet veel af van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. Hoewel de werkgelegenheid in dit beroep sterk conjunctuurgevoelig is, is men voor dit beroep niet volledig afhankelijk van de bouw, omdat er voldoende uitwijkmogelijkheden naar andere bedrijfssectoren zijn.

3921 Bouwkundige technici, opzichters en werkvoorbereiders

Hoewel er in dit beroep de komende jaren veel banen vrij komen doordat oudere werknemers met pensioen gaan, wijkt de vraag naar nieuwkomers de komende tijd naar verwachting toch niet veel af van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. Ofschoon men in dit beroep slechts in een beperkt aantal bedrijfssectoren werkzaam kan zijn, zijn er toch voldoende uitwijkmogelijkheden om afhankelijkheid van de werkgelegenheid in een enkele bedrijfssector te voorkomen.

3931 Architecten, geodeten e.a. hogere bouwkundigen

Door een grote toename van het aantal banen voor architecten, geodeten e.a. hogere bouwkundigen in de komende tijd, zal naar verwachting de vraag voor nieuwkomers in dit beroep ook groot zijn. Verder blijkt dat, hoewel men in dit beroep slechts in een beperkt aantal bedrijfssectoren werkzaam kan zijn, er toch voldoende uitwijkmogelijkheden zijn om afhankelijkheid van de werkgelegenheid in een enkele bedrijfssector te voorkomen.

4 TRANSPORTBEROEPEN

4011 Expeditiemedewerkers, vul- en inpak(machine)bedienden

De vraag naar nieuwe expeditiemedewerkers, vul- en inpak(machine)bedienden zal de komende jaren naar

verwachting niet veel afwijken van het gemiddelde. De werkgelegenheid in dit beroep is goed gespreid over de verschillende bedrijfssectoren zodat men voor werk niet afhankelijk is van een bepaalde bedrijfssector.

4112 Matrozen e.a. scheepsdek- en machinekamerpersoneel

De komende jaren zullen erg weinig werkenden in dit beroep met pensioen gaan en zal de werkgelegenheid in dit beroep teruglopen. Daardoor komen er naar verwachting maar weinig banen vrij voor nieuwkomers in dit beroep. De werkgelegenheid in dit beroep is overigens niet erg gevoelig voor de conjuncturele situatie.

4121 Scheepsofficieren, schippers, loodsen en walinspecteurs

Bij de scheepsofficieren, schippers, loodsen en walinspecteurs komen de komende jaren weinig banen vrij vanwege het vertrek van oudere werknemers. Hierdoor zal naar verwachting de vraag voor nieuwkomers laag zijn. Wel is de werkgelegenheid in dit beroep vrijwel niet gevoelig voor economische schommelingen.

4211 Chauffeurs en spoorwegpersoneel

De komende jaren zullen weinig chauffeurs en personeel van de spoorwegen met pensioen gaan. Daardoor komen er naar verwachting maar weinig banen vrij voor nieuwkomers in deze beroepen. De werkgelegenheid is niet erg gevoelig voor de conjuncturele situatie.

4321 Vliegers, verkeersleiders e.a. transportleiders

De komende jaren wijkt de vraag naar nieuwe vliegers, verkeersleiders e.a. transportleiders naar verwachting niet veel af van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. Verder is de werkgelegenheid in dit beroep niet gevoelig voor conjunctuurveranderingen.

5 MEDISCHE EN PARAMEDISCHE BEROEPEN

5021 Gediplomeerde verpleegkundigen en verloskundigen

Doordat er de komende tijd erg veel banen bij zullen komen voor gediplomeerde verpleegkundigen en verloskundigen, zal ook de vraag naar nieuwkomers naar verwachting erg hoog zijn. In de verpleegkunde is men voor de werkgelegenheid wel erg afhankelijk van de gezondheidszorg, en zijn er weinig uitwijkmogelijkheden naar andere bedrijfssectoren.

5022 Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden

Door de grote uitbreiding van het aantal banen voor leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden en het grote verloop in dit beroep, zal de vraag naar nieuwkomers erg groot zijn. Wel is de werkgelegenheid geconcentreerd in de gezondheidszorg, zodat men voor werk erg afhankelijk is van deze bedrijfssector.

5023 Dokters-, tandarts- en dierenartsassistenten

Door de groei in deze beroepen en door het zeer grote verloop onder dokters-, tandarts- en dierenartsassistenten is het aantal banen voor nieuwkomers de komende tijd naar verwachting erg hoog. Wel is men voor werk in deze beroepen vrijwel volledig afhankelijk van de gezondheidszorg.

5024 Apothekersassistenten, opticiens en orthoptisten

Door het zeer grote verloop in deze beroepen, zal naar verwachting de vraag naar nieuwe apothekersassistenten, opticiens en orthoptisten erg groot zijn.

5025 EEG-laboranten, logopedisten en andere paramedici

De komende jaren ontstaan er naar verwachting zeer veel nieuwe banen in de paramedische functies, zoals bijvoorbeeld EEG-laboranten en logopedisten. Hierdoor zal ook de vraag naar nieuwkomers erg groot zijn. Wel is men voor de werkgelegenheid in deze functies sterk afhankelijk van de gezondheidszorg en zijn er weinig uitwijkmogelijkheden naar andere bedrijfssectoren.

5031 Fysio-, arbeids- e.a. bewegingstherapeuten

In de nabije toekomst zullen er naar verwachting zeer veel nieuwe banen voor fysio-, arbeids- e.a. bewegingstherapeuten bijkomen. Verder komen er ook veel banen vrij door het grote verloop in deze beroepsklasse. Hierdoor zal de vraag naar nieuwkomers erg groot zijn. Wel is men voor de werkgelegenheid in deze functies sterk afhankelijk van de gezondheidszorg en zijn er weinig uitwijkmogelijkheden naar andere bedrijfssectoren.

5032 Radiologische, medische en biologische laboranten

Hoewel er in deze beroepen door de geringe uitstroom van werkenden slechts weinig banen beschikbaar komen, wijkt de verwachte vraag naar nieuwkomers de komende tijd niet veel af van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. Hoewel men in deze beroepen voor de werkgelegenheid zeer afhankelijk is van de gezondheidszorg, zijn er ook uitwijkmogelijkheden naar bijvoorbeeld het onderwijs.

5033 Artsen, medische specialisten en apothekers

Door de grote toename van het aantal banen zal in de komende jaren de vraag naar nieuwe artsen, medische specialisten en apothekers groot zijn. Wel zijn deze medici voor hun werkgelegenheid sterk afhankelijk van de gezondheidszorg en kunnen ze niet gemakkelijk uitwijken naar andere bedrijfssectoren.

5035 Tandartsen en tandheelkundige specialisten

Doordat er in de komende tijd naar verwachting veel nieuwe banen voor tandartsen en tandheelkundige specialisten zullen ontstaan en ook veel tandheelkundigen met pensioen zullen gaan, zal de vraag naar nieuwkomers in dit beroep zeer groot zijn. Deze personen zijn voor hun werkgelegenheid echter wel zeer sterk afhankelijk van de gezondheidszorg en zullen niet makkelijk uit kunnen wijken naar andere bedrijfssectoren.

6 ECONOMISCH-ADMINISTRATIEVE BEROEPEN

6031 Hogere leidinggevenden financiën, verkoop e.d.

Doordat er aan de ene kant de komende jaren veel nieuwe banen voor de hogere leidinggevenden financiën, verkoop e.d. zullen ontstaan, maar er aan de andere kant erg weinig banen vrijkomen vanwege het geringe verloop, zal naar verwachting de vraag voor nieuwkomers niet veel afwijken van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. Een voordeel van dit beroep is echter dat de werkgelegenheid verdeeld is over zeer veel bedrijfssectoren, zodat men niet afhankelijk is van een specifieke bedrijfssector.

6111 Postdistributiepersoneel

De vraag naar nieuw postdistributiepersoneel wijkt de komende tijd naar verwachting niet veel af van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. De werkgelegenheid in dit beroep is niet erg gevoelig voor schommelingen in de economische situatie.

6112 Datatypisten en computeroperators

Doordat er aan de ene kant de werkgelegenheid voor datatypisten en computeroperators zal dalen, maar aan de andere kant het verloop in dit beroep groot zal zijn, zal naar verwachting de vraag naar nieuwkomers niet veel afwijken van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. De werkgelegenheid voor dit beroep is gespreid over veel bedrijfssectoren, zodat men niet afhankelijk is van een bepaalde bedrijfssector.

6121 Leidinggevend administratief personeel

Aan de ene kant zal in de komende jaren naar verwachting veel nieuwe werkgelegenheid voor leidinggevend administratief personeel ontstaan. Aan de andere kant zullen zeer weinig mensen met dit beroep met pensioen gaan. Hierdoor zal naar verwachting de vraag naar nieuwkomers niet veel afwijken van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. De werkgelegenheid voor dit beroep is gespreid over veel bedrijfssectoren, zodat men niet afhankelijk is van een bepaalde bedrijfssector.

6122 Secretaressen en typisten

De vraag naar nieuwe secretaressen en typisten wijkt de komende tijd naar verwachting niet veel af van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt, hoewel het verloop relatief hoog is. De werkgelegenheid is gespreid over vele bedrijfssectoren, zodat men niet afhankelijk is van een enkele bedrijfssector.

6123 Bibliotheek- en archiefmedewerkers

De vraag naar nieuwe bibliotheek- en archiefmedewerkers zal naar verwachting de komende tijd klein zijn. Mensen met dit beroep vinden echter werk in verschillende bedrijfstakken, zodat zij niet afhankelijk zijn van de werkgelegenheidsontwikkeling in een specifieke bedrijfssector. Ook is de werkgelegenheidsontwikkeling niet erg gevoelig voor de economisch conjunctuur.

6124 Boekhoudkundige, belasting-, en bankemployées

De komende jaren wijkt de vraag naar nieuwe boekhoudkundige, belasting-, en bankemployées naar verwachting niet veel af van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. De werkgelegenheid in dit beroep is goed gespreid, zodat men niet afhankelijk is van een specifieke bedrijfssector.

6125 Commercieel-administratieve employées

De vraag naar nieuwe commercieel-administratieve employées zal de komende tijd naar verwachting niet veel afwijken van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. De werkgelegenheid in dit beroep is goed gespreid, zodat men niet afhankelijk is van een specifieke bedrijfssector.

6126 Telefonisten, balie-employées, enquêteurs e.d.

Doordat het verloop onder telefonisten, balie-employées, enquêteurs e.d. de komende tijd erg hoog zal zijn, is er naar verwachting veel vraag naar nieuwkomers in dit beroep. De werkgelegenheid in dit beroep is gespreid over veel bedrijfssectoren en is niet erg gevoelig voor schommelingen in de economische situatie.

6131 Systeemanalisten, -programmeurs en -beheerders

Doordat er de komende jaren erg veel nieuwe banen voor systeemanalisten, -programmeurs en -beheerders zullen bijkomen, maar er ook -vanwege de leeftijdsopbouw in deze beroepen- nog maar zeer weinig werkenden de beroepen zullen verlaten, is de verwachte vraag naar nieuwkomers ongeveer gelijk aan de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. De werkgelegenheid in deze beroepen is goed gespreid, zodat men niet afhankelijk is van een specifieke bedrijfssector.

6132 Economen, accountants e.a. economische specialisten

Vanwege het zeer lage aantal economen, accountants e.a. economische specialisten dat de komende jaren met pensioen zal gaan, is naar verwachting de vraag naar nieuwkomers in dit beroep laag. Wel blijkt de werkgelegenheid in dit beroep niet erg gevoelig te zijn voor wisselende conjuncturele omstandigheden.

6211 Winkelbedienden e.a. verkopers

Doordat het verloop onder winkelbedienden e.a. verkopers de komende tijd erg hoog zal zijn, is er naar verwachting ook erg veel vraag naar nieuwkomers in dit beroep. De werkgelegenheid in deze beroepen is niet erg gevoelig voor schommelingen in de economische situatie.

6221 Winkeliers, detail- en groothandelaren

Omdat naar verwachting de komende jaren het aantal banen voor winkeliers, detail- en groothandelaren kleiner zal worden, zal ook de vraag naar nieuwkomers in dit beroep klein zijn. Overigens blijkt wel dat de werkgelegenheid in deze beroepen niet erg gevoelig is voor veranderingen in de economische conjunctuur.

6222 Vertegenwoordigers, filiaalhouders, inkopers, makelaars e.d.

De werkgelegenheid voor deze beroepen loopt de komende jaren enigszins terug, waardoor de vraag naar nieuwkomers klein zal zijn. Wel blijkt de werkgelegenheid voor deze beroepen niet afhankelijk te zijn van een specifieke bedrijfssector.

6331 Leidinggevend openbaar bestuur en beleidsambtenaren

Door een kleine krimp in het aantal banen voor leidinggevend openbaar bestuur en beleidsambtenaren is de verwachte vraag naar nieuwkomers voor de komende jaren laag. De werkgelegenheid in deze beroeps-klasse hangt echter nauwelijks af van de conjuncturele situatie, alhoewel men in dit beroep wel sterk afhankelijk is van de sector openbaar bestuur en niet gemakkelijk uit kan wijken naar andere bedrijfssectoren.

6332 Advocaten, notarissen, rechters e.a. juridische deskundigen

Doordat er aan de ene kant de komende jaren veel nieuwe banen voor deze juridische beroepen zullen ontstaan, maar er aan de andere kant erg weinig banen vrijkomen vanwege het verloop, zal naar verwachting de vraag voor nieuwkomers niet veel afwijken van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. Een voordeel van deze beroepen is echter dat de werkgelegenheid nauwelijks afhangt van de conjuncturele situatie.

7 SOCIAAL-CULTURELE BEROEPEN

7021 Journalisten, auteurs en presentatoren

Hoewel er weinig banen vrijkomen door de pensionering van ouderen, is de verwachte groei van deze beroepen zo groot dat de vraag naar nieuwkomers toch groot zal zijn. Ook blijkt dat journalisten, auteurs en presentatoren werk vinden in veel bedrijfssectoren, zodat ze niet alleen afhankelijk zijn van de werkgelegenheid in de grafische sector.

7031 Bibliothecarissen, archivariissen en conservatoren

Vanwege de grote groei die de komende jaren in deze beroepsklasse plaats zal vinden, zal naar verwachting de vraag naar nieuwkomers groot zijn. Ook blijkt de werkgelegenheid in deze beroepsklasse niet erg afhankelijk te zijn van de economische conjunctuur.

7032 Personeels- en beroepenspecialisten, arbeidsbemiddelaars

De groei in de werkgelegenheid voor personeels- en beroepenspecialisten en arbeidsbemiddelaars zal naar verwachting de komende tijd erg groot zijn. Omdat veel mensen in dit vak nog jong zijn, zullen er echter niet veel banen vrijkomen door pensionering. Al met al zal de vraag naar nieuwkomers in dit beroep groot zijn. Ook blijkt de werkgelegenheid verspreid te zijn over vele bedrijfssectoren, zodat men niet afhankelijk is van een specifieke bedrijfssector. Bovendien is de werkgelegenheid in dit beroep niet gevoelig voor veranderingen in de economische conjunctuur.

7033 Maatschappelijke en cultureel werkers

Door het zeer lage verloop onder maatschappelijke en cultureel werkers is de vraag naar nieuwkomers de komende jaren naar verwachting laag. Een voordeel is echter dat de werkgelegenheid in deze beroepen niet erg gevoelig blijkt te zijn voor wisselende conjuncturele omstandigheden.

7034 Sociale wetenschapsbeoefenaren

De vraag naar nieuwe sociale wetenschapsbeoefenaren zal de komende tijd naar verwachting niet veel afwijken van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. Verder blijkt de werkgelegenheid van dit beroep nauwelijks afhankelijk te zijn van de economische conjunctuur.

7035 Voorlichters e.a. mediaspecialisten

De vraag naar nieuwe voorlichters e.a. mediaspecialisten zal de komende jaren groot zijn, doordat er naar verwachting zeer veel nieuwe banen voor dit beroep zullen bij komen. Er is weinig verloop, maar dat weegt niet op tegen de grote groei in dit beroep. Ook blijkt de werkgelegenheid verspreid te zijn over vele bedrijfssectoren, zodat men niet afhankelijk is van een specifieke bedrijfssector en is de werkgelegenheid van dit beroep niet gevoelig voor veranderingen in de economische conjunctuur.

8 VERZORGENDE EN DIENSTVERLENENDE BEROEPEN

8111 Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel

De vraag naar nieuwe koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel wijkt de komende jaren naar verwachting niet veel af van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. De werkgelegenheid in deze beroepen is niet erg gevoelig voor de conjuncturele situatie van de economie.

8121 Houders en leidinggevenden horeca- en recreatiebedrijven

De vraag naar nieuwe houders en leidinggevenden van horeca- en recreatiebedrijven zal de komende jaren naar verwachting klein zijn. De werkgelegenheid in deze beroepen blijkt overigens niet gevoelig te zijn voor de conjuncturele situatie.

8211 Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel

De vraag naar nieuwe portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel wijkt de komende jaren naar verwachting niet veel af van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. De werkgelegenheid in deze beroepen is niet erg gevoelig voor de conjuncturele situatie van de economie en het werk is gespreid over vele bedrijfssectoren, zodat men niet afhankelijk is van een bepaalde bedrijfssector.

8212 Kinder-, gezins- en bejaardenverzorgenden

Doordat zowel de groei in de werkgelegenheid als ook het verloop onder kinder-, gezins- en bejaardenverzorgenden naar verwachting de komende jaren hoog zal zijn, is de vraag naar nieuwkomers groot. Wel is de werkgelegenheid zeer sterk geconcentreerd in de sector maatschappelijke dienstverlening, zodat men niet vaak werk buiten deze bedrijfssector zal krijgen.

8221 Kappers en schoonheidsspecialisten

Hoewel het verloop onder kappers en schoonheidsspecialisten erg hoog is, zal naar verwachting de vraag naar nieuwkomers de komende tijd rond de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt liggen. Dit komt door de lichte teruggang in de werkgelegenheid in dit beroep. De werkgelegenheid in deze beroepen is zeer sterk geconcentreerd in de maatschappelijke dienstverlening, zodat men sterk afhankelijk is van deze bedrijfssector. De beroepsklasse is niet erg gevoelig voor schommelingen in de economische conjunctuur.

9 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEIDSBEROEPEN

9121 Politie-, brandweer- en bewakingspersoneel

Door het zeer lage verloop onder het politie-, brandweer- en bewakingspersoneel zal naar verwachting de vraag voor nieuwkomers de komende tijd erg laag zijn. De werkgelegenheid in deze beroepen blijkt overigens niet gevoelig te zijn voor de conjuncturele situatie.

9221 Beroepsmilitairen

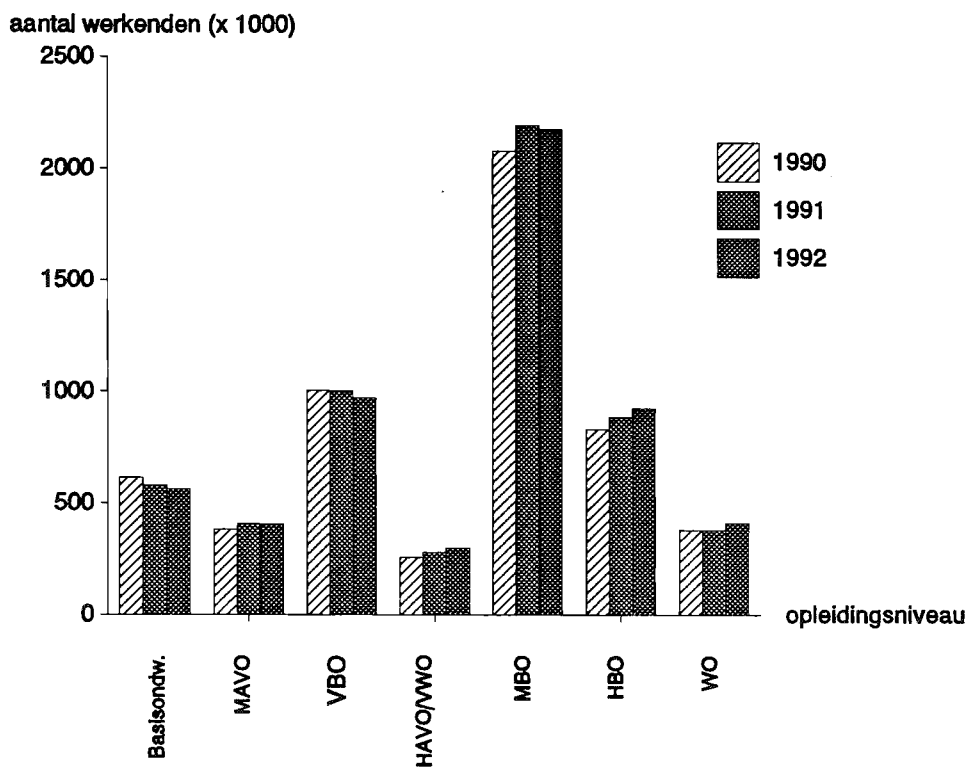
Bij de beroepsmilitairen zal de komende tijd een kleine krimp in de werkgelegenheid optreden. Aan de andere kant is echter de vraag die ontstaat door het vertrek van militairen groot. Hierdoor zal de vraag naar nieuwkomers niet sterk afwijken van de gemiddelde vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. De werkgelegenheid van beroepsmilitairen hangt nauwelijks af van de conjuncturele situatie, maar men is wel volledig afhankelijk van het leger als werkgever waardoor men niet kan uitwijken naar andere bedrijfssectoren.

INFORMATIE OVER OPLEIDINGEN

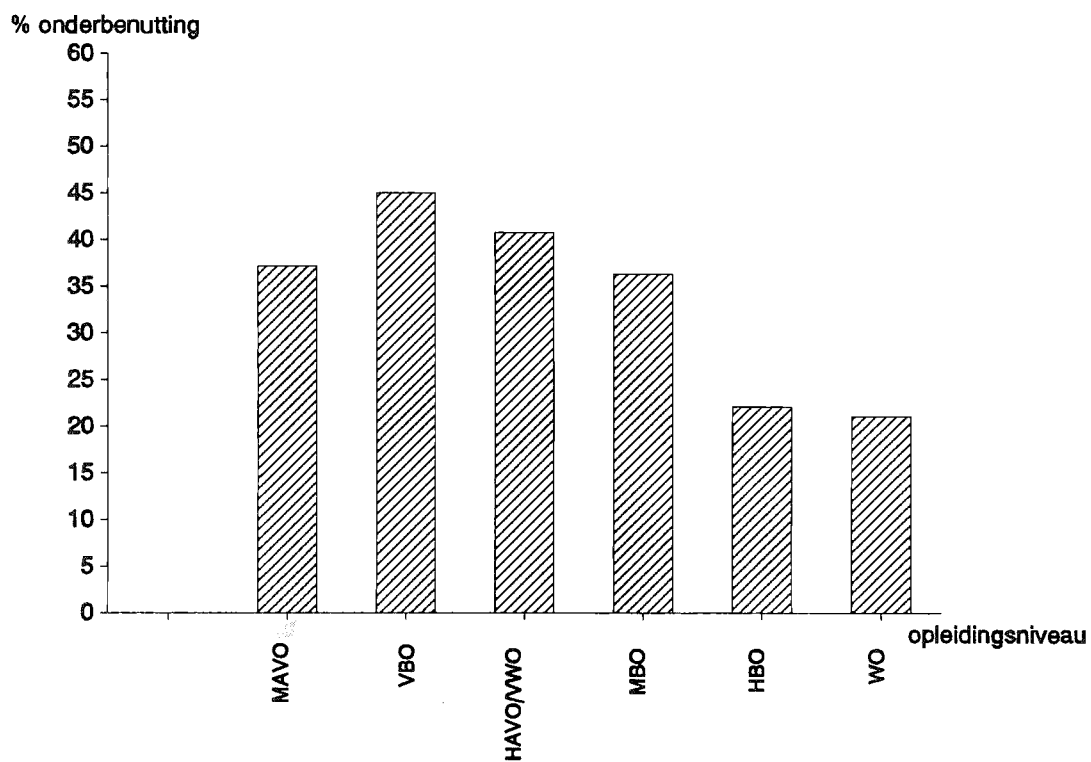

Figuur 4. Aantal werkenden per opleidingsniveau 1990-1992

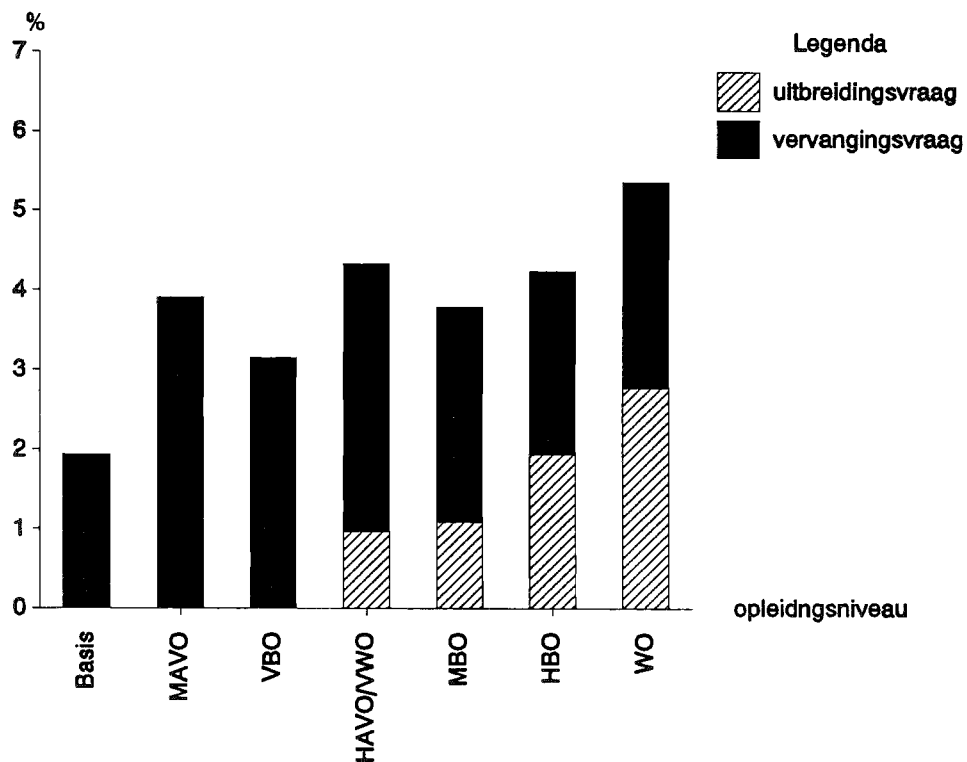
Bron: ROA

Figuur 5. Percentage onderbenutting per opleidingsniveau 1992

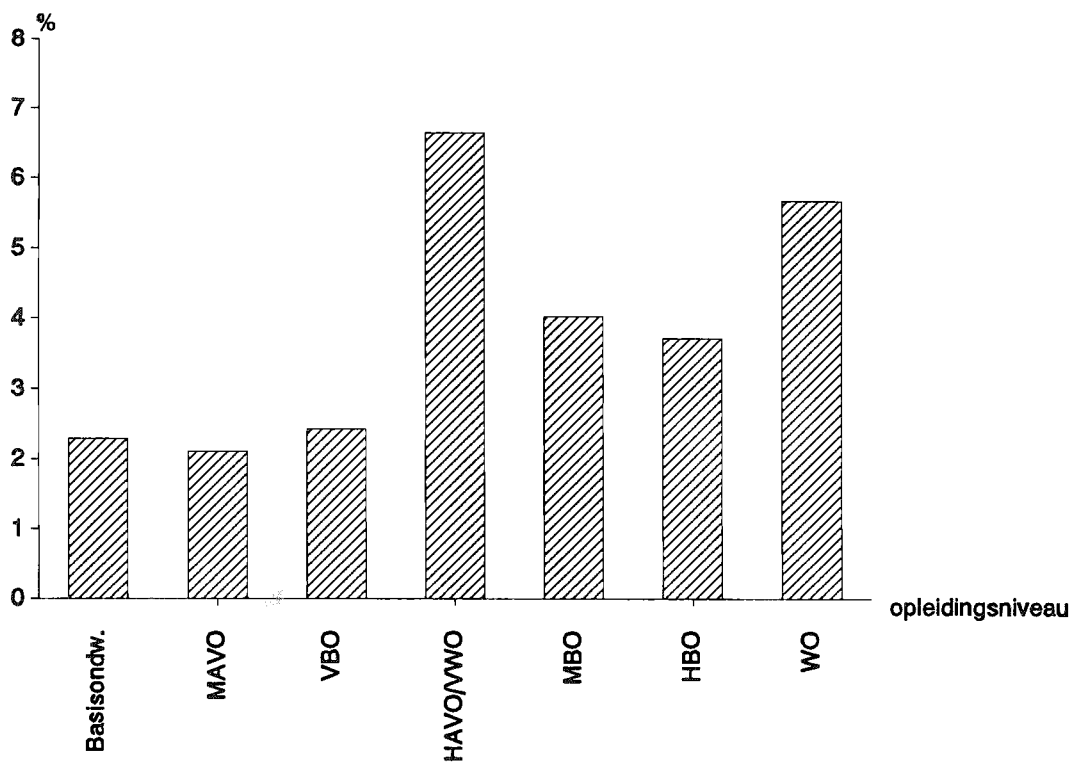
Bron: ROA

Figuur 6. Verwacht aantal baanopeningen verdeeld naar uitbreidings- en vervangingsvraag per opleidingsniveau 1993-1998

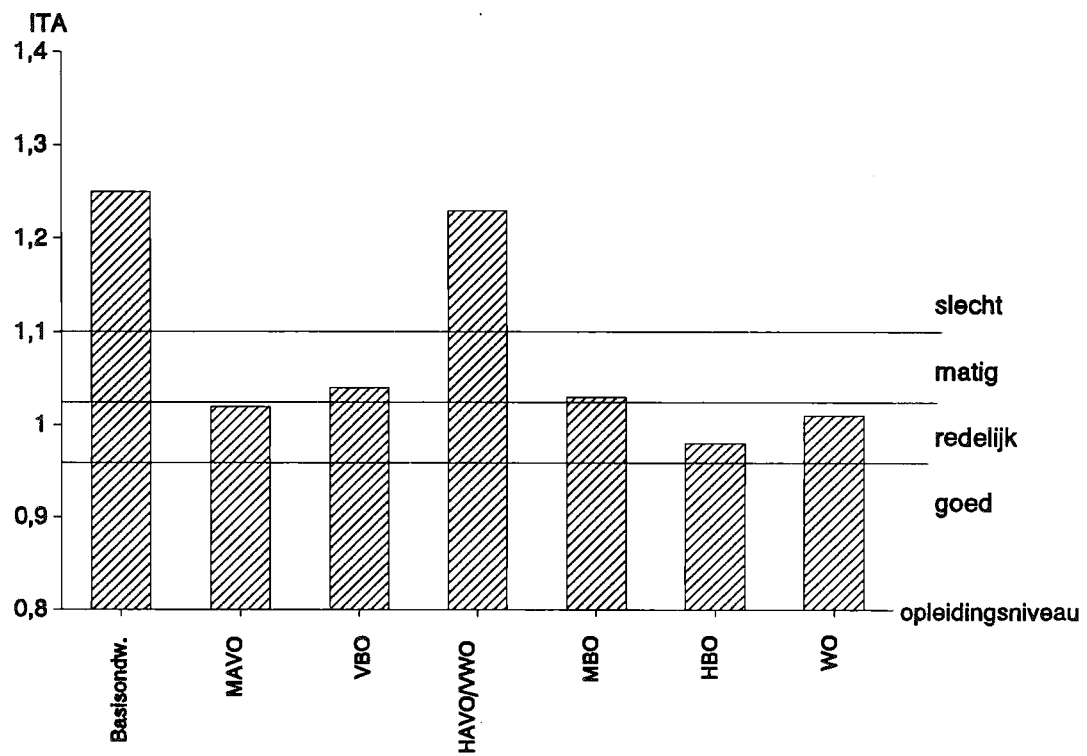
Bron: ROA

Figuur 7. Verwachte instroom van schoolverlaters per opleidingsniveau 1993-1998

Bron: ROA

Figuur 8. Verwacht toekomstig arbeidsmarktperspectief per opleidingsniveau 1993-1998

Bron: ROA

Tabel 14. Aantal werkenden per opleidingstype, gemiddelde 1990-1992

SOI-code	opleidingstype	aantal	%	trend
0, 1, 2	BASISONDERWIJS			
000-211	Basisonderwijs	586.000	10,1	dalend
3	MAVO, VBO			
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	399.000	6,9	constant
321-329	VBO agrarisch	95.000	1,6	constant
331-339	VBO technisch	512.000	8,9	constant
341-349	VBO haven en vervoer	39.000	0,7	stijgend
361-369	VBO economisch-administratief	131.000	2,3	dalend
381-389	VBO verzorgend	209.000	3,6	constant
391-394	VBO beveiliging en bewaking	7.000	0,1	stijgend
4	HAVO/VWO, MBO			
401	Bovenbouw HAVO/VWO	279.000	4,8	stijgend
421-429	MBO agrarisch	122.000	2,1	constant
431	MBO technisch laboratorium	13.000	0,2	dalend
436-439	MBO technisch	679.000	11,7	constant
441-449	MBO haven en vervoer	44.000	0,8	constant
452	MBO medisch laboratorium	22.000	0,4	constant
451, 454	MBO verpleging en ziekenverzorging	173.000	3,0	constant
453, 461-464	MBO economisch-administratief	666.000	11,5	constant
466	MBO bestuurlijk	46.000	0,8	stijgend
471	MBO sociaal-cultureel	44.000	0,8	stijgend
481, 484, 486	MBO verzorgend	212.000	3,7	constant
483	MBO horeca en kappers	47.000	0,8	constant
491-494	MBO politie en defensie	87.000	1,5	constant
5	HBO			
506	HBO onderwijs	243.000	4,2	constant
511	HBO tolk en vertaler	6.000	0,1	constant
521-529	HBO agrarisch	16.000	0,3	stijgend
531	HBO technisch laboratorium	29.000	0,5	constant
536-539	HBO technisch	118.000	2,0	constant
541-549	HBO vervoer	26.000	0,4	constant
552	HBO medisch laboratorium	19.000	0,3	constant
551, 554	HBO verpleging en paramedisch	78.000	1,3	stijgend
561	HBO economisch-administratief	172.000	3,0	stijgend
562	HBO technische bedrijfskunde	11.000	0,2	stijgend
566	HBO bestuurlijk	20.000	0,3	constant
571	HBO sociaal-cultureel	104.000	1,8	stijgend
586	HBO kunst	34.000	0,6	constant
591-594	HBO politie en defensie	10.000	0,2	constant

Tabel 14. Aantal werkenden per opleidingstype, gemiddelde 1990-1992 (vervolg)

SOI- code	opleidingstype	aantal	%	trend
6	WO			
606	WO onderwijs	19.000	0,3	dalend
611	WO humaniora	36.000	0,6	stijgend
616	WO theologisch	7.000	0,1	dalend
621-629	WO agrarisch	10.000	0,2	constant
631	WO wis- en natuurkunde	39.000	0,7	constant
636-639	WO technisch	55.000	0,9	dalend
651	WO dier-, genees- en tandheelkunde	48.000	0,8	constant
652	WO medisch laboratorium	5.000	0,1	stijgend
661-662	WO econom(etr)ie en bedrijfskunde	50.000	0,9	stijgend
666	WO rechten en bestuurskunde	50.000	0,9	stijgend
671	WO sociaal-cultureel	74.000	1,3	constant
686	WO kunst	5.000	0,1	dalend
	Totaal	5.775.000		

Bron: CBS/ROA

Tabel 15. Aantal werkenden per opleidingstype naar geslacht, gemiddelde 1990-1992

SOI- code	opleidingstype	mannen	vrouwen	totaal
0, 1, 2	BASISONDERWIJS			
000-211	Basisonderwijs	415.000	171.000	586.000
3	MAVO, VBO			
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	206.000	193.000	399.000
321-329	VBO agrarisch	88.000	7.000	95.000
331-339	VBO technisch	486.000	26.000	512.000
341-349	VBO haven en vervoer	39.000	.	39.000
361-369	VBO economisch-administratief	58.000	73.000	131.000
381-389	VBO verzorgend	23.000	186.000	209.000
391-394	VBO beveiliging en bewaking	7.000	.	7.000
4	HAVO/VWO, MBO			
401	Bovenbouw HAVO/VWO	157.000	122.000	279.000
421-429	MBO agrarisch	110.000	12.000	122.000
431	MBO technisch laboratorium	8.000	5.000	13.000
436-439	MBO technisch	641.000	38.000	679.000
441-449	MBO haven en vervoer	40.000	4.000	44.000
452	MBO medisch laboratorium	4.000	18.000	22.000
451, 454	MBO verpleging en ziekenverzorging	20.000	153.000	173.000
453, 461-464	MBO economisch-administratief	396.000	270.000	666.000
466	MBO bestuurlijk	35.000	11.000	46.000
471	MBO sociaal-cultureel	16.000	28.000	44.000
481, 484, 486	MBO verzorgend	34.000	178.000	212.000
483	MBO horeca en kappers	21.000	26.000	47.000
491-494	MBO politie en defensie	82.000	5.000	87.000
5	HBO			
506	HBO onderwijs	116.000	127.000	243.000
511	HBO tolk en vertaler	3.000	3.000	6.000
521-529	HBO agrarisch	14.000	2.000	16.000
531	HBO technisch laboratorium	19.000	10.000	29.000
536-539	HBO technisch	114.000	4.000	118.000
541-549	HBO vervoer	26.000	.	26.000
552	HBO medisch laboratorium	5.000	14.000	19.000
551, 554	HBO verpleging en paramedisch	22.000	56.000	78.000
561	HBO economisch-administratief	97.000	75.000	172.000
562	HBO technische bedrijfskunde	11.000	.	11.000
566	HBO bestuurlijk	17.000	3.000	20.000
571	HBO sociaal-cultureel	47.000	57.000	104.000
586	HBO kunst	20.000	14.000	34.000
591-594	HBO politie en defensie	10.000	.	10.000

Tabel 15. Aantal werkenden per opleidingstype naar geslacht, gemiddelde 1990-1992 (vervolg)

SOI- code	opleidingstype	mannen	vrouwen	totaal
6	WO			
606	WO onderwijs	12.000	7.000	19.000
611	WO humaniora	19.000	17.000	36.000
616	WO theologisch	7.000	.	7.000
621-629	WO agrarisch	10.000	.	10.000
631	WO wis- en natuurkunde	33.000	6.000	39.000
636-639	WO technisch	52.000	3.000	55.000
651	WO dier-, genees- en tandheelkunde	36.000	12.000	48.000
652	WO medisch laboratorium	5.000	.	5.000
661-662	WO econom(etr)ie en bedrijfskunde	45.000	5.000	50.000
666	WO rechten en bestuurskunde	35.000	15.000	50.000
671	WO sociaal-cultureel	42.000	32.000	74.000
686	WO kunst	2.000	3.000	5.000
	Totaal	3.744.000	2.031.000	5.775.000

Bron: CBS/ROA

Tabel 16. Percentage onderbenutting per opleidingstype 1992

SOI- code	opleidingstype	%	typering
0, 1, 2	BASISONDERWIJS		
000-211	Basisonderwijs	-	niet van toepassing
3	MAVO, VBO		
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	37	gemiddeld
321-329	VBO agrarisch	49	hoog
331-339	VBO technisch	40	gemiddeld
341-349	VBO haven en vervoer	81	erg hoog
361-369	VBO economisch-administratief	41	gemiddeld
381-389	VBO verzorgend	58	hoog
391-394	VBO beveiliging en bewaking	80	erg hoog
4	HAVO/VWO, MBO		
401	Bovenbouw HAVO/VWO	41	gemiddeld
421-429	MBO agrarisch	47	hoog
431	MBO technisch laboratorium	21	laag
436-439	MBO technisch	35	gemiddeld
441-449	MBO haven en vervoer	54	hoog
452	MBO medisch laboratorium	11	laag
451, 454	MBO verpleging en ziekenverzorging	12	laag
453, 461-464	MBO economisch-administratief	34	gemiddeld
466	MBO bestuurlijk	34	gemiddeld
471	MBO sociaal-cultureel	37	gemiddeld
481, 484, 48	MBO verzorgend	57	hoog
483	MBO horeca en kappers	31	gemiddeld
491-494	MBO politie en defensie	53	hoog
5	HBO		
506	HBO onderwijs	14	laag
511	HBO tolk en vertaler	19	laag
521-529	HBO agrarisch	27	gemiddeld
531	HBO technisch laboratorium	11	laag
536-539	HBO technisch	11	laag
541-549	HBO vervoer	42	gemiddeld
552	HBO medisch laboratorium	9	laag
551, 554	HBO verpleging en paramedisch	9	laag
561	HBO economisch-administratief	47	hoog
562	HBO technische bedrijfskunde	27	gemiddeld
566	HBO bestuurlijk	36	gemiddeld
571	HBO sociaal-cultureel	23	laag
586	HBO kunst	19	laag
591-594	HBO politie en defensie	64	erg hoog

Tabel 16. Percentage onderbenutting per opleidingstype 1992 (vervolg)

SOI- code	opleidingstype	%	typering
6	WO		
606	WO onderwijs	11	laag
611	WO humaniora	25	gemiddeld
616	WO theologisch	15	laag
621-629	WO agrarisch	18	laag
631	WO wis- en natuurkunde	15	laag
636-639	WO technisch	24	gemiddeld
651	WO dier-, genees- en tandheekunde	6	erg laag
652	WO medisch laboratorium	7	erg laag
661-662	WO econom(etr)ie en bedrijfskunde	22	laag
666	WO rechten en bestuurskunde	16	laag
671	WO sociaal-cultureel	34	gemiddeld
686	WO kunst	47	hoog

Bron: ROA

Tabel 17. Uitwijkmogelijkheden naar andere bedrijfsklassen per opleidingstype, gemiddelde 1990-1992

SOI-code	opleidingstype	spreidings-index	typering
0, 1, 2	BASISONDERWIJS		
000-211	Basisonderwijs	0,98	erg groot
3	MAVO, VBO		
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	0,98	erg groot
321-329	VBO agrarisch	0,72	klein
331-339	VBO technisch	0,96	erg groot
341-349	VBO haven en vervoer	0,82	gemiddeld
361-369	VBO economisch-administratief	0,97	erg groot
381-389	VBO verzorgend	0,95	groot
391-394	VBO beveiliging en bewaking	0,91	groot
4	HAVO/VWO, MBO		
401	Bovenbouw HAVO/VWO	0,97	erg groot
421-429	MBO agrarisch	0,66	klein
431	MBO technisch laboratorium	0,92	groot
436-439	MBO technisch	0,97	erg groot
441-449	MBO haven en vervoer	0,95	groot
452	MBO medisch laboratorium	0,78	klein
451, 454	MBO verpleging en ziekenverzorging	0,48	erg klein
453, 461-464	MBO economisch-administratief	0,97	erg groot
466	MBO bestuurlijk	0,47	erg klein
471	MBO sociaal-cultureel	0,88	gemiddeld
481, 484, 486	MBO verzorgend	0,87	gemiddeld
483	MBO horeca en kappers	0,84	gemiddeld
491-494	MBO politie en defensie	0,57	klein
5	HBO		
506	HBO onderwijs	0,55	klein
511	HBO tolk en vertaler	0,87	gemiddeld
521-529	HBO agrarisch	0,90	gemiddeld
531	HBO technisch laboratorium	0,93	groot
536-539	HBO technisch	0,93	groot
541-549	HBO vervoer	0,95	groot
552	HBO medisch laboratorium	0,47	erg klein
551, 554	HBO verpleging en paramedisch	0,37	erg klein
561	HBO economisch-administratief	0,94	groot
562	HBO technische bedrijfskunde	0,95	groot
566	HBO bestuurlijk	0,70	klein
571	HBO sociaal-cultureel	0,88	gemiddeld
586	HBO kunst	0,81	gemiddeld
591-594	HBO politie en defensie	0,36	erg klein

Tabel 17. Uitwijkmogelijkheden naar andere bedrijfsklassen per opleidingstype, gemiddelde 1990-1992 (vervolg)

SOI-code	opleidingstype	spreidings-index	typering
6	WO		
606	WO onderwijs	0,47	erg klein
611	WO humaniora	0,73	klein
616	WO theologisch	0,63	klein
621-629	WO agrarisch	0,86	gemiddeld
631	WO wis- en natuurkunde	0,83	gemiddeld
636-639	WO technisch	0,88	gemiddeld
651	WO dier-, genees- en tandheelkunde	0,36	erg klein
652	WO medisch laboratorium	0,73	klein
661-662	WO econom(etr)ie en bedrijfskunde	0,89	gemiddeld
666	WO rechten en bestuurskunde	0,81	gemiddeld
671	WO sociaal-cultureel	0,87	gemiddeld
686	WO kunst	0,80	gemiddeld

Bron: ROA

Tabel 18. Uitwijkmogelijkheden naar andere beroepsgroepen op een aansluitend of hoger functieniveau per opleidingstype, gemiddelde 1990-1992

SOI-code	opleidingstype	spreidings-index	typering
0, 1, 2	BASISONDERWIJS		
000-211	Basisonderwijs	0,98	erg groot
3	MAVO, VBO		
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	0,95	groot
321-329	VBO agrarisch	0,74	klein
331-339	VBO technisch	0,97	erg groot
341-349	VBO haven en vervoer	0,96	groot
361-369	VBO economisch-administratief	0,92	groot
381-389	VBO verzorgend	0,93	groot
391-394	VBO beveiliging en bewaking	0,92	groot
4	HAVO/VWO, MBO		
401	Bovenbouw HAVO/VWO	0,95	groot
421-429	MBO agrarisch	0,75	klein
431	MBO technisch laboratorium	0,70	erg klein
436-439	MBO technisch	0,97	erg groot
441-449	MBO haven en vervoer	0,95	groot
452	MBO medisch laboratorium	0,71	klein
451, 454	MBO verpleging en ziekenverzorging	0,74	klein
453, 461-464	MBO economisch-administratief	0,95	groot
466	MBO bestuurlijk	0,79	klein
471	MBO sociaal-cultureel	0,90	gemiddeld
481, 484, 486	MBO verzorgend	0,89	gemiddeld
483	MBO horeca en kappers	0,82	gemiddeld
491-494	MBO politie en defensie	0,86	gemiddeld
5	HBO		
506	HBO onderwijs	0,82	gemiddeld
511	HBO tolk en vertaler	0,88	gemiddeld
521-529	HBO agrarisch	0,95	groot
531	HBO technisch laboratorium	0,83	gemiddeld
536-539	HBO technisch	0,96	groot
541-549	HBO vervoer	0,95	groot
552	HBO medisch laboratorium	0,71	klein
551, 554	HBO verpleging en paramedisch	0,76	klein
561	HBO economisch-administratief	0,93	groot
562	HBO technische bedrijfskunde	0,93	groot
566	HBO bestuurlijk	0,90	gemiddeld
571	HBO sociaal-cultureel	0,84	gemiddeld
586	HBO kunst	0,87	gemiddeld
591-594	HBO politie en defensie	0,84	gemiddeld

Tabel 18. Uitwijkmogelijkheden naar andere beroepsgroepen op een aansluitend of hoger functieniveau per opleidingstype, gemiddelde 1990-1992 (vervolg)

SOI-code	opleidingstype	spreidings-index	typering
6	WO		
606	WO onderwijs	0,73	klein
611	WO humaniora	0,75	klein
616	WO theologisch	0,59	erg klein
621-629	WO agrarisch	0,94	groot
631	WO wis- en natuurkunde	0,90	gemiddeld
636-639	WO technisch	0,96	groot
651	WO dier-, genees- en tandheelkunde	0,51	erg klein
652	WO medisch laboratorium	0,62	erg klein
661-662	WO econom(etr)ie en bedrijfskunde	0,90	gemiddeld
666	WO rechten en bestuurskunde	0,84	gemiddeld
671	WO sociaal-cultureel	0,90	gemiddeld
686	WO kunst	0,88	gemiddeld

Bron: ROA

Tabel 19. Verwachte uitbreidingsvraag per opleidingstype 1993-1998

SOI-code	opleidingstype	totaal aantal	totaal %	gemiddeld jaarlijks %	typering
0, 1, 2	BASISONDERWIJS				
000-211	Basisonderwijs	-61.700	-11	-2,2	erg laag
3	MAVO, VBO				
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	-13.400	-3	-0,6	erg laag
321-329	VBO agrarisch	-2.700	-3	-0,6	erg laag
331-339	VBO technisch	-12.700	-2	-0,5	laag
341-349	VBO haven en vervoer	-300	-1	-0,1	laag
361-369	VBO economisch-administratief	-3.500	-3	-0,6	erg laag
381-389	VBO verzorgend	-1.800	-1	-0,2	laag
391-394	VBO beveiliging en bewaking	900	19	3,5	erg hoog
4	HAVO/VWO, MBO				
401	Bovenbouw HAVO/VWO	15.200	5	1,0	gemiddeld
421-429	MBO agrarisch	6.800	5	1,0	gemiddeld
431	MBO technisch laboratorium	700	6	1,1	gemiddeld
436-439	MBO technisch	37.300	5	1,0	gemiddeld
441-449	MBO haven en vervoer	2.900	6	1,2	gemiddeld
452	MBO medisch laboratorium	1.700	8	1,5	gemiddeld
451, 454	MBO verpleging en ziekenverzorging	16.600	9	1,8	gemiddeld
453, 461-464	MBO economisch-administratief	31.900	5	0,9	gemiddeld
466	MBO bestuurlijk	1.000	2	0,4	laag
471	MBO sociaal-cultureel	1.900	5	0,9	gemiddeld
481, 484, 486	MBO verzorgend	17.300	8	1,6	gemiddeld
483	MBO horeca en kappers	1.700	4	0,8	laag
491-494	MBO politie en defensie	10.100	13	2,5	gemiddeld
5	HBO				
506	HBO onderwijs	8.600	4	0,7	laag
511	HBO tolk en vertaler	500	8	1,6	gemiddeld
521-529	HBO agrarisch	1.700	10	2,0	gemiddeld
531	HBO technisch laboratorium	3.800	13	2,5	gemiddeld
536-539	HBO technisch	15.300	13	2,5	gemiddeld
541-549	HBO vervoer	3.600	13	2,5	gemiddeld
552	HBO medisch laboratorium	2.600	13	2,4	gemiddeld
551, 554	HBO verpleging en paramedisch	12.200	16	3,0	hoog
561	HBO economisch-administratief	24.500	14	2,6	hoog
562	HBO technische bedrijfskunde	1.100	15	2,8	hoog
566	HBO bestuurlijk	1.900	10	2,0	gemiddeld
571	HBO sociaal-cultureel	11.700	11	2,2	gemiddeld
586	HBO kunst	5.400	16	3,0	hoog
591-594	HBO politie en defensie	700	8	1,6	gemiddeld

Tabel 19. Verwachte uitbreidingsvraag per opleidingstype 1993-1998 (vervolg)

SOI- code	opleidingstype	totaal aantal	totaal %	gemiddeld jaarlijks %	typering
6	WO				
606	WO onderwijs	700	4	0,9	laag
611	WO humaniora	3.100	10	2,0	gemiddeld
616	WO theologisch	900	13	2,5	gemiddeld
621-629	WO agrarisch	1.200	15	2,9	hoog
631	WO wis- en natuurkunde	5.500	14	2,7	hoog
636-639	WO technisch	10.100	19	3,6	erg hoog
651	WO dier-, genees- en tandheelkunde	6.600	13	2,4	gemiddeld
652	WO medisch laboratorium	600	12	2,3	gemiddeld
661-662	WO econom(etr)ie en bedrijfskunde	10.400	22	4,0	erg hoog
666	WO rechten en bestuurskunde	8.400	16	2,9	hoog
671	WO sociaal-cultureel	10.900	16	3,0	hoog
686	WO kunst	400	18	3,4	erg hoog

Bron: ROA

Tabel 20. Verwachte vervangingsvraag per opleidingstype 1993-1998

SOI-code	opleidingstype	totaal aantal	totaal %	gemiddeld jaarlijks %	typering
0, 1, 2	BASISONDERWIJS				
000-211	Basisonderwijs	60.900	10	2,0	laag
3	MAVO, VBO				
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	94.100	22	4,1	erg hoog
321-329	VBO agrarisch	18.200	19	3,5	hoog
331-339	VBO technisch	74.300	14	2,7	gemiddeld
341-349	VBO haven en vervoer	2.800	7	1,3	erg laag
361-369	VBO economisch-administratief	19.300	16	2,9	gemiddeld
381-389	VBO verzorgend	58.300	27	4,9	erg hoog
391-394	VBO beveiliging en bewaking	700	15	2,8	gemiddeld
4	HAVO/VWO, MBO				
401	Bovenbouw HAVO/VWO	51.200	18	3,3	gemiddeld
421-429	MBO agrarisch	18.400	14	2,7	gemiddeld
431	MBO technisch laboratorium	1.800	15	2,9	gemiddeld
436-439	MBO technisch	88.500	13	2,4	gemiddeld
441-449	MBO haven en vervoer	10.100	21	3,9	hoog
452	MBO medisch laboratorium	3.900	18	3,4	gemiddeld
451, 454	MBO verpleging en ziekenverzorging	27.100	15	2,8	gemiddeld
453, 461-464	MBO economisch-administratief	115.100	16	3,1	gemiddeld
466	MBO bestuurlijk	4.800	10	1,9	laag
471	MBO sociaal-cultureel	6.800	17	3,2	gemiddeld
481, 484, 486	MBO verzorgend	36.900	17	3,2	gemiddeld
483	MBO horeca en kappers	6.100	15	2,8	gemiddeld
491-494	MBO politie en defensie	8.700	11	2,2	laag
5	HBO				
506	HBO onderwijs	35.700	15	2,8	gemiddeld
511	HBO tolk en vertaler	1.300	20	3,8	hoog
521-529	HBO agrarisch	2.100	13	2,4	gemiddeld
531	HBO technisch laboratorium	2.700	9	1,8	laag
536-539	HBO technisch	19.200	16	3,1	gemiddeld
541-549	HBO vervoer	5.900	22	4,0	erg hoog
552	HBO medisch laboratorium	2.200	11	2,1	laag
551, 554	HBO verpleging en paramedisch	6.400	8	1,6	erg laag
561	HBO economisch-administratief	13.500	8	1,5	erg laag
562	HBO technische bedrijfskunde	200	2	0,5	erg laag
566	HBO bestuurlijk	2.400	13	2,4	gemiddeld
571	HBO sociaal-cultureel	9.900	10	1,9	laag
586	HBO kunst	4.400	13	2,5	gemiddeld
591-594	HBO politie en defensie	800	8	1,6	erg laag

Tabel 20. Verwachte vervangingsvraag per opleidingstype 1993-1998 (vervolg)

SOI- code	opleidingstype	totaal aantal	totaal %	gemiddeld jaarlijks %	typering
6	WO				
606	WO onderwijs	2.100	13	2,5	gemiddeld
611	WO humaniora	4.700	16	2,9	gemiddeld
616	WO theologisch	1.200	19	3,5	hoog
621-629	WO agrarisch	1.000	12	2,3	laag
631	WO wis- en natuurkunde	5.600	14	2,7	gemiddeld
636-639	WO technisch	8.000	15	2,9	gemiddeld
651	WO dier-, genees- en tandheelkunde	8.300	16	3,0	gemiddeld
652	WO medisch laboratorium	700	15	2,8	gemiddeld
661-662	WO econom(etr)ie en bedrijfskunde	5.500	11	2,2	laag
666	WO rechten en bestuurskunde	4.500	8	1,6	erg laag
671	WO sociaal-cultureel	8.500	12	2,4	laag
686	WO kunst	300	13	2,5	gemiddeld

Bron: ROA

Tabel 21. Verwachte baanopeningen per opleidingstype 1993-1998

SOI-code	opleidingstype	totaal aantal	totaal %	gemiddeld jaarlijks %	typering
0, 1, 2	BASISONDERWIJS				
000-211	Basisonderwijs	60.900	10	2,0	erg laag
3	MAVO, VBO				
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	94.100	22	4,1	gemiddeld
321-329	VBO agrarisch	18.200	19	3,5	laag
331-339	VBO technisch	74.300	14	2,7	erg laag
341-349	VBO haven en vervoer	2.800	7	1,3	erg laag
361-369	VBO economisch-administratief	19.600	16	2,9	laag
381-389	VBO verzorgend	58.300	27	4,9	gemiddeld
391-394	VBO beveiliging en bewaking	1.600	33	5,9	erg hoog
4	HAVO/VWO, MBO				
401	Bovenbouw HAVO/VWO	66.500	23	4,2	gemiddeld
421-429	MBO agrarisch	25.200	20	3,7	laag
431	MBO technisch laboratorium	2.600	21	3,9	gemiddeld
436-439	MBO technisch	125.900	18	3,4	laag
441-449	MBO haven en vervoer	13.100	27	5,0	gemiddeld
452	MBO medisch laboratorium	5.500	26	4,7	gemiddeld
451, 454	MBO verpleging en ziekenverzorging	43.800	24	4,4	gemiddeld
453, 461-464	MBO economisch-administratief	147.000	21	3,9	gemiddeld
466	MBO bestuurlijk	5.800	12	2,2	erg laag
471	MBO sociaal-cultureel	8.800	22	4,0	gemiddeld
481, 484, 486	MBO verzorgend	54.200	25	4,6	gemiddeld
483	MBO horeca en kappers	7.800	19	3,5	laag
491-494	MBO politie en defensie	18.800	24	4,5	gemiddeld
5	HBO				
506	HBO onderwijs	44.300	18	3,4	laag
511	HBO tolk en vertaler	1.900	29	5,2	hoog
521-529	HBO agrarisch	3.800	23	4,2	gemiddeld
531	HBO technisch laboratorium	6.500	22	4,1	gemiddeld
536-539	HBO technisch	34.500	29	5,3	hoog
541-549	HBO vervoer	9.600	35	6,2	erg hoog
552	HBO medisch laboratorium	4.800	24	4,3	gemiddeld
551, 554	HBO verpleging en paramedisch	18.600	24	4,4	gemiddeld
561	HBO economisch-administratief	38.000	21	3,9	gemiddeld
562	HBO technische bedrijfskunde	1.200	17	3,2	laag
566	HBO bestuurlijk	4.300	23	4,2	gemiddeld
571	HBO sociaal-cultureel	21.600	21	3,9	gemiddeld
586	HBO kunst	9.800	29	5,2	hoog
591-594	HBO politie en defensie	1.500	16	3,1	laag

Tabel 21. Verwachte baanopeningen per opleidingstype 1993-1998 (vervolg)

SOI- code	opleidingstype	totaal aantal	totaal %	gemiddeld jaarlijks %	typering
6	WO				
606	WO onderwijs	2.800	18	3,3	laag
611	WO humaniora	7.800	26	4,7	gemiddeld
616	WO theologisch	2.100	32	5,8	hoog
621-629	WO agrarisch	2.200	27	4,9	gemiddeld
631	WO wis- en natuurkunde	11.000	29	5,2	hoog
636-639	WO technisch	18.200	35	6,1	erg hoog
651	WO dier-, genees- en tandheelkunde	14.900	28	5,1	hoog
652	WO medisch laboratorium	1.300	27	4,9	gemiddeld
661-662	WO econom(etr)ie en bedrijfskunde	15.900	33	5,9	hoog
666	WO rechten en bestuurskunde	12.900	24	4,4	gemiddeld
671	WO sociaal-cultureel	19.400	28	5,1	hoog
686	WO kunst	700	31	5,6	hoog

Bron: ROA

Tabel 22. Verdeling verwachte baanopeningen over uitbreidings- en vervangingsvraag per opleidingstype 1993-1998

SOI- code		aandeel uitbreidings- vraag	aandeel vervangings- vraag
0, 1, 2	BASISONDERWIJS		
000-211	Basisonderwijs	0	100
3	MAVO, VBO		
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	0	100
321-329	VBO agrarisch	0	100
331-339	VBO technisch	0	100
341-349	VBO haven en vervoer	0	100
361-369	VBO economisch-administratief	0	100
381-389	VBO verzorgend	0	100
391-394	VBO beveiliging en bewaking	56	44
4	HAVO/VWO, MBO		
401	Bovenbouw HAVO/VWO	23	77
421-429	MBO agrarisch	27	73
431	MBO technisch laboratorium	28	72
436-439	MBO technisch	30	70
441-449	MBO haven en vervoer	22	78
452	MBO medisch laboratorium	30	70
451, 454	MBO verpleging en ziekenverzorging	38	62
453, 461-464	MBO economisch-administratief	22	78
466	MBO bestuurlijk	17	83
471	MBO sociaal-cultureel	22	78
481, 484, 486	MBO verzorgend	32	68
483	MBO horeca en kappers	22	78
491-494	MBO politie en defensie	54	46
5	HBO		
506	HBO onderwijs	19	81
511	HBO tolk en vertaler	29	71
521-529	HBO agrarisch	45	55
531	HBO technisch laboratorium	59	41
536-539	HBO technisch	44	56
541-549	HBO vervoer	38	62
552	HBO medisch laboratorium	54	46
551, 554	HBO verpleging en paramedisch	66	34
561	HBO economisch-administratief	65	35
562	HBO technische bedrijfskunde	86	14
566	HBO bestuurlijk	45	55
571	HBO sociaal-cultureel	54	46
586	HBO kunst	55	45
591-594	HBO politie en defensie	49	51

Tabel 22. Verdeling verwachte baanopeningen over uitbreidings- en vervangingsvraag per opleidingstype 1993-1998 (vervolg)

SOI- code		aandeel uitbreidings- vraag	aandeel vervangings- vraag
6	WO		
606	WO onderwijs	25	75
611	WO humaniora	40	60
616	WO theologisch	41	59
621-629	WO agrarisch	56	44
631	WO wis- en natuurkunde	50	50
636-639	WO technisch	56	44
651	WO dier-, genees- en tandheekunde	44	56
652	WO medisch laboratorium	44	56
661-662	WO econom(etr)ie en bedrijfskunde	65	35
666	WO rechten en bestuurskunde	65	35
671	WO sociaal-cultureel	56	44
686	WO kunst	58	42

Tabel 23. Verwachte instroom van schoolverlaters per opleidingstype 1993-1998

SOI-code	opleidingstype	totaal aantal	totaal %	gemiddeld jaarlijks %	typering
0, 1, 2	BASISONDERWIJS				
000-211	Basisonderwijs	66.100	12	2,2	laag
3	MAVO, VBO				
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	42.700	11	2,0	laag
321-329	VBO agrarisch	5.800	6	1,2	erg laag
331-339	VBO technisch	59.200	12	2,3	laag
341-349	VBO haven en vervoer	1.200	3	0,6	erg laag
361-369	VBO economisch-administratief	18.900	15	2,8	laag
381-389	VBO verzorgend	27.500	13	2,6	laag
391-394	VBO beveiliging en bewaking	3.300	41	7,1	erg hoog
4	HAVO/VWO, MBO				
401	Bovenbouw HAVO/VWO	115.300	38	6,7	hoog
421-429	MBO agrarisch	19.200	16	3,0	gemiddeld
431	MBO technisch laboratorium	1.400	13	2,5	laag
436-439	MBO technisch	139.200	20	3,7	gemiddeld
441-449	MBO haven en vervoer	8.200	19	3,5	gemiddeld
452	MBO medisch laboratorium	1.600	7	1,3	erg laag
451, 454	MBO verpleging en ziekenverzorging	44.100	25	4,6	gemiddeld
453, 461-464	MBO economisch-administratief	149.900	23	4,2	gemiddeld
466	MBO bestuurlijk	2.800	6	1,1	erg laag
471	MBO sociaal-cultureel	20.200	42	7,3	erg hoog
481, 484, 486	MBO verzorgend	35.800	17	3,2	gemiddeld
483	MBO horeca en kappers	12.600	27	4,9	hoog
491-494	MBO politie en defensie	17.200	20	3,8	gemiddeld
5	HBO				
506	HBO onderwijs	33.500	13	2,5	laag
511	HBO tolk en vertaler	1.000	20	3,7	gemiddeld
521-529	HBO agrarisch	5.600	33	5,9	hoog
531	HBO technisch laboratorium	5.000	19	3,5	gemiddeld
536-539	HBO technisch	27.900	23	4,2	gemiddeld
541-549	HBO vervoer	2.000	8	1,6	erg laag
552	HBO medisch laboratorium	2.500	14	2,7	laag
551, 554	HBO verpleging en paramedisch	21.800	26	4,8	hoog
561	HBO economisch-administratief	35.700	19	3,6	gemiddeld
562	HBO technische bedrijfskunde	3.800	29	5,2	hoog
566	HBO bestuurlijk	4.200	21	3,9	gemiddeld
571	HBO sociaal-cultureel	21.600	19	3,6	gemiddeld
586	HBO kunst	7.600	22	4,1	gemiddeld
591-594	HBO politie en defensie	2.200	22	4,0	gemiddeld

Tabel 23. Verwachte instroom van schoolverlaters per opleidingstype 1993-1998 (vervolg)

SOI- code	opleidingstype	totaal aantal	totaal %	gemiddeld jaarlijks %	typering
6	WO				
606	WO onderwijs	3.800	20	3,8	gemiddeld
611	WO humaniora	15.000	38	6,6	hoog
616	WO theologisch	900	12	2,3	laag
621-629	WO agrarisch	4.500	50	8,5	erg hoog
631	WO wis- en natuurkunde	7.900	21	3,9	gemiddeld
636-639	WO technisch	18.100	34	6,0	hoog
651	WO dier-, genees- en tandheeskunde	6.400	13	2,5	laag
652	WO medisch laboratorium	1.300	26	4,7	hoog
661-662	WO econom(etr)ie en bedrijfskunde	17.800	32	5,8	hoog
666	WO rechten en bestuurskunde	16.400	30	5,4	hoog
671	WO sociaal-cultureel	27.500	36	6,3	hoog
686	WO kunst	3.300	66	10,6	erg hoog

Bron: ROA

Tabel 24. Verwacht arbeidsmarktperspectief per opleidingstype 1993-1998

SOI-code	opleidingstype	indicator toekomstige arbeidsmarktsituatie	typering
0, 1, 2	BASISONDERWIJS		
000-211	Basisonderwijs	1,25	slecht
3	MAVO, VBO		
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	1,02	redelijk
321-329	VBO agrarisch	0,96	goed
331-339	VBO technisch	1,07	matig
341-349	VBO haven en vervoer	1,01	redelijk
361-369	VBO economisch-administratief	1,09	matig
381-389	VBO verzorgend	0,97	redelijk
391-394	VBO beveiliging en bewaking	1,03	redelijk
4	HAVO/VWO, MBO		
401	Bovenbouw HAVO/VWO	1,23	slecht
421-429	MBO agrarisch	1,00	redelijk
431	MBO technisch laboratorium	0,96	goed
436-439	MBO technisch	1,04	matig
441-449	MBO haven en vervoer	0,97	redelijk
452	MBO medisch laboratorium	0,84	goed
451, 454	MBO verpleging en ziekenverzorging	1,02	redelijk
453, 461-464	MBO economisch-administratief	1,04	matig
466	MBO bestuurlijk	0,96	goed
471	MBO sociaal-cultureel	1,21	slecht
481, 484, 486	MBO verzorgend	0,98	redelijk
483	MBO horeca en kappers	1,08	matig
491-494	MBO politie en defensie	0,98	redelijk
5	HBO		
506	HBO onderwijs	0,97	redelijk
511	HBO tolk en vertaler	0,99	redelijk
521-529	HBO agrarisch	1,09	matig
531	HBO technisch laboratorium	0,96	goed
536-539	HBO technisch	0,96	goed
541-549	HBO vervoer	0,81	goed
552	HBO medisch laboratorium	0,87	goed
551, 554	HBO verpleging en paramedisch	0,99	redelijk
561	HBO economisch-administratief	0,98	redelijk
562	HBO technische bedrijfskunde	1,09	matig
566	HBO bestuurlijk	0,98	redelijk
571	HBO sociaal-cultureel	1,00	redelijk
586	HBO kunst	1,04	matig
591-594	HBO politie en defensie	1,00	redelijk

Tabel 24. Verwacht arbeidsmarktperspectief per opleidingstype 1993-1998 (vervolg)

SOI- code	opleidingstype	indicator toekomstige arbeidsmarktsituatie	typering
6	WO		
606	WO onderwijs	1,00	redelijk
611	WO humaniora	1,11	slecht
616	WO theologisch	0,82	goed
621-629	WO agrarisch	1,19	slecht
631	WO wis- en natuurkunde	0,95	goed
636-639	WO technisch	0,99	redelijk
651	WO dier-, genees- en tandheelkunde	0,87	goed
652	WO medisch laboratorium	0,92	goed
661-662	WO econom(etr)ie en bedrijfskunde	0,99	redelijk
666	WO rechten en bestuurskunde	1,06	matig
671	WO sociaal-cultureel	1,08	matig
686	WO kunst	1,32	slecht

Bron: ROA

Tabel 25. Typering verwacht arbeidsmarktperspectief per opleidingstype

0,1,2 BASISONDERWIJS

000-211 Basisonderwijs

Ofschoon de instroom vanuit dit onderwijstype op de arbeidsmarkt laag is, zijn de arbeidsmarktperspectieven voor het basisonderwijs voor de komende jaren slecht. Dit wordt veroorzaakt door de sterke achteruitgang van de vraag naar arbeid met basisonderwijs en door het lage verloop als gevolg van bijvoorbeeld pensionering. Wel is de werkgelegenheid van dit opleidingstype zeer sterk verspreid over zowel beroepen als bedrijfssectoren, zodat men voor de werkgelegenheid niet afhankelijk is van een bepaald beroep of een bepaalde bedrijfssector.

3 MAVO, VBO

301 MAVO en onderbouw HAVO en VWO

De werkloosheid voor schoolverlaters mavo en onderbouw havo en vwo wijkt momenteel niet veel af van het gemiddelde. Er is sprake van een zeer sterke teruggang in de werkgelegenheid, maar doordat de instroom vanuit het onderwijs laag is en zeer veel arbeidsplaatsen vrijkomen door het grote verloop zijn de verwachte perspectieven voor de komende tijd redelijk. Ook is de werkgelegenheid voor deze opleidingen goed gespreid over verschillende beroepen en zeer goed over de verschillende bedrijfssectoren, zodat men een grote flexibiliteit op de arbeidsmarkt heeft.

321-329 VBO agrarisch

De opleiding vbo agrarisch kent momenteel een lage werkloosheid en naar verwachting zijn de arbeidsmarktperspectieven voor de komende jaren goed. Dit komt doordat, hoewel er sprake is van een lichte terugloop van de werkgelegenheid, er zeer weinig nieuwe instroom is vanuit het onderwijs en doordat er veel plaatsen vrijkomen als gevolg van de pensionering van oudere werkenden. Wel is deze opleiding sterk afhankelijk van de agrarische sector en zijn er weinig uitwijkmogelijkheden naar andere bedrijfssectoren.

331-339 VBO technisch

De werkloosheid voor vbo technisch is op dit moment laag, maar er is sprake van een vermindering van de werkgelegenheid. Hoewel de instroom vanuit het onderwijs ook laag is, betekent dit dat de verwachte arbeidsmarktperspectieven voor de komende jaren matig zijn. Wel is men met deze opleidingen zeer flexibel doordat de werkgelegenheid gespreid is over zeer veel beroepen en zeer veel bedrijfssectoren.

341-349 VBO haven en vervoer

Momenteel is de werkloosheid voor vbo haven en vervoer laag. De verwachte arbeidsmarktperspectieven voor de komende jaren zijn redelijk. De werkgelegenheid krimpt enigszins en er komen erg weinig banen vrij doordat oudere werkenden met deze opleiding met pensioen gaan, maar ook de instroom uit het onderwijs is erg laag. Wel zijn personen met deze opleiding zeer sterk afhankelijk van de beroepen spoorwegpersoneel en chauffeurs; er zijn nauwelijks uitwijkmogelijkheden naar andere beroepen.

361-369 VBO economisch-administratief

Op het moment kent de opleiding vbo economisch-administratief een werkloosheid die niet veel afwijkt van de gemiddelde werkloosheid. De arbeidsmarktperspectieven voor de komende jaren zijn naar verwachting matig. De instroom vanuit het onderwijs is laag, maar ook verdwijnt er een groot aantal banen. Een voordeel van deze opleiding is dat de werkgelegenheid zeer goed verdeeld is over de bedrijfssectoren, zodat men voor werk niet afhankelijk is van een bepaalde bedrijfssector.

381-389 VBO verzorgend

De werkloosheid voor vbo verzorgend wijkt momenteel niet sterk af van de gemiddelde werkloosheid onder schoolverlaters. De verwachte arbeidsmarktperspectieven voor deze opleiding zijn redelijk. Er is weliswaar een lichte achteruitgang in de werkgelegenheid, maar ook de instroom is klein en er is een zeer grote vervangingsvraag door het grote verloop van mensen met deze opleiding. Mensen met deze opleiding vinden werk in een groot aantal bedrijfssectoren, zodat ze niet afhankelijk zijn van een enkele bedrijfssector.

391-394 VBO beveiliging en bewaking

De arbeidsmarktperspectieven voor de komende jaren voor vbo beveiliging en bewaking zijn naar

verwachting redelijk. Zowel de groei van de werkgelegenheid als de instroom in dit beroep zijn zeer groot. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat vrij veel mensen reeds een baan in de beveiliging hebben en daar ook een specifieke opleiding hebben gevolgd. Mensen met deze opleiding vinden werk in uiteenlopende bedrijfssectoren en zijn in die zin niet erg afhankelijk van een bepaalde bedrijfssector. Aan de andere kant zijn ze wel gebonden aan de specifieke beveiligingsberoepen. Wat hun beroep betreft hebben zij dus maar weinig uitwijkmogelijkheden.

4 HAVO/VWO, MBO

401 Bovenbouw HAVO en VWO

Op het moment wijkt de werkloosheid onder de schoolverlaters van de bovenbouw havo en vwo niet sterk af van de gemiddelde werkloosheid onder schoolverlaters, maar door de grote instroom van deze groep op de arbeidsmarkt zijn de verwachte arbeidsmarktperspectieven voor de komende jaren slecht. Een voordeel van deze opleidingen is wel dat men voor de werkgelegenheid niet afhankelijk is van specifieke beroepen of bedrijfssectoren, doordat de werkgelegenheid gespreid is over vele beroepen en zeer vele bedrijfssectoren.

421-429 MBO agrarisch

De werkloosheid onder schoolverlaters van mbo agrarisch is momenteel laag. De verwachte arbeidsmarktperspectieven voor de komende jaren zijn redelijk. Wel is het werk met deze opleiding sterk geconcentreerd in de bedrijfssector landbouw, visserij en bosbouw, zodat men sterk afhankelijk is van de ontwikkelingen in deze bedrijfssector.

431 MBO technisch laboratorium

Thans kent de opleiding mbo technisch laboratorium een werkloosheid onder schoolverlaters die niet veel afwijkt van de gemiddelde werkloosheid onder schoolverlaters. Door de lage instroom van leerlingen met deze opleiding op de arbeidsmarkt zijn de arbeidsmarktperspectieven voor de komende jaren naar verwachting goed. De werkgelegenheid voor deze opleiding is gespreid over verschillende bedrijfssectoren, zodat men in dit opzicht flexibel is. Men is echter wel sterk afhankelijk van de beroepsklasse chemo-technici en laboranten.

436-439 MBO technisch

De werkloosheid onder schoolverlaters voor de opleiding mbo technisch wijkt momenteel niet sterk af van de gemiddelde werkloosheid onder schoolverlaters. De verwachte arbeidsmarktperspectieven zijn matig. Met deze opleiding is men zeer flexibel wat betreft de aard van het werk. De werkgelegenheid is zeer sterk gespreid over zowel bedrijfssectoren als over beroepen.

441-449 MBO haven en vervoer

De werkloosheid onder schoolverlaters van mbo haven en vervoer is momenteel laag. Vooral door het grote aantal werkenden met deze opleiding dat met pensioen zal gaan, zijn de arbeidsmarktperspectieven voor de komende jaren redelijk. Ook is de werkgelegenheid met deze opleiding gespreid over veel beroepen en bedrijfssectoren, zodat men niet afhankelijk is van de werkgelegenheid van een bepaald beroep of bedrijfssector.

452 MBO medisch laboratorium

Op het moment kent de opleiding mbo medisch laboratorium een lage werkloosheid onder schoolverlaters. Door de zeer lage instroom uit het onderwijs zijn de arbeidsmarktperspectieven voor de komende tijd naar verwachting goed. Wel is men voor werk met deze opleiding sterk afhankelijk van de bedrijfssector gezondheidszorg en van de beroepsklasse opticiens en apothekersassistenten.

451,454 MBO verpleging en ziekenverzorging

De werkloosheid onder schoolverlaters mbo verpleging en ziekenverzorging is momenteel laag. De verwachte arbeidsmarktperspectieven voor de komende tijd zijn redelijk. Wel is men met deze opleiding voor werk zeer afhankelijk van de gezondheidszorg en komt men vrijwel alleen terecht in de verzorgende beroepen, zoals de verpleegkundigen en de zieken- en kraamverzorgenden.

453,461-464 MBO economisch en administratief

De werkloosheid onder schoolverlaters met mbo economie en administratie wijkt momenteel niet sterk af van het gemiddelde. De verwachte arbeidsmarktperspectieven zijn matig. De werkgelegenheid met deze opleiding is gespreid over vele beroepen en zeer vele bedrijfssectoren, zodat men voor het vinden van werk niet afhankelijk is van enkele specifieke beroepen of bedrijfssectoren.

466 MBO bestuurlijk

De werkloosheid onder schoolverlaters mbo bestuurlijk is momenteel laag. Hoewel er weinig nieuwe banen bijkomen en hoewel er ook weinig verloop is van personen met deze opleiding, zijn de verwachte arbeidsmarktperspectieven goed. Dit komt door de zeer lage instroom van leerlingen uit het onderwijs. Wel is men met deze opleiding voor werk afhankelijk van enkele administratieve beroepen en zelfs zeer afhankelijk van de bedrijfssector openbaar bestuur.

471 MBO sociaal-cultureel

Momenteel is de werkloosheid onder schoolverlaters mbo sociaal-cultureel niet erg verschillend van het gemiddelde. Door de zeer grote instroom uit het onderwijs zijn de verwachte arbeidsmarktperspectieven echter slecht. Hoewel degenen die deze opleiding gevolgd hebben slechts in een beperkt aantal beroepen en bedrijfssectoren werkzaam kunnen zijn, zijn er toch voldoende uitwijkmogelijkheden om afhankelijkheid van de werkgelegenheid in een enkel beroep te voorkomen.

481,484,486 MBO verzorgend

De werkloosheid onder schoolverlaters mbo verzorgend wijkt momenteel niet erg af van het gemiddelde. De verwachte arbeidsmarktperspectieven zijn redelijk. Hoewel degenen die deze opleiding gevolgd hebben slechts in een beperkt aantal beroepen en bedrijfssectoren werkzaam kunnen zijn, zijn er toch voldoende uitwijkmogelijkheden om afhankelijkheid van de werkgelegenheid in een enkel beroep te voorkomen.

483 MBO horeca en kappers

Op het moment kent de opleiding mbo horeca en kappers een zeer lage werkloosheid onder schoolverlaters. Doordat er weinig nieuwe banen bijkomen en doordat er een grote instroom vanuit het onderwijs zal zijn, zijn de verwachte arbeidsmarktperspectieven echter matig. Hoewel degenen die deze opleiding gevolgd hebben slechts in een beperkt aantal beroepen en bedrijfssectoren werkzaam kunnen zijn, zijn er toch voldoende uitwijkmogelijkheden om afhankelijkheid van de werkgelegenheid in een enkel beroep te voorkomen.

491-494 MBO politie en defensie

De arbeidsmarktperspectieven voor mbo politie en defensie zijn naar verwachting redelijk. Er komen relatief weinig banen vrij wegens verloop, omdat er de komende jaren niet veel personen met deze opleiding met pensioen zullen gaan. Verder is men met deze opleiding voor werk sterk afhankelijk van de bedrijfssector openbaar bestuur, politie en defensie. Het is niet gemakkelijk om buiten deze bedrijfssector werk te vinden.

5 HBO

506 HBO onderwijs

Momenteel is de werkloosheid onder schoolverlaters voor hbo onderwijs erg hoog. Voor de komende jaren zijn de arbeidsmarktperspectieven naar verwachting echter redelijk. Er komen weinig nieuwe banen bij, maar ook de instroom vanuit de opleiding is laag. De perspectieven kunnen tussen de diverse vakrichtingen binnen de onderwijsopleidingen echter sterk uiteenlopen. Verder zijn degenen die een dergelijke opleiding hebben gevolgd doorgaans erg afhankelijk van de werkgelegenheidsontwikkeling in het onderwijs, omdat het niet gemakkelijk is om uit te wijken naar een ander beroep of een andere bedrijfssector.

511 HBO tolk en vertaler

Op dit moment kent de opleiding voor hbo tolk en vertaler een hoge werkloosheid. Doordat een relatief groot aantal werkenden met deze opleiding terugtreedt van de arbeidsmarkt zullen voor de komende jaren de arbeidsmarktperspectieven naar verwachting echter redelijk zijn. Hoewel degenen die deze opleiding gevolgd hebben slechts in een beperkt aantal beroepen en bedrijfssectoren werkzaam kunnen zijn, zijn er toch voldoende uitwijkmogelijkheden om afhankelijkheid van de werkgelegenheid in een enkel beroep te voorkomen.

521-529 HBO agrarisch

De werkloosheid onder schoolverlaters voor hbo agrarisch is momenteel hoog. Voor de komende jaren zijn de arbeidsmarktperspectieven naar verwachting matig. Dit wordt vooral veroorzaakt door de grote instroom van schoolverlaters op de arbeidsmarkt. Een voordeel van deze opleiding is echter dat men niet afhankelijk is van de werkgelegenheidsontwikkeling in bepaalde beroepen, maar vrij gemakkelijk kan uitwijken naar andere beroepen.

531 HBO technisch laboratorium

Hoewel momenteel de werkloosheid voor hbo technisch laboratorium hoog is, zijn voor de komende jaren de arbeidsmarktperspectieven naar verwachting goed. Een voordeel van deze opleiding is dat men niet afhankelijk is van de werkgelegenheidsontwikkeling in een bepaalde bedrijfssector, maar vrij gemakkelijk kan uitwijken naar andere sectoren.

536-539 HBO technisch

Op het moment kent hbo technisch een hoge werkloosheid onder schoolverlaters. De arbeidsmarktperspectieven voor de nabije toekomst zijn echter naar verwachting goed. Verder kunnen degenen die deze opleiding gevolgd hebben terecht in zeer uiteenlopende banen in diverse bedrijfssectoren, zodat zij voor het vinden van werk niet afhankelijk zijn van een specifiek beroep.

541-549 HBO vervoer

De werkloosheid onder schoolverlaters bij de opleiding hbo vervoer is, zeker voor het hoger beroepsonderwijs, laag en ook het arbeidsmarktperspectief voor de komende jaren is naar verwachting goed. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat erg weinig leerlingen voor deze opleiding kiezen, terwijl er de komende jaren veel banen vrij komen doordat veel werkenden met deze opleiding met pensioen gaan. Ook kan men met deze opleiding terecht in uiteenlopende beroepen en bedrijfssectoren, zodat men niet afhankelijk is van een enkel beroep.

552 HBO medisch laboratorium

De huidige werkloosheid onder schoolverlaters voor hbo medisch laboratorium is, vergeleken met andere opleidingen binnen het hbo, laag. Het verloop bij deze opleiding is klein, maar omdat ook weinig mensen deze opleiding volgen is, naar verwachting, het toekomstig arbeidsmarktperspectief toch goed. Degenen die deze opleiding volgen zijn voor hun werkgelegenheid echter wel sterk afhankelijk van het beroep medisch analist of laborant en hebben vrijwel geen uitwijkmogelijkheden naar andere beroepen of bedrijfssectoren.

551,554 HBO verpleging en paramedisch

De werkloosheid onder schoolverlaters bij de opleiding voor hbo verpleging en paramedisch is momenteel niet hoger dan gemiddeld en de arbeidsmarktperspectieven zijn naar verwachting redelijk. Dit komt doordat er de komende jaren weliswaar veel nieuwe banen voor deze opleiding gecreëerd zullen worden, maar aan de andere kant ook zeer veel leerlingen deze studie volgen. Ook is het verloop erg laag, zodat niet veel bestaande banen vrijkomen. Nadelen van deze opleiding zijn verder dat men voor de werkgelegenheid vrijwel volledig afhankelijk is van de gezondheidszorg en slechts in een klein aantal beroepen werkzaam kan zijn.

561 HBO economisch en administratief

De arbeidsmarktperspectieven voor hbo economisch en administratief zijn naar verwachting redelijk. Op het moment bevindt de werkloosheid onder schoolverlaters zich op een gemiddeld niveau. Er zullen de komende jaren veel nieuwe banen bijkomen, maar ook werken er met deze opleiding relatief veel jonge mensen, zodat er weinig bestaande banen vrijkomen. Personen met een opleiding hbo economisch en administratief kunnen werk krijgen in een redelijk scala aan beroepen, maar een voordeel is vooral dat hun werkgelegenheid verspreid is over vele bedrijfssectoren, zodat ze in dit opzicht niet afhankelijk zijn van de ontwikkeling van een specifieke bedrijfssector.

562 HBO technische bedrijfskunde

Deze opleiding groeit sterk en de hoge instroom gaat gepaard met een hoge vraag. De verwachting is echter dat deze vraag minder sterk zal toenemen dan het aanbod, waardoor per saldo de perspectieven zullen verslechteren. Dit komt mede door het feit dat er bij deze jonge opleiding nog weinig verloop is. Zeker voor nieuwe opleidingen geldt dat zij hun positie op de arbeidsmarkt nog moeten bepalen, onder andere door te penetreren in voor de opleiding nieuwe beroepen. Dit is een proces dat echter moeilijk te voorspellen is. Men blijkt voor de werkgelegenheid niet erg afhankelijk te zijn van specifieke beroepen of bedrijfssectoren. De werkloosheid onder schoolverlaters is voor deze opleiding de laatste jaren sterk toegenomen.

566 HBO bestuurlijk

Naar verwachting is het arbeidsmarktperspectief voor hbo bestuurlijk voor de komende jaren redelijk. Op het moment kent de studie een werkloosheid onder schoolverlaters die voor het hoger beroepsonderwijs laag is. De werkgelegenheid voor deze opleiding is verdeeld over een redelijk aantal beroepen, maar men is voor dit werk wel sterk afhankelijk van de overheidssector.

571 HBO sociaal-cultureel

Hoewel de werkloosheid onder schoolverlaters bij het hbo sociaal-cultureel momenteel hoog is, zijn de perspectieven voor deze opleiding voor de komende jaren naar verwachting redelijk. Er is weinig verloop, zodat er weinig vraag ontstaat door het vertrek van mensen. Hoewel degenen die deze opleiding gevolgd hebben slechts in een beperkt aantal beroepen en bedrijfssectoren werkzaam kunnen zijn, zijn er toch voldoende uitwijkmogelijkheden om afhankelijkheid van de werkgelegenheid in een enkel beroep te voorkomen.

586 HBO kunst

Ondanks de zeer hoge werkloosheid onder schoolverlaters die deze opleiding momenteel kent, zijn de verwachte arbeidsmarktperspectieven toch nog als matig te typeren. Dit komt doordat de komende jaren veel nieuwe banen zullen ontstaan. Hoewel mensen met deze opleiding redelijk afhankelijk zijn van enkele typische kunst-beroepen hebben ze voor hun werkgelegenheid toch nog enige uitwijkmogelijkheden, bijvoorbeeld naar het voortgezet onderwijs.

591-594 HBO politie en defensie

Het arbeidsmarktperspectief voor de opleiding hbo politie en defensie is voor de komende tijd redelijk. De vraag naar nieuwkomers met deze opleiding is vooral laag doordat weinig personen die vanwege pensioen de arbeidsmarkt verlaten, vervangen zullen worden. Verder is men met deze opleiding sterk afhankelijk van een specifieke werkgever: de overheid.

6 WO

606 WO onderwijs

De verwachte arbeidsmarktperspectieven voor wo onderwijs zijn redelijk. Er komen echter weinig nieuwe banen bij, zodat de vraag naar nieuwkomers vooral ontstaat door de uitstroom van personen met deze opleiding die reeds werken. Ook is een aantal werkenden met deze opleiding buiten het onderwijs werkzaam. Binnen het onderwijs, waarvan men voor de werkgelegenheid toch sterk afhankelijk is, zijn de perspectieven slechter en lopen de arbeidsmarktperspectieven van de verschillende soorten leerkrachten bovendien sterk uiteen.

611 WO humaniora

Door de grote instroom van studenten in de studie wo humaniora zijn de verwachte arbeidsmarktperspectieven voor de komende tijd slecht. Bovendien is men voor de werkgelegenheid sterk afhankelijk van banen in het voortgezet onderwijs.

616 WO theologisch

Doordat de komende jaren veel mensen met de opleiding wo theologie met pensioen zullen gaan en er slechts weinig studenten zijn, kent deze opleiding naar verwachting een goed arbeidsmarktperspectief. Wel is men voor de werkgelegenheid in grote mate afhankelijk van een baan in de geestelijke verzorging.

621-629 WO agrarisch

Hoewel er de komende jaren naar verwachting veel nieuwe banen voor de opleiding wo agrarisch zullen ontstaan, zijn de arbeidsmarktperspectieven voor deze opleiding slecht. Dit komt doordat zeer veel studenten deze studie volgen en er weinig banen vrijkomen doordat oudere werkenden met pensioen gaan. Hoewel de werkgelegenheid voor deze opleiding primair beperkt is tot de agrarische sector, blijkt een redelijk aantal mensen met deze opleiding toch ook een baan in andere beroepen en andere bedrijfssectoren, zoals bijvoorbeeld het onderwijs, te hebben gevonden.

631 WO wis- en natuurkunde

De komende jaren ontstaan er naar verwachting veel nieuwe banen voor wo wis- en natuurkunde, waardoor de arbeidsperspectieven voor deze opleiding goed zijn. Hoewel de personen met deze opleiding voor hun werkgelegenheid afhankelijk zijn van enkele specifieke beroepen, zijn hun beroepsmogelijkheden toch nog redelijk gevarieerd.

636-639 WO technisch

De komende jaren zullen naar verwachting zeer veel banen ontstaan voor de opleiding wo technisch. Omdat echter ook de belangstelling van studenten voor deze studie groot is, zijn de arbeidsmarktperspectieven redelijk. Hoewel degenen die deze opleiding gevolgd hebben slechts in een beperkt aantal beroepen en bedrijfssectoren werkzaam kunnen zijn, zijn er toch voldoende uitwijkmogelijkheden om afhankelijkheid van de werkgelegenheid in een enkel beroep te voorkomen.

651 WO dier-, genees- en tandheelkunde

Vooraf door de lage instroom vanuit het onderwijs zijn de arbeidsmarktperspectieven voor de opleidingen wo diergeneeskunde, geneeskunde en tandheelkunde voor de komende jaren naar verwachting goed. Een nadeel van deze opleidingen is echter dat men zeer afhankelijk is van de werkgelegenheid in de specifieke beroepen waartoe men wordt opgeleid, respectievelijk dierenarts, arts of tandarts.

652 WO medisch laboratorium

Ondanks de grote belangstelling van studenten voor de opleiding wo medisch laboratorium zijn de verwachte arbeidsmarktperspectieven voor de komende tijd goed. Wel is men met deze opleiding zeer afhankelijk van een baan als apotheker en heeft men niet veel uitwijkmogelijkheden naar andere beroepen.

661-662 WO econom(etr)ie en bedrijfskunde

Er studeren de laatste jaren veel studenten wo econom(etr)ie of bedrijfskunde. Verder komen er bij deze opleiding weinig bestaande banen vrij. Omdat er echter de komende tijd naar verwachting zeer veel nieuwe banen voor deze opleiding zullen ontstaan, zijn de arbeidsmarktperspectieven redelijk. Hoewel degenen die deze opleiding gevolgd hebben slechts in een beperkt aantal beroepen en bedrijfssectoren werkzaam kunnen zijn, zijn er toch voldoende uitwijkmogelijkheden om afhankelijkheid van de werkgelegenheid in een enkel beroep te voorkomen.

666 WO rechten en bestuurskunde

De arbeidsmarktperspectieven voor de opleiding wo rechten en bestuurskunde zijn voor de komende jaren matig. Er zullen de komende tijd veel nieuwe banen voor deze opleiding ontstaan, maar ook verlaten er slechts zeer weinig juristen en bestuurskundigen de arbeidsmarkt, en is er vooral een hoge instroom van afgestudeerden. Hoewel een groot deel van deze personen voor de werkgelegenheid afhankelijk is van beroepen als advocaat en rechter, vindt ook een redelijk aantal werk buiten deze specifieke juristenberoepen.

671 WO sociaal-cultureel

De komende tijd ontstaan er veel nieuwe banen voor de opleiding wo sociaal-cultureel, maar er is weinig vraag naar nieuwkomers ter vervanging van personen die de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld vanwege pensioen, verlaten. Verder is de belangstelling voor deze opleiding groot, zodat de arbeidsmarktperspectieven naar verwachting matig zijn. Hoewel degenen die deze opleiding gevolgd hebben slechts in een beperkt aantal beroepen en bedrijfssectoren werkzaam kunnen zijn, zijn er toch voldoende uitwijkmogelijkheden om afhankelijkheid van de werkgelegenheid in een enkel beroep te voorkomen.

686 WO kunst

Hoewel er de komende jaren zeer veel nieuwe banen ontstaan voor de opleiding wo kunst, is de instroom vanuit de universiteit dermate groot dat de verwachte arbeidsmarktperspectieven toch slecht zijn. Overigens blijkt dat, hoewel deze studie opleidt voor vrij specifieke beroepen, er ook een redelijk aantal personen werk weet te vinden in andere beroepen.

